

สำนักงานขนส่งจังหวัดปทุมธานี

ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน กระบวนงานการตรวจสภาพรถ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

สารบัญ

หน้า

๑. การตรวจสภาพรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒

๑.๑ การขอตรวจสภาพรถเพื่อขอจดทะเบียนใหม่.....๑
- Flow Chart การขอตรวจสภาพรถเพื่อขอจดทะเบียนใหม่.....๗

๑.๒ การขอตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีรถประจำปี.....๘
- Flow Chart การตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีประจำปี.....๙

๑.๓ การตรวจสอบรถเพื่อขอโอนกรรมสิทธิ์.....๑๐
- Flow Chart การตรวจสอบรถเพื่อขอโอนกรรมสิทธิ์.....๑๑

๑.๔ การตรวจสอบรถและการตรวจสภาพรถเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนรถ.....๑๒
- Flow Chart การตรวจสอบและการตรวจสภาพรถเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติม.....๑๔

๑.๕ การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ).....๑๕
- Flow Chart การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ(ฝากตรวจ).....๑๖

๒. การตรวจสภาพรถ ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

๒.๑ การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ).....๑๗
- Flow Chart การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ).....๑๘

๒.๒ การกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี.....๑๙
- Flow Chart การกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี.....๒๐

๒.๓ การขออนุญาตแก้ไขดัดแปลงสาระสำคัญของรถ.....๒๑
- Flow Chart การขออนุญาตแก้ไขดัดแปลงสาระสำคัญของรถ.....๒๒

๒.๔ การขอสำเนาประวัติรถเพื่อนำรถไปตรวจสภาพรถที่สถานตรวจสภาพรถเอกชน.....๒๓
- Flow Chart การขอสำเนาประวัติรถเพื่อนำรถไปตรวจสภาพที่สถานตรวจสภาพรถเอกชน.....๒๔

๓. การตรวจสถานตรวจสภาพรถ

๓.๑ การอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ.....๒๕
- Flow Chart การอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ.....๒๖

๓.๒ การขอต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ.....๒๗
- Flow Chart การขอต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ.....๒๘

๔. การลงระบบฐานข้อมูล MDM

๔.๑ ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM.....๒๙

การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประชาชน , หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หลักฐานการแจ้งจำหน่ายรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ซึ่งผ่านการควบคุมบัญชีแล้ว
- ต้องยื่นเอกสารหลักฐานแต่ละกรณี ดังนี้
    - รถใหม่ที่ผลิตภายในประเทศหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย
        - หนังสือแจ้งจำหน่ายและการรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่าย
        - หลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น
    - รถใหม่ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัว ที่มิใช่เพื่อการจำหน่าย
        - ใบรับรองการนำเข้าจากกรมศุลกากร (แบบที่ ๓๒) และใบเสร็จรับเงินค่าอากรขาเข้า
        - บัญชีราคาสินค้าหรือใบกำกับสินค้า (อินวอยซ์) ใบขนสินคาขาเข้าพร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรรับรองความถูกต้อง
    - รถใช้แล้วที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัวหรือเฉพาะหน่วยงาน มิใช่เพื่อการจำหน่าย
        - ใบรับรองการนำเข้าจากกรมศุลกากร (แบบที่ ๓๒) และใบเสร็จรับเงินค่าอากรขาเข้า
        - บัญชีราคาสินค้าหรือใบกำกับภาษี (อินวอยซ์) ใบขนสินค้าขาเข้าพร้อมแบบแสดงรายการภาษีสรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรรับรองความถูกต้อง
        - หนังสืออนุญาตให้นำรถเข้ามาในราชอาณาจักรของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์หรือหนังสืออนุญาตจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่เป็นกรณีบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามาโดยกระทรวงการต่างประเทศเห็นสมควร
    - รถที่เคยจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
        - รถที่เคยจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ให้ใช้ใบคู่มือจดทะเบียนรถที่มีการแจ้งไม่ใช้รถตลอดไปตามมาตรา ๓๔ หรือที่แสดงว่าการดทะเบียนรถเป็นอันระงับไปตามมาตรา ๓๕/๓ แห่ง พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒
        - รถที่เคยจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้ใช้หนังสือแสดงการจดทะเบียนรถที่มีการแจ้งเลิกใช้รถตามมาตรา ๗๙ หรือการจดทะเบียนเป็นอันระงับตามมาตรา ๘๖/๔ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
    - รถที่ได้มาจากการขายทอดตลาดหรือการจำหน่างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรถ
        - กรณีรถที่ไม่เคยจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก
            - หนังสือรับรองหลักฐานการจำหน่ายรถ
            - หนังสือรับรองการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายรถ
            - บัญชีรายละเอียดของรถขายทอดตลาดหรือจำหน่าย
            - สำเนาใบเสร็จรับเงินจากหน่วยงานที่ทำการขายทอดตลาด
            - ภายถ่ายตัวรถที่ขายทอดตลาด

- กรณีรถที่เคยจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก
    - หนังสือรับรองการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายรถ
    - บัญชีรายละเอียดของรถขายทอดตลาดหรือจำหน่าย
    - สำเนาใบเสร็จรับเงินจากหน่วยงานที่ทำการขายทอดตลาด
    - ภายถ่ายตัวรถที่ขายทอดตลาด
    - ใบคู่มือจดทะเบียนรถ หรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ
- กรณีรถที่เคยจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร หรือระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
    - หนังสือรับรองหลักฐานการจำหน่ายรถ
    - หนังสือรับรองการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายรถ
    - สำเนาใบทะเบียนรถยนต์ทหารหรือสำเนาสมุดประวัติรถสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
    - บัญชีรายละเอียดของรถขายทอดตลาดหรือจำหน่าย
    - สำเนาใบเสร็จรับเงินจากหน่วยงานที่ทำการขายทอดตลาด หรือสัญญาแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงาน
    - ภาพถ่ายตัวรถที่ขายทอดตลาด

○ รถพ่วงและรถกึ่งพ่วง

- กรณีเป็นรถที่ผลิตภายในประเทศหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายให้ใช้หลักฐานตามรถใหม่ที่ผลิตภายในประเทศหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย
- กรณีเป็นรถที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัวหรือเฉพาะหน่วยงาน ที่มิใช่เพื่อการจำหน่างให้ใช้หลักฐานตามรถให้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัวที่มิใช้เพื่อการจำหน่ายหรือรถใช้แล้วที่นำเข้ามรในราชอาณาจักรเพื่อใช้เฉพาะตัวหรือเฉพาะหน่วยงาน มิใช่เพื่อการจำหน่าย แล้วแต่กรณี
- กรณีเป็นรถที่ประกอบขึ้นใช้เองภายในประเทศ มิใช่เพื่อการจำหน่ายให้ใช้หลักฐานดังนี้
    - หนังสือรับรองการประกอบรถขึ้นใช้เอง
    - หลักฐานการสร้างประกอบรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินค่าแรงหรือใบกำกับภาษีเป็นต้น
    - หนังสือจากเจ้าของรถยืนยันความถูกต้องในการได้มาซึ่งชิ้นส่วนอุปกรณ์และส่วนควบของรถทั้งหมดและบันทึกยืนยันความรับผิดทั้งหมดทั้งในทางแพ่งและทางอาญา หากมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและการได้มาของชิ้นส่วนอุปกรณ์และส่วนควบของรถ
    - หนังสือรับรองความมั่นคงแข็งแรงของรถและส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถจากผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมเครื่องกล ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกร

- รถใช้งานเกษตรกรรม
    - หลักฐานการได้มาของโครงคัสซีรถ ในกรณีเป็นโครงคัสซีเก่าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ได้แก่ บัญชีราคาสินค้าหรือใบกำกับภาษี (อินวอยซ์) ใบขนสินค้าขาเข้าพร้อมแบบแสดงรายการภาษี สรรพสามิตและภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภายถ่ายที่มีเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรรับรองความถูกต้อง
    - ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี ค่าโครงคัสซี ซึ่งต้องระบบชนิดและหมายเลขโครงคัสซีด้วย
    - หลักฐานการได้มาของเครื่องยนต์ อุปกรณ์ และส่วนควบอื่นๆ เท่าที่จำเป็น หากไม่มีหลักฐานดังกล่าว ให้บันทึกปากคำเจ้าของรถประกอบคำขอด้วย
    - ในกรณีเจ้าของรถมิได้เป็นผู้ผลิตหรือประกอบขึ้นเอง ต้องมีหลักฐานเสียภาษีสรรพสามิตของผู้ผลิตหรือประกอบ หรือหลักฐานการได้รับยกเว้นการเสียภาษีดังกล่าวมาประกอบคำขอด้วย
- รถของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มิได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร รถดับเพลิง รถพยาบาลที่มิใช่เป็นรถสำหรับรับจ้าง รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ และรถของสภากาชาดไทย ให้ใช้หลักฐานดังนี้
    - หนังสือรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่าย
    - หนังสือแจ้งจำหน่าย
    - หลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น
    - หนังสือรับรองจากหน่วยงานเจ้าของรถ

    ในกรณีรถของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การสาธารณกุศลของประเทศไทยซึ่งได้รับการบริจาคจากต่างประเทศ นำเข้ามาในราชอาณาจักรภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้ใช้หนังสือจากกระทรวงการต่างประเทศแนบประกอบด้วย
- รถของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศและรถของเจ้าหน้าที่สำนักงานดังกล่าว ให้ใช้หนังสือจากกระทรวงการต่างประเทศแจ้งเรื่องขอจดทะเบียนและขอยกเว้นการเสียภาษีประจำปีและค่าธรรมเนียม พร้อมด้วยหลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น
- รถของบุคคลในคณะผู้แทนองค์การระหว่าประเทศ หรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย ให้ใช้หนังสือจากส่วนราชการที่รับผิดชอบหน่วยงานดังกล่าวแจ้งเรื่องขอจดทะเบียน และขอยกเว้นการเสียภาษีประจำปี และค่าธรรมเนียมเฉพาะในกรณีที่ได้รับยกเว้นการเสียภาษีประจำปี พร้อมด้วยหลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น
- รถที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้จดทะเบียนให้ใช้ภาพถ่ายคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่เจ้าพนักงานศาลรับรองความถูกต้องพร้อมเอกสารหลักฐานตามข้อที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

- รถแทรกเตอร์
  - หนังสือแจ้งจำหน่ายและการรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่าย
  - หลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น
  - กรณีรถแทรกเตอร์ใช้ในการเกษตรต้องมีหลักฐานที่แสดงว่าตนเองมีอาชีพเป็นเกษตรกร เช่น หนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเกษตรกร หนังสือแสดงสิทธิครอบครองหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เป็นต้น
- รถบดถนน
  - หนังสือแจ้งจำหน่ายและการรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่าย
  - หลักฐานการได้มาของรถ เช่น ใบเสร็จรับเงินหรือใบกำกับภาษี สัญญาเช่าซื้อ เป็นต้น

<u>สถานที่ดำเนินการ</u>

- ฝ่ายตรวจสภาพรถ

<u>ขั้นตอนการดำเนินการ</u>

- ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
  - เมื่อได้รับคำขอจดทะเบียนรถตามรถที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้จดทะเบียนให้ใช้ภาพถ่ายคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลและรถแทรกเตอร์ ให้นายทะเบียนที่ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสภาพรถลงรับคำขอในระบบฐานข้อมูลกรมการขนส่งทางบก และตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบคำขอเท่าที่จำเป็นต่อการตรวจสภาพรถ เช่น หนังสือแจ้งจำหน่ายและการรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่ายรถ หลักฐานการเสียภาษีสรรพสามิต เป็นต้น เมื่อเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนให้สั่งผู้ยื่นคำขอนำรถเข้ารับการตรวจสภาพรถตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถและเกณฑ์การวินิจฉัยการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- ดำเนินการตรวจสภาพรถ
- วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ
- ชำระค่าธรรมเนียม/จ่ายเรื่องคืน

<u>ระยะเวลาดำเนินการ</u>

- ๖๐ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

<u>หมายเหตุ</u>

- รถใหม่จากโรงงานที่ผลิตในประเทศหรือรถนำเข้าจากต่างประเทศ ผู้ยื่นคำขอจะต้องนำหลักฐานการได้มาของรถไปดำเนินการรับรองหลักฐานการแจ้งจำหน่าย ณ ส่วนควบคุมบัญชีรถและเครื่องยนต์ อาคาร ๒ ชั้น ๔ กรมการขนส่งทางบกให้เรียบร้อยก่อน
- รถยนต์สี่ล้อเล็กบรรทุกส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล รถยนต์บริการและรถยนต์รับจ้าง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนก่อนนำรถเข้ารับการตรวจสภาพ
- รถจักรยานยนต์สาธารณะ ผู้ยื่นคำขอจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำจังหวัดก่อนนำรถเข้ารับการตรวจสภาพ
- “ตรวจสภาพรถ” หมายความว่า การดำเนินการตรวจสภาพรถตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

- “ตรวจสอบ” หมายความว่า การตรวจสอบความถูกต้องของเลขตัวรถ เลขเครื่องยนต์ และสีรถ
- “นายทะเบียน” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนและข้าราชการที่ได้รับมอบหมายจากผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการด้านทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์
- “ระบบฐานข้อมูลกรมการขนส่งทางบก” หมายความว่า ระบบบันทึกผลการตรวจสภาพรถ และระบบต้นทะเบียนรถ ที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์
- รถดังต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน
    - รถที่ประกอบจากชิ้นส่วนเก่าใช้แล้วนำเข้าจากต่างประเทศตามกฎกระทรวงงดรับจดทะเบียนรถที่ประกอบจากชิ้นส่วนของรถที่ใช้แล้วที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ
    - ซากรถหรือรถมีสภาพความเสียหายในสาระสำคัญโดยสิ้นเชิง
    - รถที่นำเข้าจากต่างประเทศโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ไม่มีใบอนุญาตให้นำเข้าจากกรมการค้าต่างประเทศ
    - รถที่ใช้แล้วนำเข้าจากต่างประเทศโดยผ่านพิธีการศุลกากรตามประกาศถ่ายลำผ่านแดนโดยไม่นำออกไปนอกราชอาณาจักรจริงหรือเป็นการถ่ายลำผ่านแดนเทียม
    - รถที่ใช้แล้วนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อปรับสภาพแล้วส่งออก
    - รถที่ไม่สามารถตรวจสอบที่มาของรถได้
- การกำหนดประเภทรถในการขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถ ดังต่อไปนี้
    - รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน (รย.๑)
    - รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน ๗ คน (รย.๒)
    - รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล (รย.๓)
    - รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล (รย.๔)
    - รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด (รย.๕)
    - รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน ๗ คน (รย.๖)
    - รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง (รย.๗)
    - รถยนต์รับจ้างสามล้อ (รย.๘)
    - รถยนต์บริการธุรกิจ (รย.๙)
    - รถยนต์บริการทัศนาจร (รย.๑๐)
    - รถยนต์บริการให้เช่า (รย.๑๑)
    - รถจักรยานยนต์ (รย.๑๒)
    - รถแทรกเตอร์ (รย.๑๓)
    - รถบดถนน (รย.๑๔)
    - รถใช้งานเกษตรกรรม (รย.๑๕)
    - รถพ่วง (รย.๑๖)
    - รถจักรยานยนต์สาธารณะ (รย.๑๗)

<u>แบบคำขอ</u>

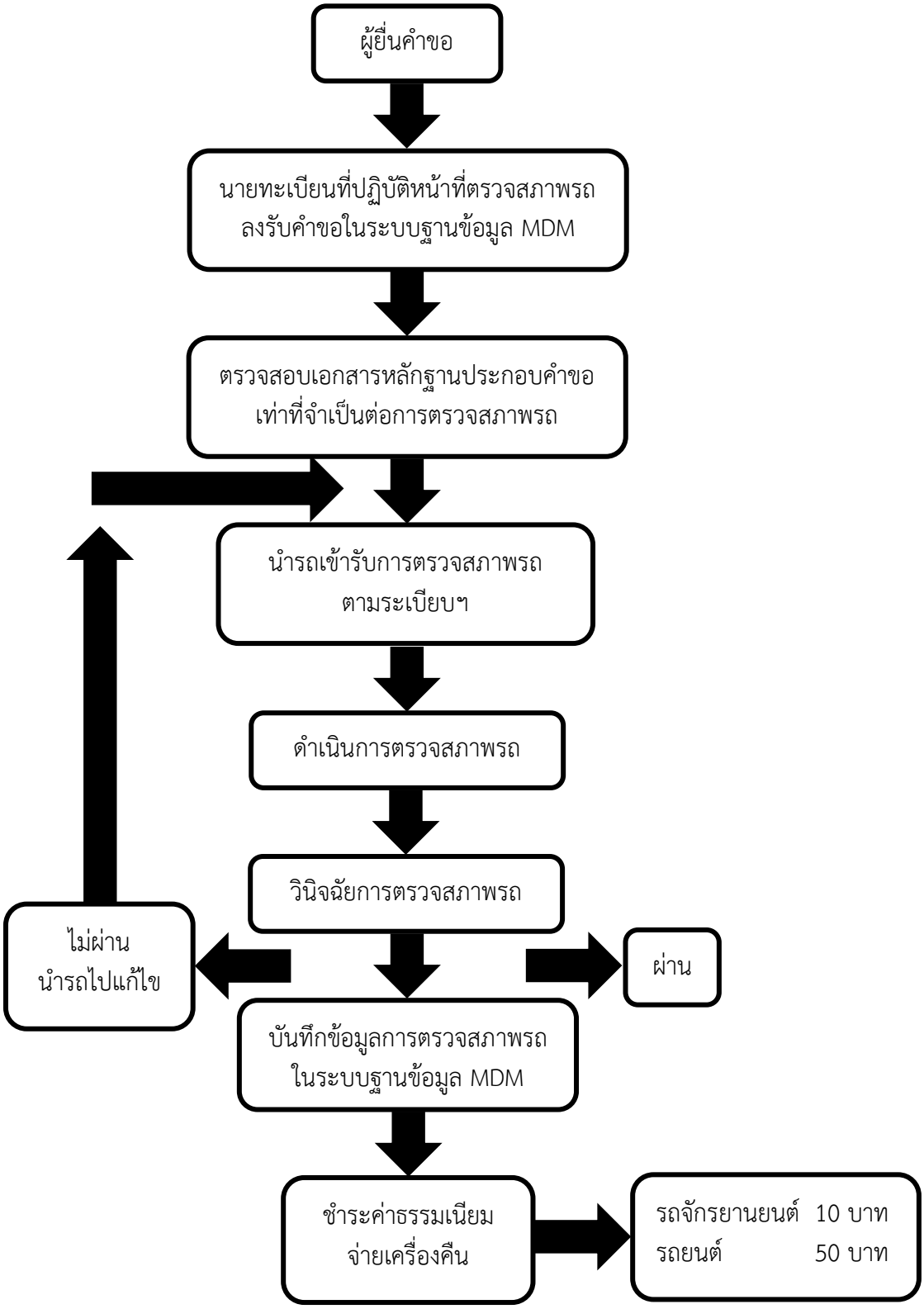
- แบบคำขอจดทะเบียนรถ

ค่าธรรมเนียม

- รถจักรยานยนต์ ๑๐ บาท
- รถยนต์ ๕๐ บาท

การตรวจสภาพรถทุกกรณีให้จัดเก็บค่าธรรมเนียมตรวจสภาพรถเป็นรายครั้ง ไม่ว่ารถนั้นจะผ่านการตรวจสภาพหรือไม่ก็ตาม โดยในกรณีไม่ผ่านการตรวจสภาพ เมื่อจัดเก็บค่าธรรมเนียมตรวจสภาพรถ และออกใบเสร็จรับเงินแล้ว ให้คืนเอกสารให้ผู้ยื่นคำขอนำรถกลับไปแก้ไข

การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 60 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีประจำปี (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒)

หลักฐาน

- ใบคู่มือจดทะเบียน , สำเนาทะเบียนรถ

สถานที่ดำเนินการ

- ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- นำรถเข้ารับการตรวจสภาพรถ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ๓๕ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

- รถที่จะยื่นขอตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีนั้นจะต้องภาษีขาดเกิน ๑ ปี หรือเป็นรถที่มีน้ำหนักรถเกิน ๒,๒๐๐ kg. หรือรถตู้นั่งส่วนบุคคลที่มีที่นั่งเกิน ๑๒-๑๕ ที่นั่ง ที่ต้องเคยขอความเห็นชอบก่อนจดทะเบียน
- รถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ต้องผ่านการตรวจสอบและทดสอบการติดตั้งจากวิศวกรผู้ได้รับใบอนุญาตสำหรับรถที่ใช้ก๊าซ LPG เป็นเชื้อเพลิง ต้องผ่านการตรวจและทดสอบการติดตั้งจากวิศวกรผู้ได้รับอนุญาตทุกปี
- รถจักรยานยนต์สาธารณะจะต้องดำเนินการตรวจสภาพรถ ณ สำนักงานขนส่งที่รถนั้นอยู่ในความรับผิดชอบหรือตามสถานที่ตั้งวินของผู้ขับขี่
- การตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีประจำปี สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลตรวจสภาพล่วงหน้าได้ ๙๐ วัน สำหรับรถรับจ้างหรือรถยนต์บริการสามารถตรวจสภาพรถล่วงหน้าได้ ๓๐ วัน

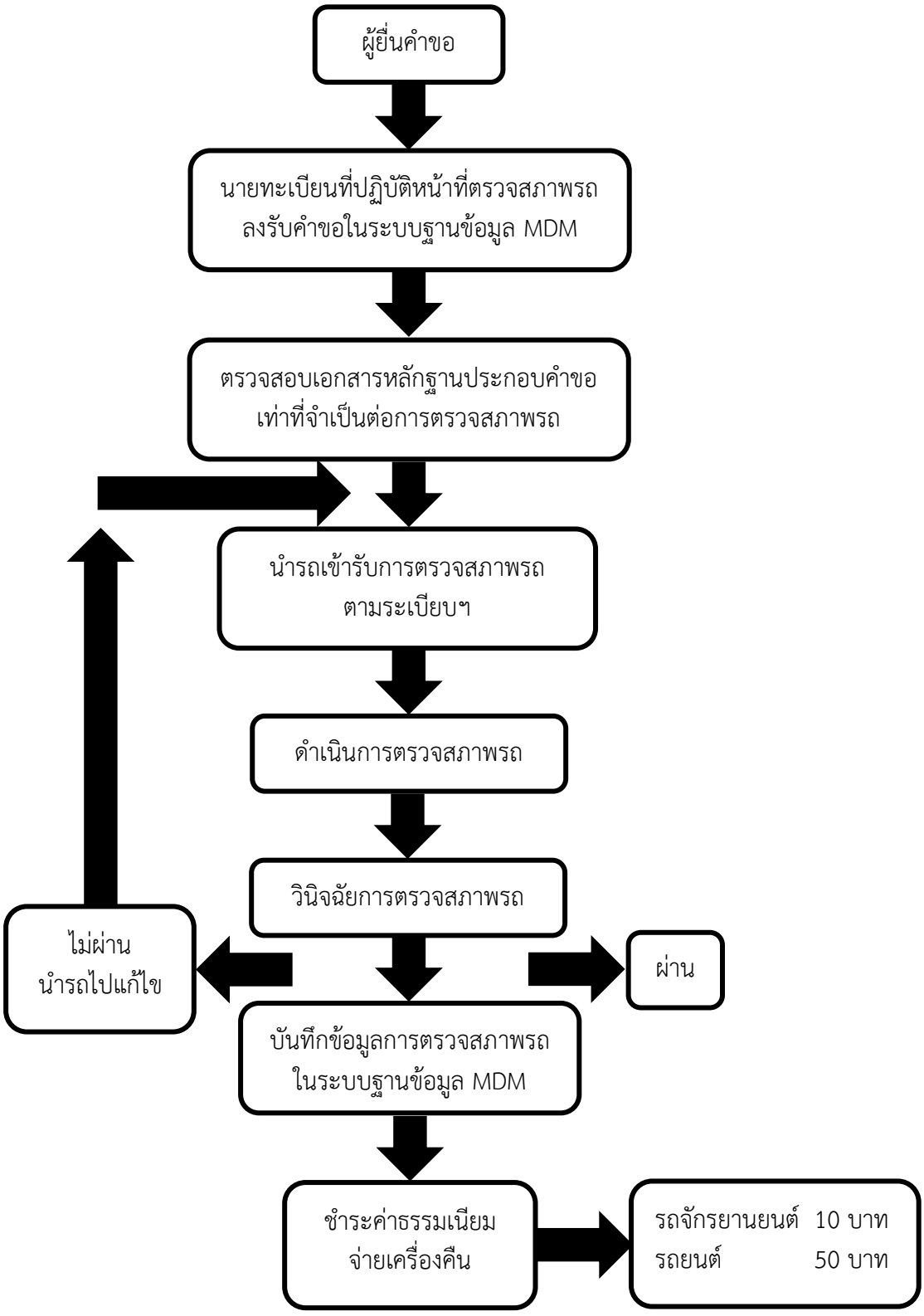
แบบคำขอ

- แบบคำขอตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษี

ค่าธรรมเนียม

- รถจักรยานยนต์ ๑๐ บาท
- รถยนต์ ๕๐ บาท

การตรวจสภาพรถเพื่อชำระภาษีประจำปี
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 35 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การตรวจสอบรถเพื่อขอโอนกรรมสิทธิ์ (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- เอกสารเพิ่มเติมแล้วแต่กรณี

สถานที่ดำเนินการ

- ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน
- ดำเนินการตรวจสอบรถ
- จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ๖๐ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

- รถที่นำเข้ารับการตรวจสภาพรถ ต้องไม่ถูกอายัดการดำเนินการทางทะเบียนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การโอนรถโดยการรับมรดกกรณีไม่มีพินัยกรรมและคำสั่งศาลแต่งตั้งผู้จัดการมรดก ต้องแนบหนังสือแจ้งผลการสอบปากคำทายาทจากเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองหรือพนักงานสอบสวนท้องที่ที่ผู้ตายมีภูมิลำเนา

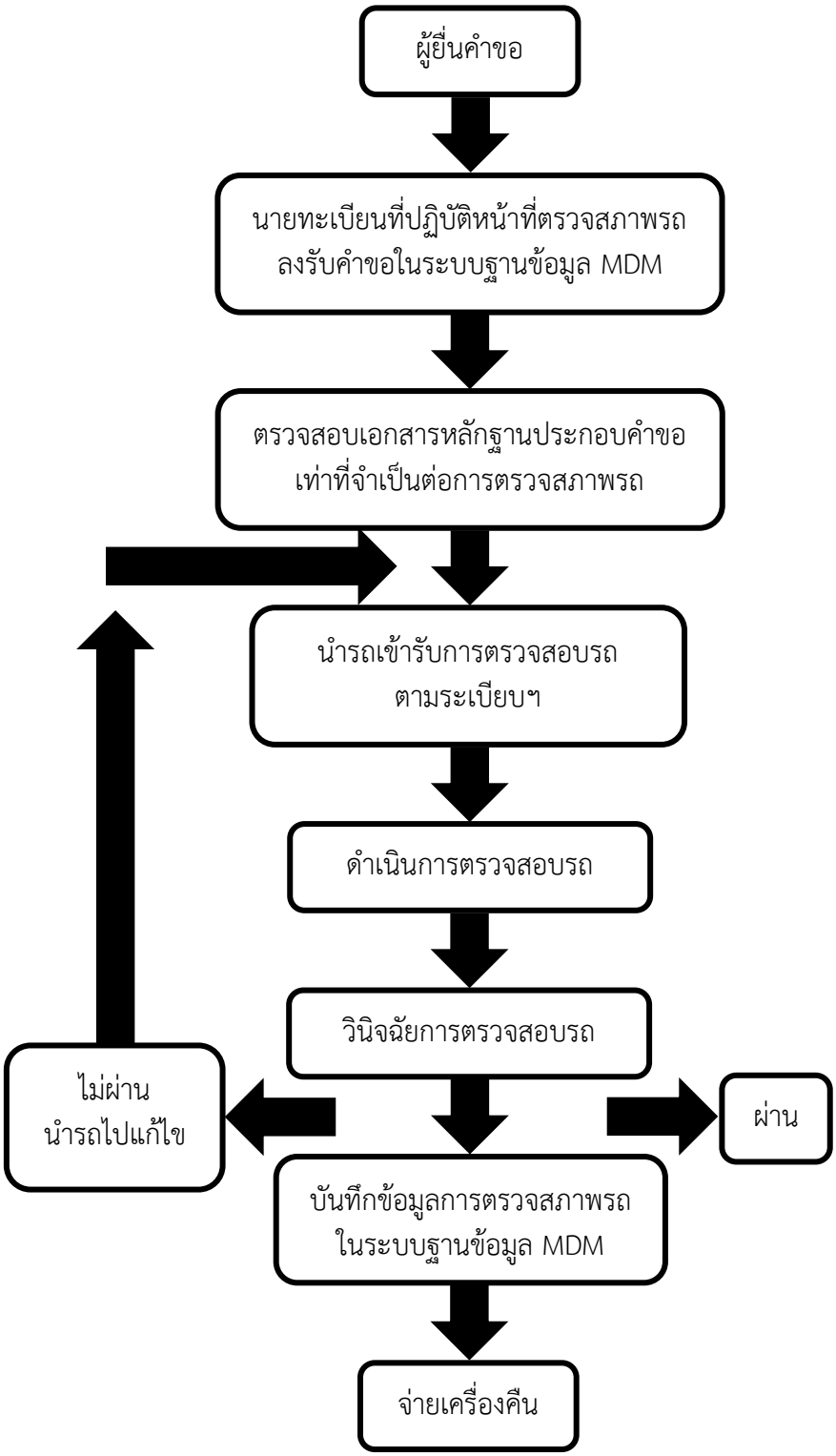
แบบคำขอ

- แบบคำขอโอนและรับโอน

ค่าธรรมเนียม

- ไม่มี

การตรวจสอบรถเพื่อขอโอนกรรมสิทธิ์
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 60 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การตรวจสอบและการตรวจสภาพรถเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือดัดแปลงรายการในทะเบียนรถ (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒)

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ เช่น การเปลี่ยนเครื่องยนต์ซึ่งมิใช่กรณีที่ต้องตอกเลขเครื่องยนต์ การเปลี่ยนสี การติดตั้งโครงหลังคาหรือโครงเหล็กด้านข้างรถ การเปลี่ยนชนิดเชื้อเพลิง การเปลี่ยนถังก๊าซ

หลักฐาน

- ใบคู่มือจดทะเบียนรถ (ถ้ามี)
- บัตรประจำตัวประชาชน หรือภาพถ่ายหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล ของเจ้าของรถแล้วแต่กรณี ในกรณีเจ้าของรถเป็นคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้ยื่นใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง
- หลักฐานการได้มาของชิ้นส่วนอุปกรณ์หรือที่เกี่ยวข้องกับรายการที่ขอเปลี่ยนแปลง เช่น กรณีการเปลี่ยนเครื่องยนต์ต้องมีหลักฐาน ได้แก่ หนังสือแจ้งจำหน่ายและการรับรองหลักฐานการส่งบัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์ ใบเสร็จรับเงินค่าเครื่องยนต์ หรือหนังสือซื้อขายหรือหลักฐานการยกให้เครื่องยนต์ หรือกรณีการเปลี่ยนสีรถต้องมีใบเสร็จรับเงินค่าจ้างทำสี

กรณีการเปลี่ยนชนิดเชื้อเพลิงจากน้ำมันเป็นก๊าซหรือใช้ก๊าซร่วมหรือสลับน้ำมันหรือเปลี่ยนถังก๊าซต้องมีหนังสือรับรองการติดตั้งและหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบการติดตั้งส่วนควบเครื่องอุปกรณีของรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง

สถานที่ดำเนินการ

- ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- นำรถเข้ารับการตรวจสภาพรถ

ระยะเวลาดำเนินการ

- ๔๕ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

- รถกระบะบรรทุกที่จะยื่นขอตรวจสภาพรถเพื่อขอติดตั้งหลังคา , โครงเหล็กเสริมข้างกระบะ ต้องมีน้ำหนักรถไม่เกิน ๒,๒๐๐ kg. และมีความสูงไม่เกิน ๓ เมตร
- เจ้าของรถต้องแจ้งการเปลี่ยนสีรถต่อนายทะเบียนภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่เปลี่ยนสีรถ

กรณีที่จ้างผู้อื่นทำสี ให้ถือวันที่ลงในใบเสร็จรับเงินค่าจ้างทำสีเป็นวันเปลี่ยนสีรถ สำหรับกรณีเจ้าของรถอ้างว่าทำสีเอง ให้มีหนังสือยืนยันว่าได้ทำสีเองเมื่อใด และให้ถือวันที่ยืนยันนั้นเป็นวันเปลี่ยนสีรถ

- การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถที่กระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ หรือเป็นการแก้ไขตัวรถในรายการที่เป็นสาระสำคัญ ให้เจ้าของรถยื่นคำขอตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด ณ สำนักงานขนส่งที่รถนั้นจดทะเบียน โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและเอกสารหลักฐานที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์การขออนุญาตและการอนุญาตให้ใช้รถที่ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือดัดแปลงตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

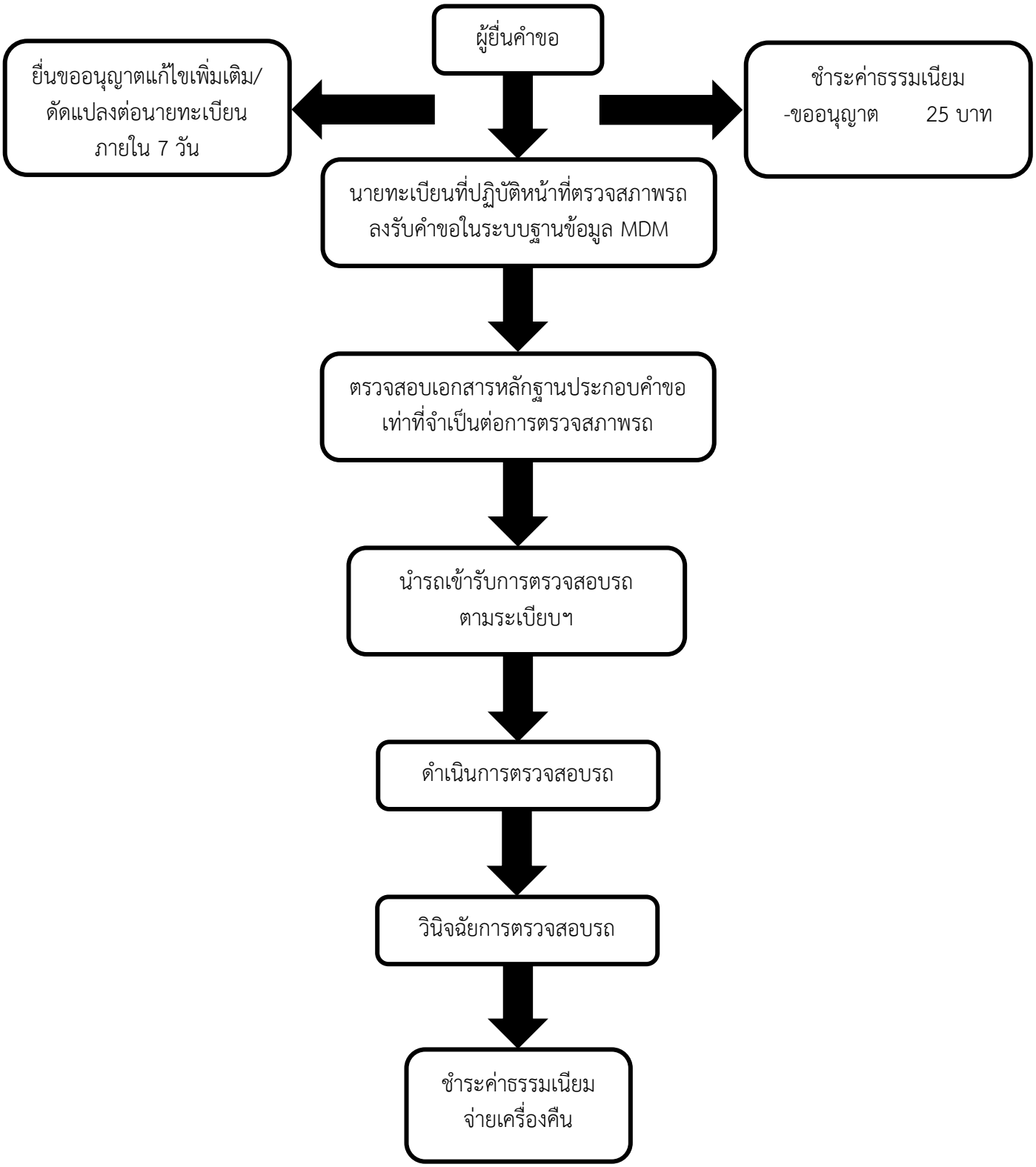
<u>แบบคำขอ</u>

- แบบคำขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ

<u>ค่าธรรมเนียม</u>

- ขออนุญาต ๒๕ บาท
- ตรวจสภาพรถยนต์ ๕๐ บาท
- ตรวจสภาพรถจักรยานยนต์ ๑๐ บาท

การตรวจสอบและการตรวจสภาพเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมหรือดัดแปลงรายการในทะเบียนรถ (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 45 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ)
(พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- ใบคู่มือจดทะเบียน (ถ้ามี)
- หลักฐานการเปลี่ยนเครื่องยนต์ เช่น ใบเสร็จรับเงินและหนังสือรับรองบัญชีการจำหน่าย เครื่องยนต์ต้องผ่านการควบคุมทางบัญชีแล้ว
- หลักฐานการเปลี่ยนเชื้อเพลิง เช่น หนังสือรับรองการตรวจและทดสอบเครื่อง อุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซ รวมทั้งการติดตั้ง
- หลักฐานการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- ตรวจสภาพรถ/ตรวจสอบรถ
- วินิจฉัยผลการตรวจ
- ชำระค่าธรรมเนียม/จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๕๕ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

- ตรวจสภาพหรือตรวจสอบเฉพาะรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน ๗ คน รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล รถแทรคเตอร์ รถบดถนนและรถพ่วง นอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ตรวจเฉพาะกรณีการชำระภาษีประจำปี การเปลี่ยนเครื่องยนต์ การโอนรถ การเปลี่ยนสีรถ การติดตั้งโครงหลังคาหรือโครงเหล็กด้านข้างรถ และการเปลี่ยนชนิด เชื้อเพลิงเท่านั้น

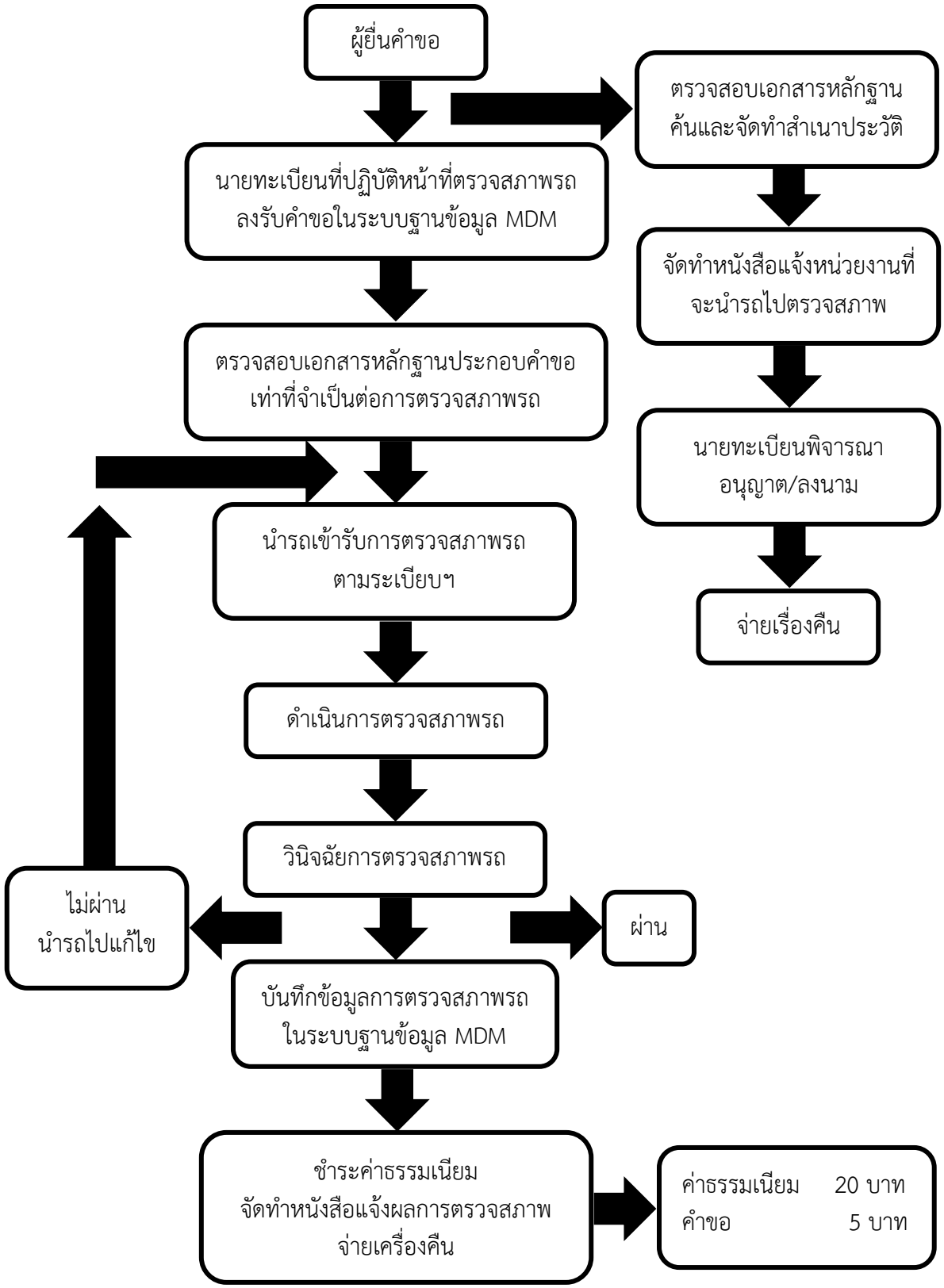
แบบคำขอ

แบบคำขออื่นๆ

ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท
- คำขอ ๕ บาท

การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ)
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 55 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ) (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หนังสือแสดงการจดทะเบียน

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- ค้นและจัดทำสำเนาประวัติ
- จัดทำหนังสือแจ้งหน่วยงานที่จะนำรถไปตรวจสภาพ
- จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสภาพ
- นายทะเบียนพิจารณาอนุญาต/ลงนาม/จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๓ ชั่วโมง (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

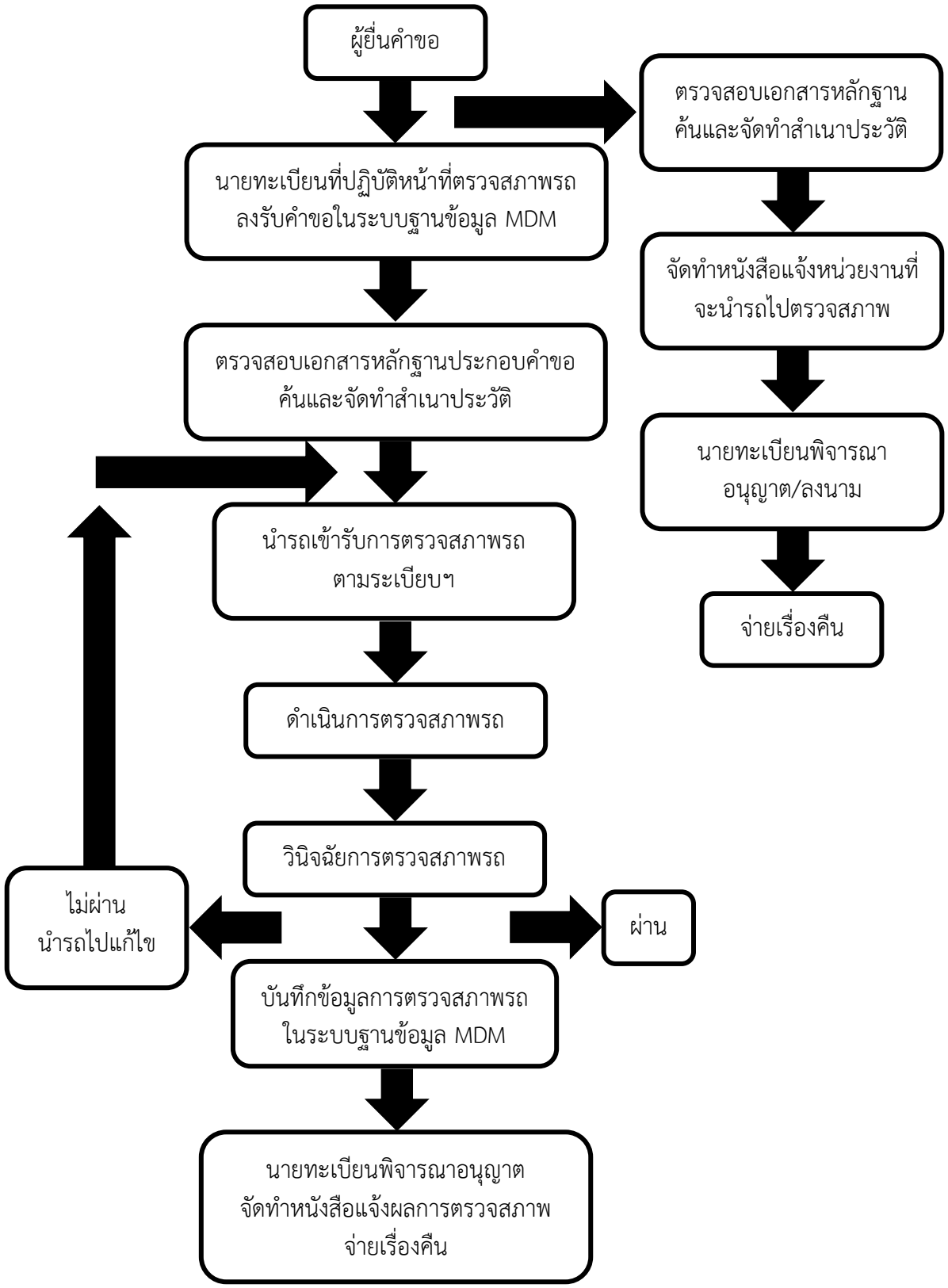
แบบคำขอ

แบบคำขออื่นๆ

ค่าธรรมเนียม

- ไม่มี

การขอตรวจสภาพรถนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ฝากตรวจ)
(ตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 3 ชั่วโมง (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หนังสือแสดงการจดทะเบียน
- หนังสือรับรองบัญชีการจำหน่ายเครื่องยนต์ กรณีขอเปลี่ยนเครื่องยนต์และต้องผ่านการควบคุมทางบัญชีแล้ว
- หนังสือได้มาของโครงคัสซี กรณีขอเปลี่ยนโครงคัสซี หรือหนังสือได้มาของ ชิ้นส่วนโครงคัสซี กรณีขอเปลี่ยนชิ้นส่วนโครงคัสซี
- สำเนาหนังสือบันทึกแจ้งความ กรณีรถเกิดอุบัติเหตุ

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- บันทึกถ้อยคำ/นำเสนอ/ผู้ได้รับมอบหมายพิจารณาอนุญาต
- กำหนดและทำการตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซีและจัดทำประวัติรถ
- ออกใบรับรองผลการตอกหมายเลข/จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๗ ชั่วโมง (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

เป็นการตอกหมายเลขเครื่องยนต์หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี เนื่องมาจากเลขเดิมชำรุดลบเลือน เปลี่ยนโครงคัสซี หรือเปลี่ยนชิ้นส่วน และไม่มีหมายเลขกำกับ

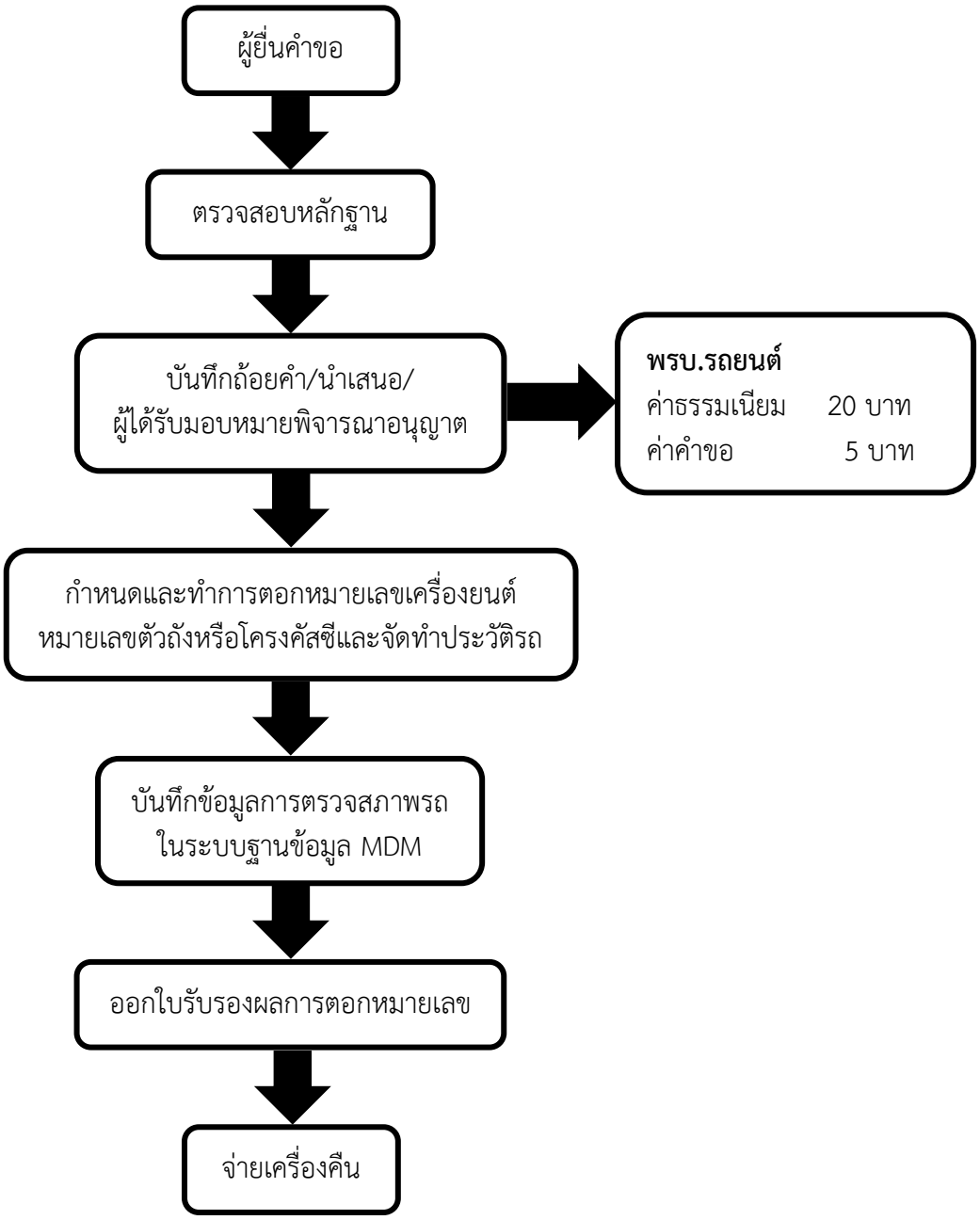
แบบคำขอ

แบบคำขออื่นๆ

ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียม พ.ร.บ. รถยนต์ ๒๐ บาท
- ค่าคำขอ พ.ร.บ. รถยนต์ ๕ บาท

การกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี
(ตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 7 ชั่วโมง (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การขออนุญาตแก้ไขดัดแปลงสาระสำคัญของรถ
(พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หนังสือแสดงการจดทะเบียน
- ใบเสร็จรับเงินค่าปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสีรถ กรณีขอเปลี่ยนสีรถ
- ใบเสร็จรับเงินค่าปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังรถ กรณีขอเปลี่ยนหรือปรับปรุงตัวถังรถ
- ใบเสร็จรับเงินค่าปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ที่ขอเปลี่ยนแปลง
- หนังสือรับรองบัญชีการจำหน่ายเครื่องยนต์กรณีขอเปลี่ยนเครื่องยนต์และต้องผ่านการควบคุมทางบัญชีแล้ว

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- สรุปความเห็นนำเสนอนายทะเบียน/นายทะเบียนพิจารณาลงนาม
- นายทะเบียนลงนาม/จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๖๐ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

การขอแก้ไขดัดแปลงต้องเป็นรายการที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การเปลี่ยนตัวถังหรือปรับปรุงตัวถัง การเปลี่ยนสี การเปลี่ยนจำนวนที่นั่งผู้โดยสาร และการเปลี่ยนจำนวนโคมไฟหน้า

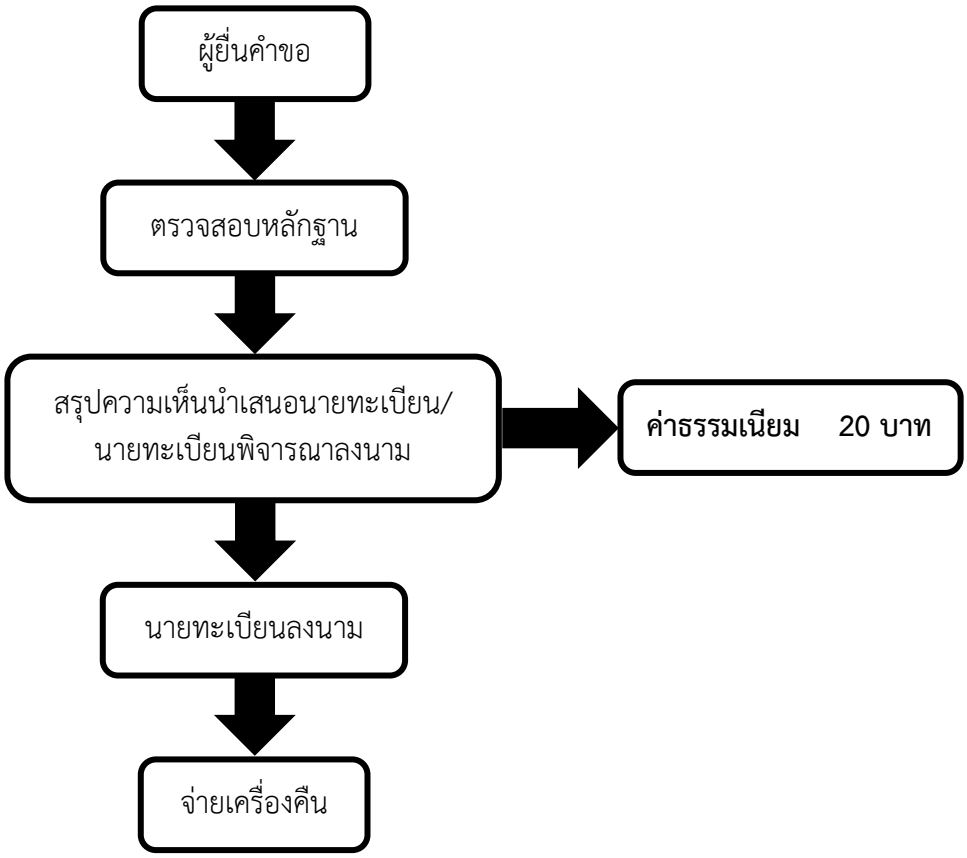
แบบคำขอ

แบบคำขอเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของรถ

ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท

การขออนุญาตแก้ไขดัดแปลงสาระสำคัญของรถ
(ตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 60 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การขอสำเนาประวัติรถเพื่อนำรถไปตรวจสภาพ ที่สถานตรวจสภาพรถเอกชน (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒)

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- หนังสือแสดงการจดทะเบียน

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ
- ความเห็น/นำเสนอผู้บังคับบัญชา/ค้นหาและจัดทำสำเนาประวัติรถ/ จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๔๐ นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

ยื่นคำขอได้เฉพาะที่หน่วยงานที่รถนั้นจดทะเบียนไว้ เพื่อนำไปตรวจสภาพรถ ที่สถานตรวจสภาพรถเอกชนเท่านั้น

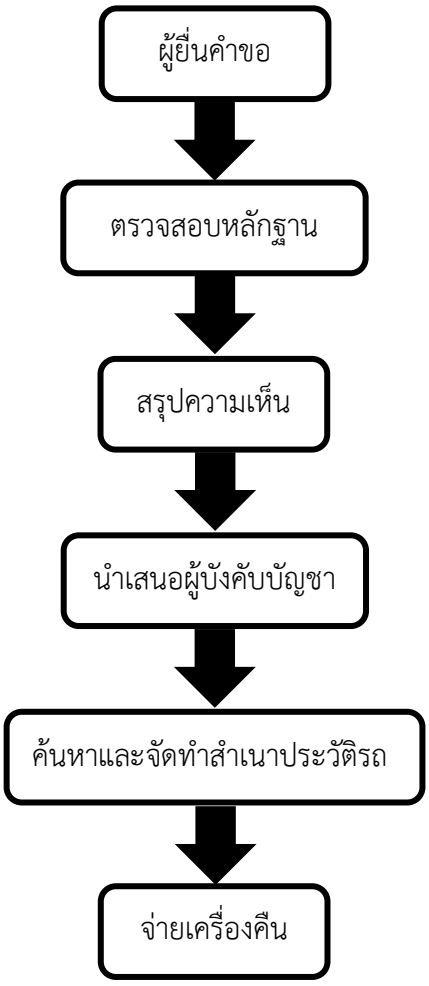
แบบคำขอ

แบบคำขออื่นๆ

ค่าธรรมเนียม

- ไม่มี

การขอสำเนาประวัติรถเพื่อนำรถไปตรวจสภาพที่สถานตรวจสภาพรถเอกชน
(ตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก พ.ศ.2522)

ระยะเวลาดำเนินการ : 40 นาที (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
- แผนที่โดยสังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานตรวจสภาพรถ
- แบบแปลนแผนผังแสดงแบบ ขนาด และลักษณะอาคารสถานที่ ลานจอดรถ ทางจราจร ทางเข้า ทางออก และรายละเอียดสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณสถานตรวจ สภาพรถตามมาตราส่วน
- แบบ ขนาด และรายละเอียดของเครื่องตรวจสภาพรถ

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบ/ชำระค่าธรรมเนียมคำขอ
- ตรวจสอบเอกสาร/รวบรวมข้อมูลและสรุปความเห็นนำเสนอผู้บังคับบัญชา
- ตรวจสอบสถานที่/สรุปความเห็นนำเสนอผู้บังคับบัญชา
- จัดทำหนังสืออนุญาตฯ หรือไม่อนุญาตฯ นำเสนอนายทะเบียนกลางเพื่อพิจารณาลงนาม
- ชำระค่าธรรมเนียม/จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๑๖ วันทำการ (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

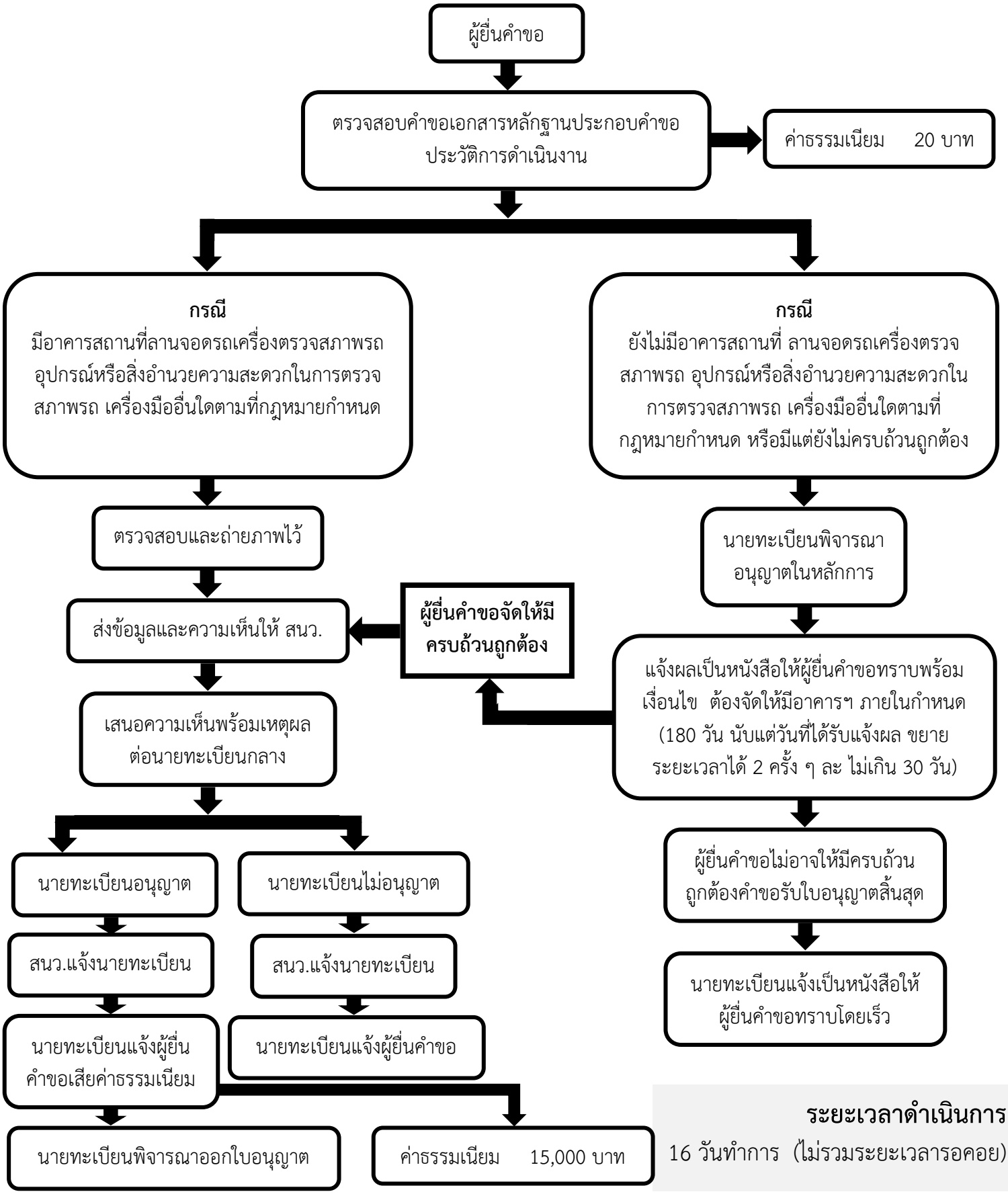
แบบคำขอ

แบบคำขอตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ๑๕,๐๐๐ บาท

การอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ

ระยะเวลาดำเนินการ

16 วันทำการ (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

การขอต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ

หลักฐาน

- หลักฐานประจำตัว เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หนังสือรับรองนิติบุคคล
- สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
- ใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต
- แผนที่โดยสังเขปแสดงบริเวณที่ตั้งสถานตรวจสภาพรถ (กรณีมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง)
- แบบแปลนแผนผังแสดงแบบ ขนาด และลักษณะอาคารสถานที่ ลานจอดรถ ทางจราจร ทางเข้า ทางออก และรายละเอียดสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณสถานตรวจ สภาพรถตามมาตราส่วน (กรณีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง)
- แบบ ขนาด และรายละเอียดของเครื่องตรวจสภาพรถ (กรณีมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง)

สถานที่ดำเนินการ

ฝ่ายตรวจสภาพรถ

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติ
- รวบรวมข้อมูล/ตรวจสอบเครื่องมือและอุปกรณ์การตรวจสภาพรถ/สรุปผล/นำเสนอผู้บังคับบัญชา/แจ้งผลการพิจารณา
- ชำระค่าธรรมเนียม/จัดพิมพ์ใบอนุญาต/นำเสนอผู้บังคับบัญชา/ลงนาม/ จ่ายเรื่องคืน

ระยะเวลาดำเนินการ

๑๔ วันทำการ (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

หมายเหตุ

ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

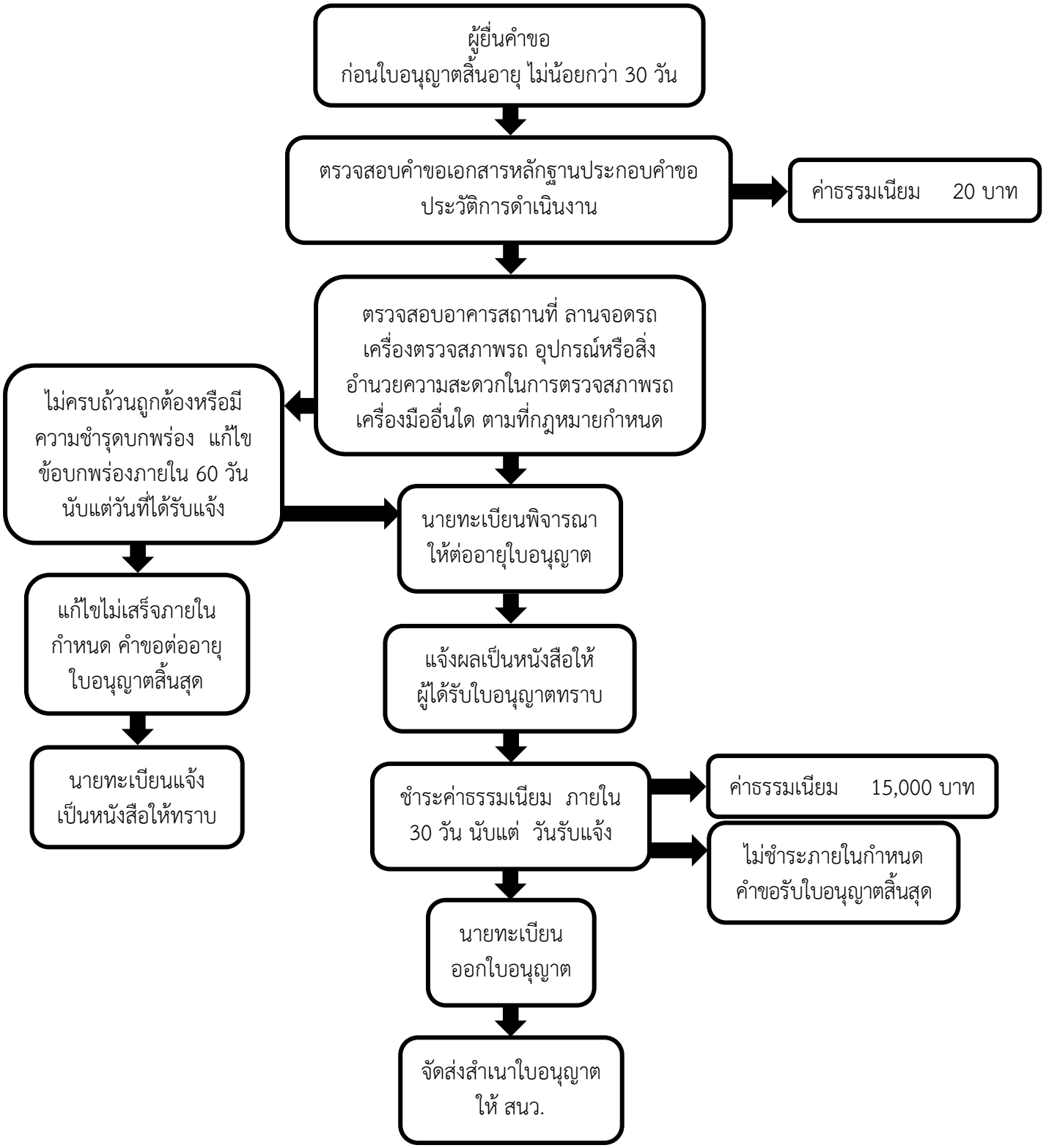
แบบคำขอ

แบบคำขอตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ค่าธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ๑๕,๐๐๐ บาท

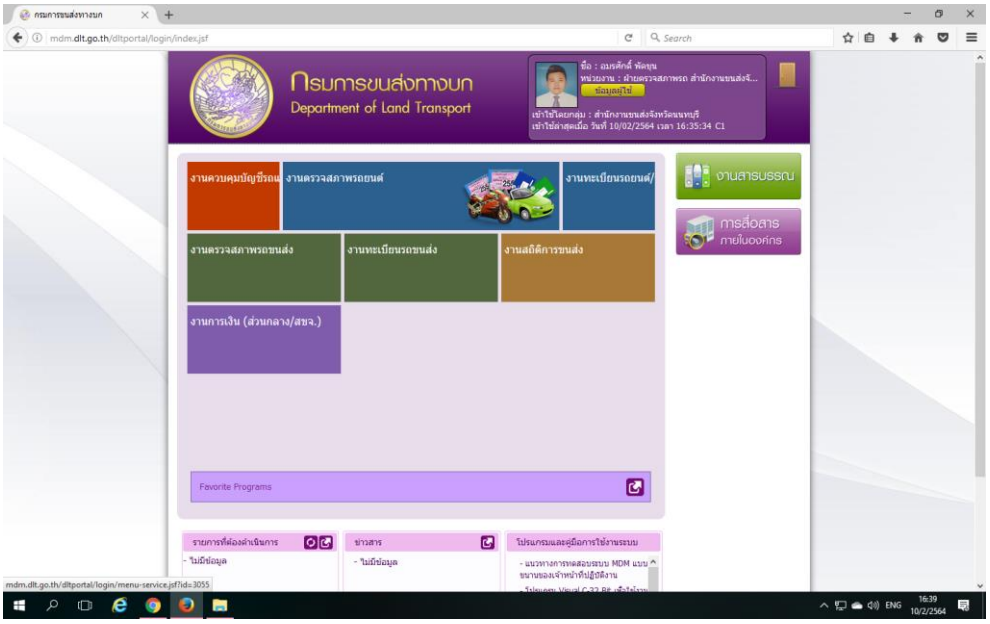
การขอต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ

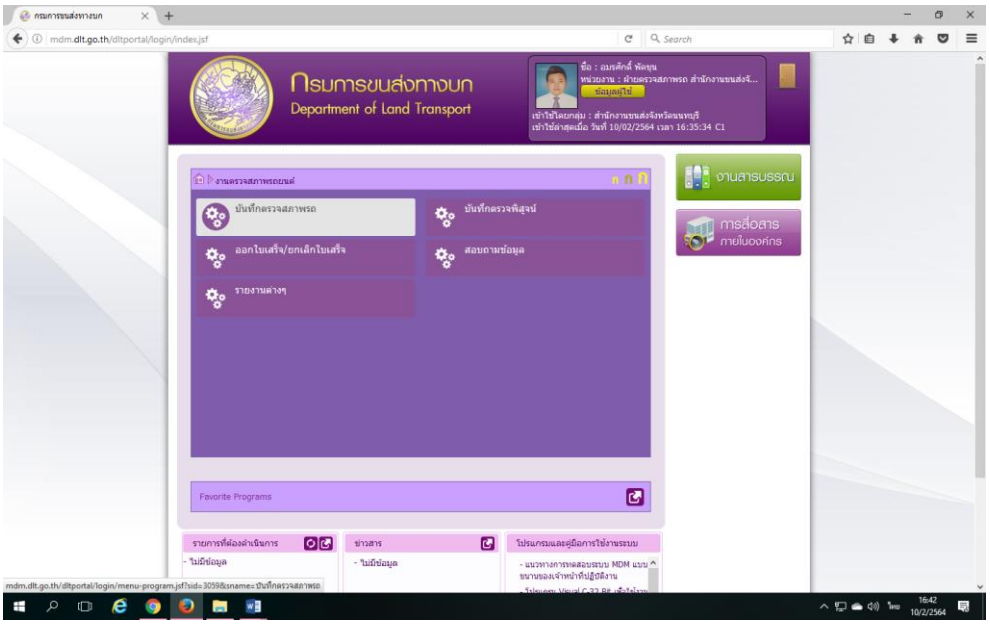
ระยะเวลาดำเนินการ : 14 วันทำการ (ไม่รวมระยะเวลารอคอย)

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522)

1. เปิดงานระบบ MDM เลือก “งานตรวจสภาพรถยนต์”

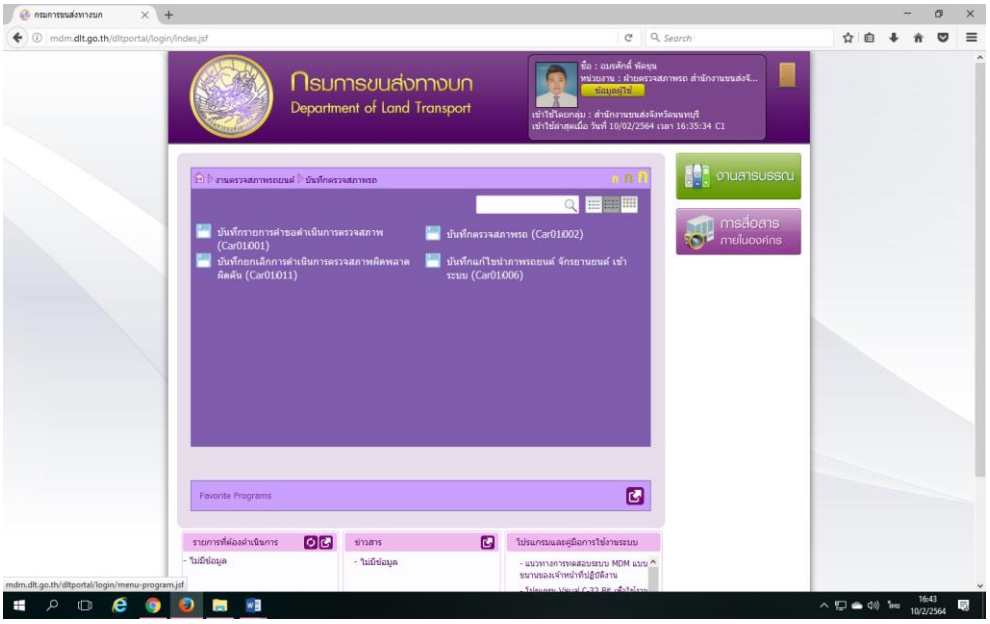

2. เลือก “บันทึกตรวจสภาพรถ”

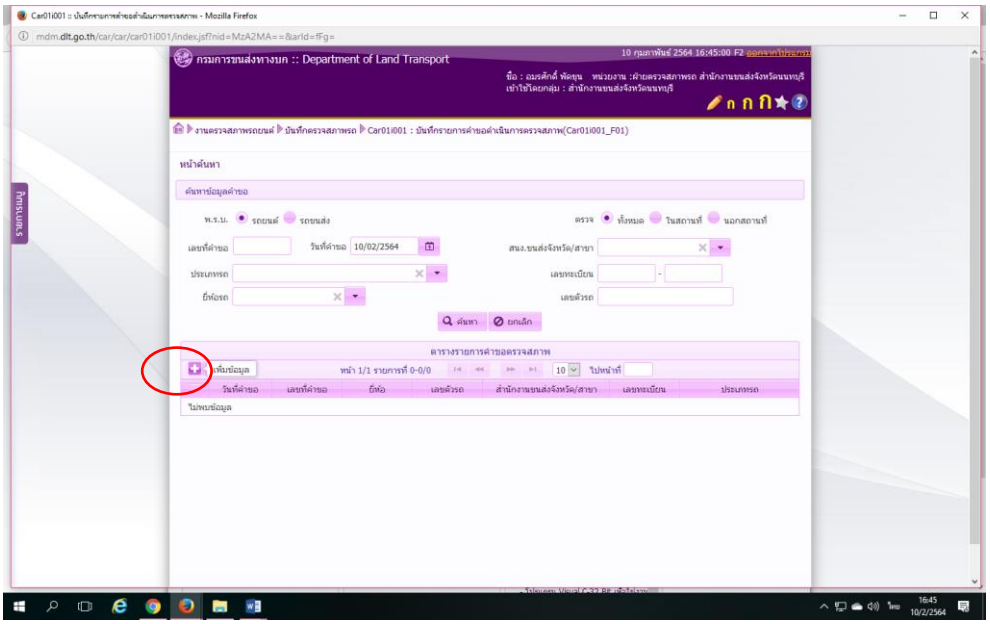

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป (ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

3. เลือก “บันทึกรายการคำขอดำเนินการตรวจสภาพ (Car01i001)

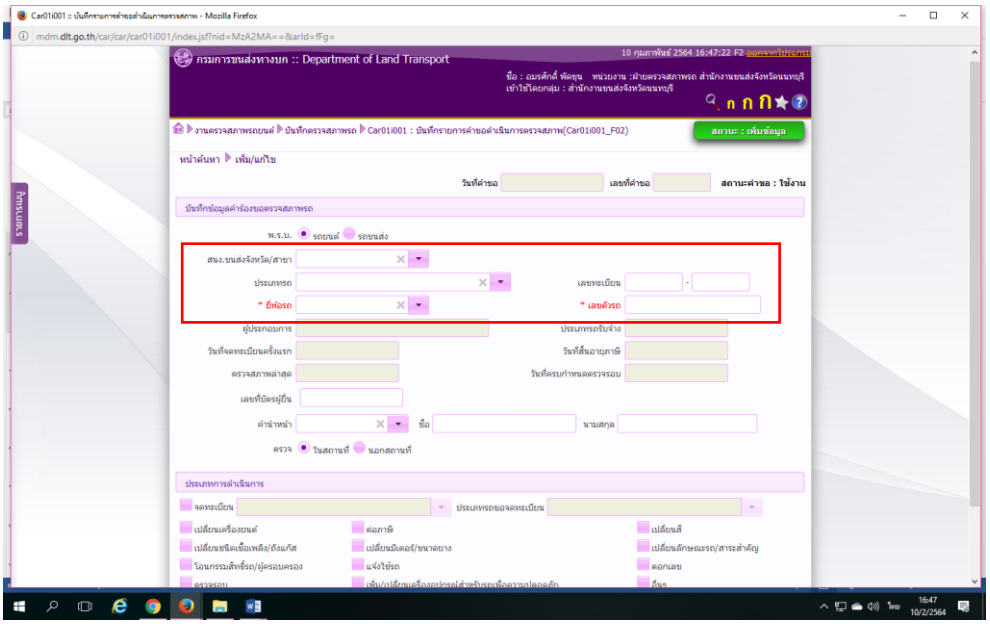

4. เลือก “+”

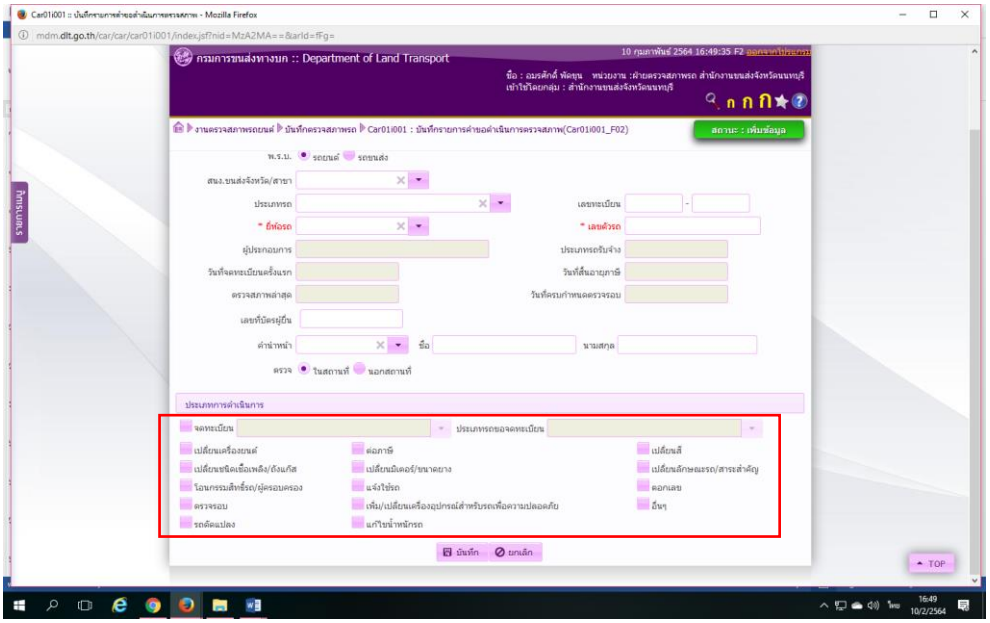

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

5. กรอกข้อมูล

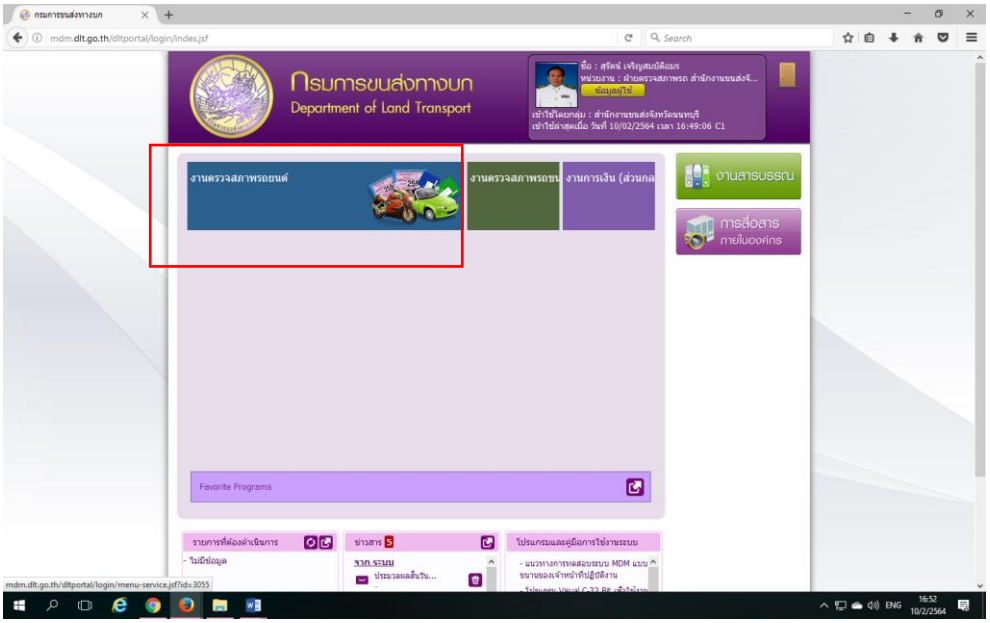

6. คลิ๊ก ✓ หน้าช่อง ☐ ที่ต้องการจะดำเนินการ จากนั้น กดบันทึก

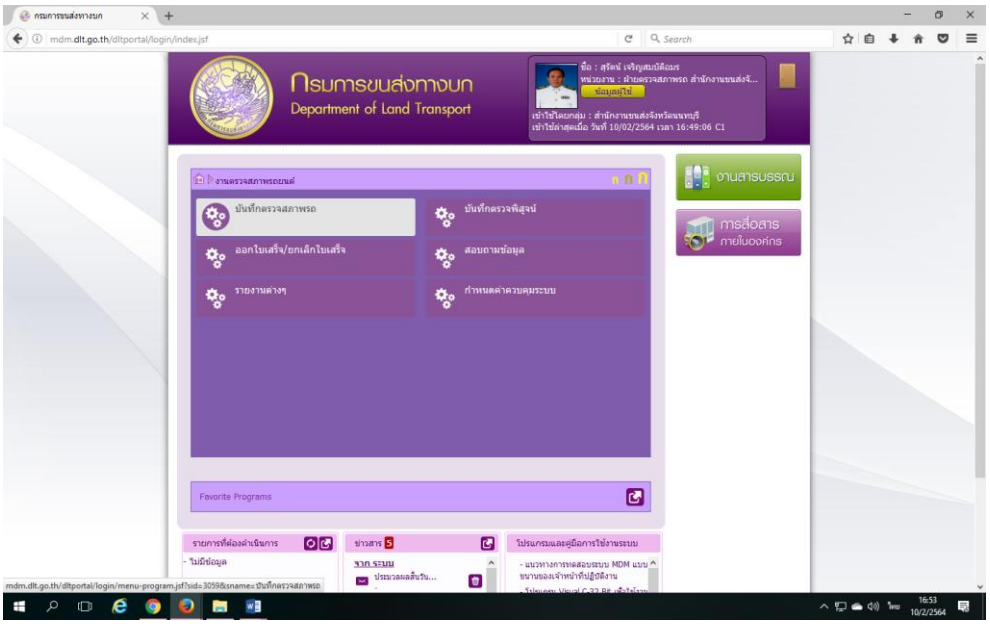

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

7. นายทะเบียน ท่านที่ 1 ทำการตรวจสภาพรถ เลือก “งานตรวจสภาพรถ”

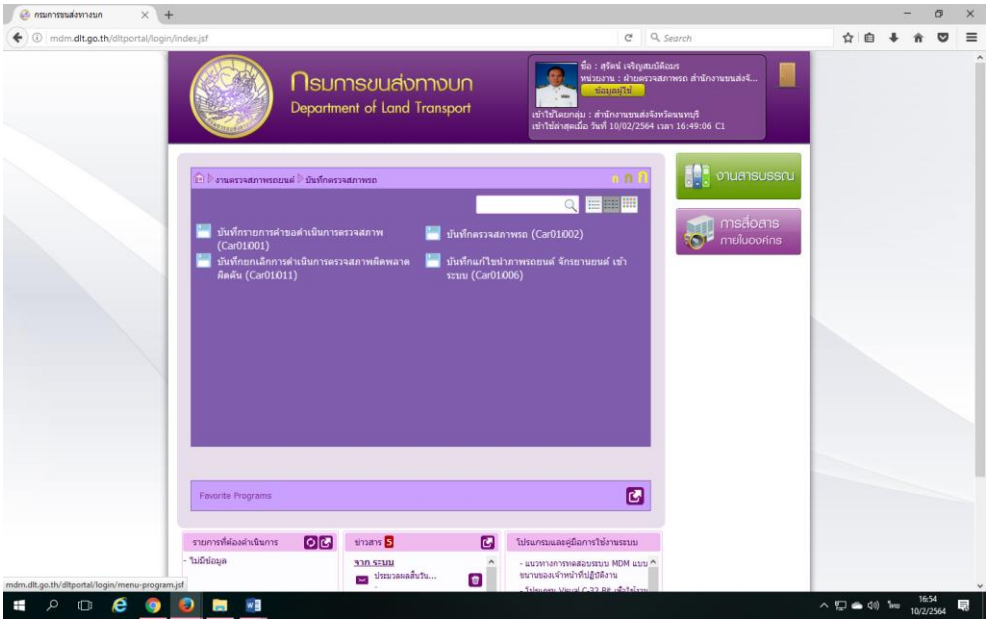

8. เลือก “บันทึกตรวจสภาพรถ”

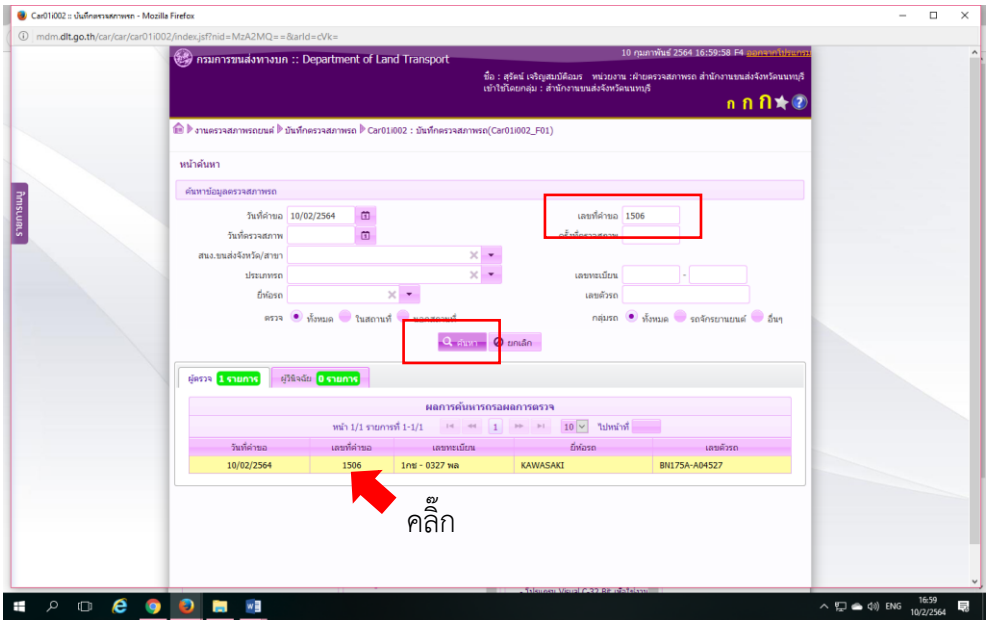

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

9. เลือก “บันทึกตรวจสภาพรถ (Car01i002)”

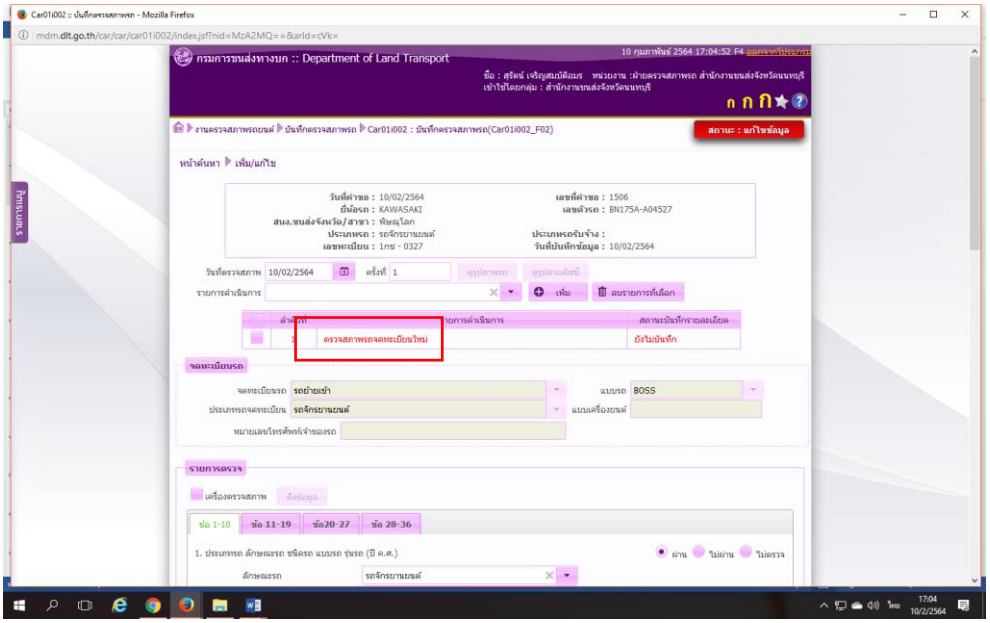

10. ใส่ข้อมูล “เลขที่คำขอ” แล้วคลิ๊ก “ค้นหา” จากนั้น คลิ๊ก แถบเหลือง

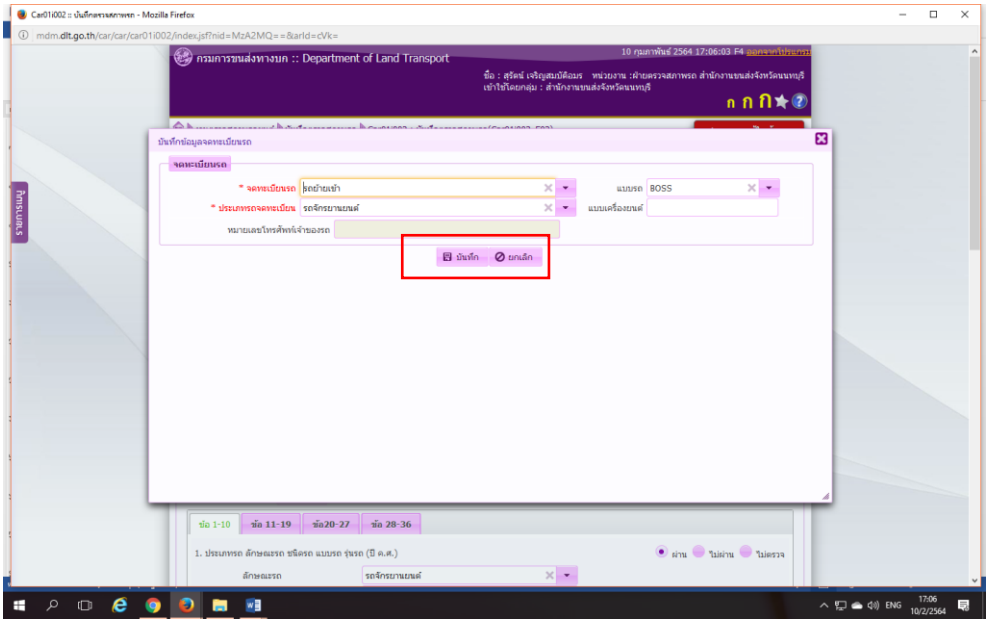

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

11. คลิ๊กเลือก “รายการดำเนินการ” ตามที่ท่านได้ลงรับคำขอไว้

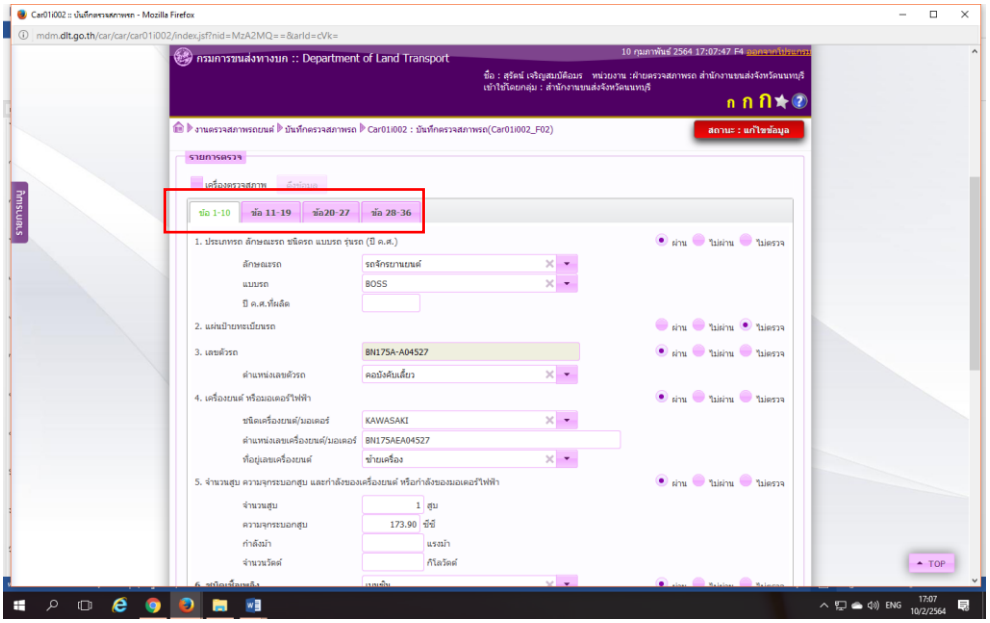

12. ใส่ข้อมูลที่ตรวจพบ แล้วคลิ๊ก “บันทึก”

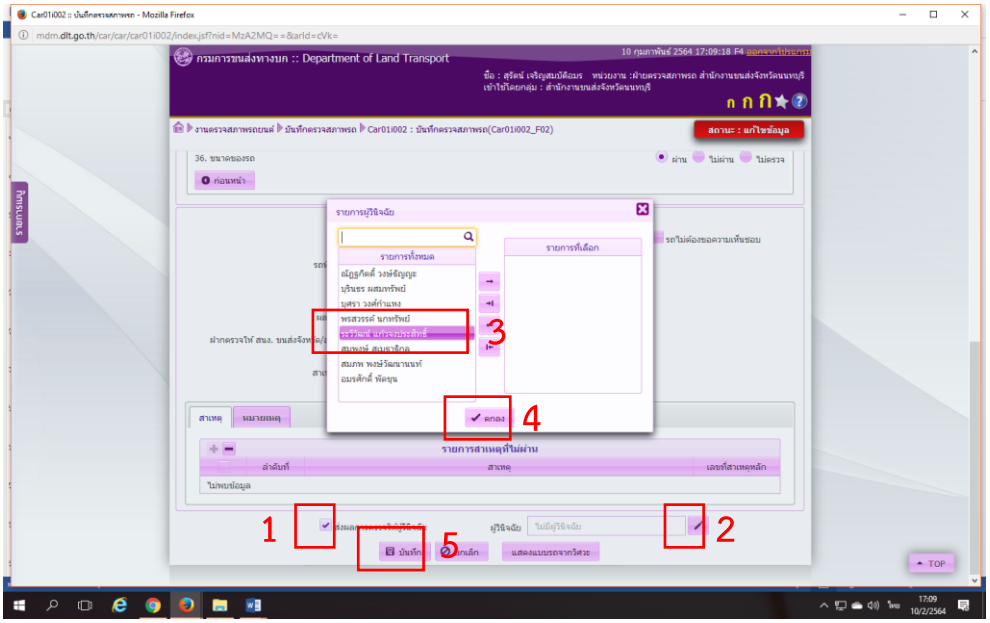

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

13. คลิ๊กลงข้อมูลตามหน้าต่างดังรูป

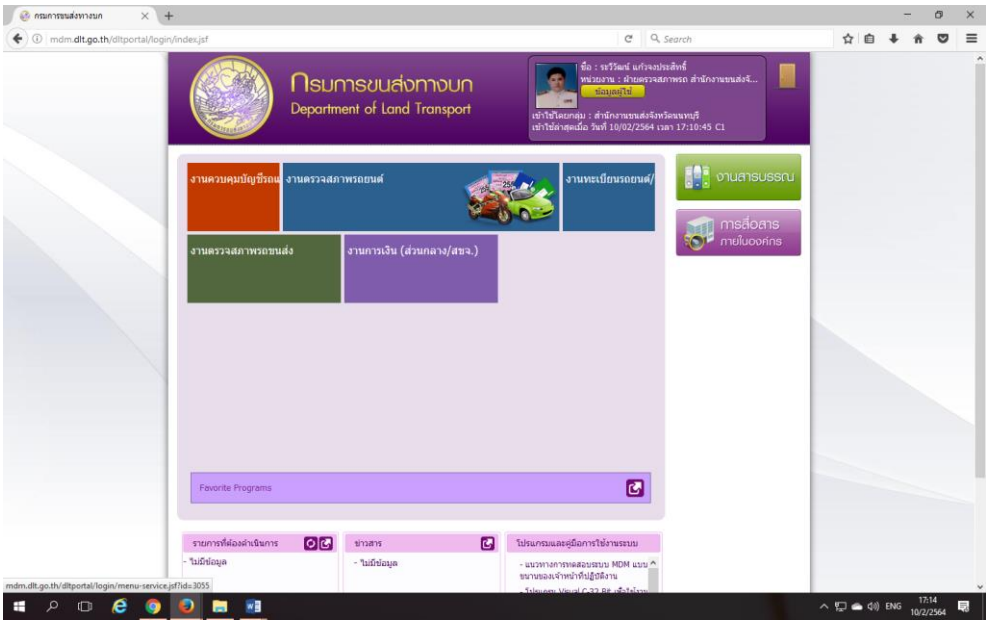

14. คลิ๊ก ✓ หน้า☐ ส่งผลการตรวจให้ผู้วินิจฉัย เลือกรายการผู้วินิจฉัย คลิ๊ก “ตกลง” และ “บันทึก”

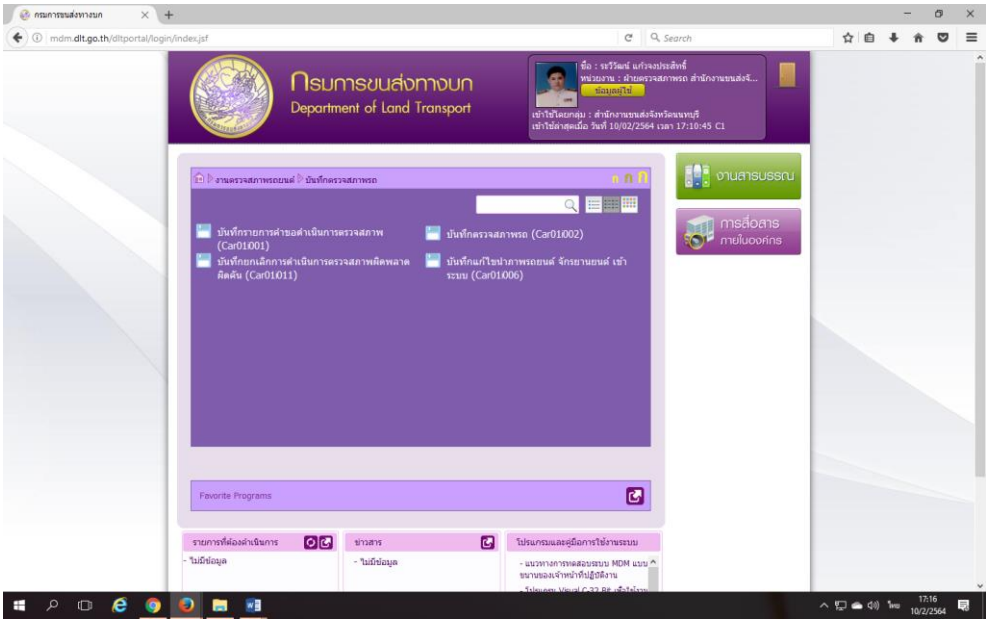

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

15.นายทะเบียน ท่านที่ ทำการตรวจวินิจฉัยผล เลือก “งานตรวจสภาพรถ”

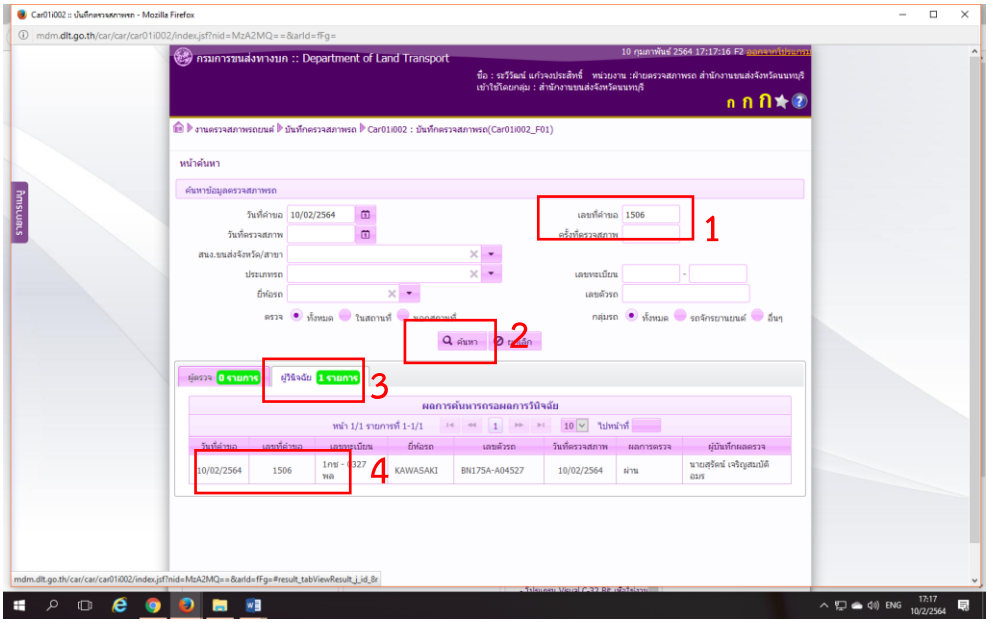

16.เลือก “บันทึกตรวจสภาพรถ”

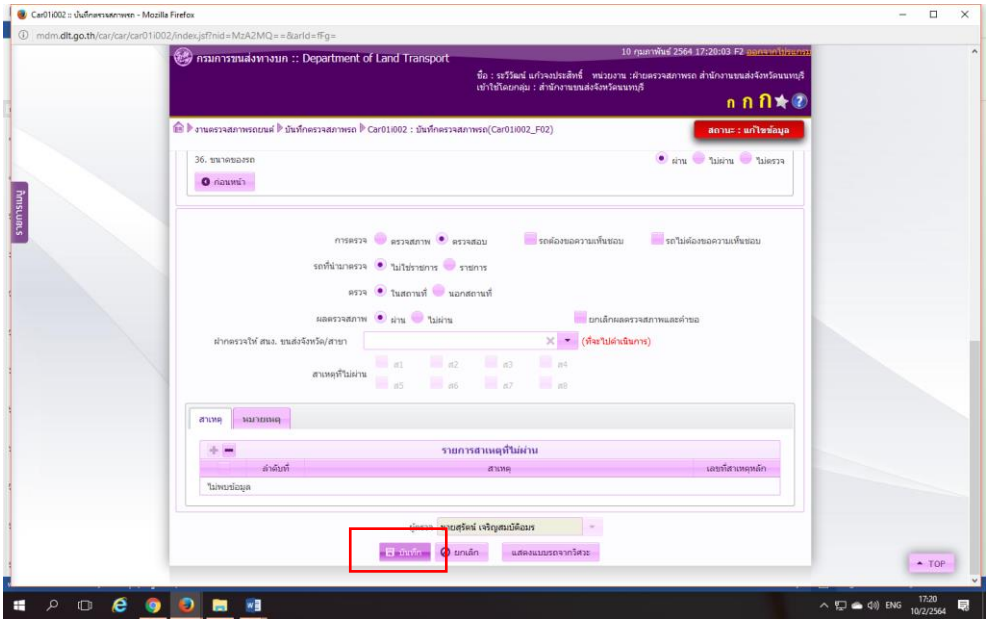

ขั้นตอนการลงระบบฐานข้อมูล MDM
การตรวจสภาพรถเพื่อจดทะเบียนใหม่, รถเปลี่ยนประเภท, รถที่แจ้งไม่ใช้ตลอดไป
(ตาม พ.ร.บ.รถยนต์ พ.ศ.2522) (ต่อ)

17.ใส่เลขที่คำขอ แล้วคลิ๊ก “ค้นหา” เลือกผู้วินิจฉัย คลิ๊ก แถบด้านล่าง

18.ตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อถูกต้อง คลิ๊ก “บันทึก”

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ
รถยนต์
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก
(๑) พระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓
(๒) พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๔
(๓) พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕
(๔) พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗
(๕) พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒)
(๖) พระราชบัญญัติรถยนตร์แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๘
(๗) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๗๙
(๘) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๑
(๙) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๑
(๑๐) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๔
(๑๑) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๔
(๑๒) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๔
(๑๓) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๐๒

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๗๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒/๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒

(๑๔) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๓

(๑๕) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๐๖

(๑๖) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒

(๑๗) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

(๑๘) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ พ.ศ. ๒๕๑๖

(๑๙) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

(๒๐) พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๑๗

บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“รถ” หมายความว่า รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถพ่วง รถบดถนน รถแทรกเตอร์ และรถอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“รถยนต์” หมายความว่า รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล

“รถยนต์สาธารณะ” หมายความว่า

(๑) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนที่ใช้รับจ้างระหว่างจังหวัด โดยรับส่งคนโดยสารได้เฉพาะที่นายทะเบียนกำหนด

(๒) รถยนต์รับจ้าง ซึ่งได้แก่รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน หรือรถยนต์สาธารณะอื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทาง

“รถยนต์บริการ” หมายความว่า รถยนต์บรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่า ซึ่งบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ดังต่อไปนี้

(๑) รถยนต์บริการธุรกิจ ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ใช้บรรทุกคนโดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พักอาศัย ที่ทำการของผู้โดยสาร หรือที่ทำการของผู้บริการธุรกิจนั้น

(๒) รถยนต์บริการทัศนาจร ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว

(๓) รถยนต์บริการให้เช่า ซึ่งได้แก่รถยนต์ที่จัดไว้ให้เช่าซึ่งมิใช่เป็นการเช่าเพื่อนำไปรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือสิ่งของ

“รถยนต์ส่วนบุคคล”[๒] หมายความว่า รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์หรือกำลังไฟฟ้าและมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ และให้หมายความรวมถึงรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์ด้วย

---

[๒] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถยนต์ส่วนบุคคล” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

“รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล”[๓] หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่มิได้ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

“รถจักรยานยนต์สาธารณะ”[๔] หมายความว่า รถจักรยานยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารแต่ไม่หมายรวมถึงรถจักรยานยนต์ที่มีพ่วงข้างและรถจักรยานที่ติดเครื่องยนต์

“รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

“รถบดถนน” หมายความว่า รถที่ใช้ในการบดอัดวัสดุบนพื้นให้แน่น และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง หรือใช้รถอื่นลากจูง

“รถแทรกเตอร์” หมายความว่า รถที่มีล้อหรือสายพาน และมีเครื่องยนต์ขับเคลื่อนในตัวเอง เป็นเครื่องจักรกลขั้นพื้นฐานในงานที่เกี่ยวกับการขุด ตัก ดันหรือฉุดลาก เป็นต้น หรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“เจ้าของรถ” หมายความรวมถึงผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

“ผู้ตรวจการ”[๕] หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน”[๖] หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

“อธิบดี”[๗] หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

[คำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๕[๘] ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและผู้ตรวจการ กับออกกฎกระทรวงกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถที่จะรับจดทะเบียนเป็นรถประเภทต่าง ๆ เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลง ลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์ และของรถสำหรับรถประเภทดังกล่าว และการแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถที่ได้เปลี่ยนแปลงแล้ว

(๒) เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถและการใช้เครื่องอุปกรณ์ดังกล่าว เช่น โคม เครื่องมองหลัง แตร เครื่องระงับเสียง ท่อไอเสีย เครื่องสัญญาณไฟ เครื่องปัดน้ำฝนและเครื่องอุปกรณ์อื่นที่จำเป็น

---

[๓] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๔] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “รถจักรยานยนต์สาธารณะ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๕] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ผู้ตรวจการ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๖] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “นายทะเบียน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๗] มาตรา ๔ นิยามคำว่า “อธิบดี” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๘] มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

(๓) เครื่องสื่อสาร และการใช้เครื่องสื่อสารระหว่างรถกับศูนย์บริการหรือสถานที่อื่น

(๔) แผ่นป้ายทะเบียนรถ เครื่องหมายประเภทรถและเครื่องหมายอื่น รวมทั้งวิธีแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายดังกล่าว

(๕) สีและเครื่องหมายสำหรับรถยนต์สาธารณะ

(๖) น้ำหนักบรรทุกอย่างมาก และจำนวนคนโดยสารอย่างมาก สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลและรถยนต์สาธารณะ

(๗) เงื่อนไขในการใช้ล้อยางตัน

(๘) ประเภท ขนาด และน้ำหนักของรถที่จะไม่ให้เดินบนทางที่มิใช่ทางหลวง

(๙) เงื่อนไขในการใช้รถที่มีล้ออย่างอื่น นอกจากล้อยางเดินบนทางที่มิใช่ทางหลวง

(๑๐) ประเภทรถที่ต้องกำหนดอายุการใช้ในเขตที่กำหนด

(๑๑) ประเภทรถที่ห้ามใช้เดินในเขตที่กำหนด

(๑๒) การงดรับจดทะเบียนรถประเภทใดประเภทหนึ่งในเขตที่กำหนด

(๑๓) จำนวนรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด จังหวัดต้นทางและจังหวัดปลายทางสำหรับรถยนต์ดังกล่าว

(๑๔)[๙] อัตราค่าจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือค่าบริการอื่น สำหรับรถยนต์สาธารณะและรถจักรยานยนต์สาธารณะ

(๑๕)[๑๐] เครื่องแต่งกาย เครื่องหมาย ประวัติคนขับรถ บัตรประจำตัวคนขับรถ และการแสดงบัตรประจำตัวคนขับรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร และรถจักรยานยนต์สาธารณะ

(๑๕/๑)[๑๑] ข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

(๑๖) หลักสูตรและอุปกรณ์การสอนและการฝึกหัดขับรถของโรงเรียนฝึกหัดขับรถ

(๑๗) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

(๑๘) กิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้[๑๒]

ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรเงินตามมาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

หมวด ๑
การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ

---

[๙] มาตรา ๕ (๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๑๐] มาตรา ๕ (๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๑๑] มาตรา ๕ (๑๕/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๑๒] มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๖[๑๓] ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถดังต่อไปนี้

(๑) รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

(๒) รถที่ถูกเพิกถอนการจดทะเบียน

(๓) รถที่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี

(๔) รถที่แจ้งการไม่ใช้รถ

(๕) รถที่ทะเบียนระงับ

มาตรา ๖/๑[๑๔] บทบัญญัติมาตรา ๖ (๑) มิให้ใช้บังคับแก่รถดังต่อไปนี้

(๑) รถที่จดทะเบียนในต่างประเทศที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งมีความประสงค์นำมาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาหรือข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่รถนั้นจดทะเบียน

(๒) รถที่มีผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในกิจการใดโดยเฉพาะเป็นการชั่วคราว

(๓) รถที่ใช้เพื่อการทดสอบ

(๔) รถที่ใช้ในกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การใช้รถตาม (๑) อธิบดีจะประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติและเครื่องหมายแสดงการใช้รถไว้ด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดต่ออนุสัญญาหรือข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่รถนั้นจดทะเบียน

การใช้รถตาม (๒) (๓) และ (๔) ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนและเสียค่าธรรมเนียม ทั้งนี้ การขออนุญาต การอนุญาต ระยะเวลาในการใช้รถ และเครื่องหมายแสดงการใช้รถดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗ รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้อง

(๑) เป็นรถที่มีส่วนควบและมีเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และ

(๒)[๑๕] ผ่านการตรวจสภาพรถจากนายทะเบียน หรือจากสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ในเวลาที่ขอจดทะเบียนแล้ว

ในกรณีที่ขอจดทะเบียนเป็นรถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการธุรกิจ หรือรถยนต์บริการทัศนาจร รถนั้นต้องมีลักษณะ ขนาด หรือกำลังของเครื่องยนต์และของรถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และผู้ขอจดทะเบียนต้องแจ้งสถานที่เก็บรถยนต์สาธารณะ หรือรถยนต์บริการซึ่งมีลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๘ รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน

(๑) รถสำหรับเฉพาะพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

---

[๑๓] มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๑๔] มาตรา ๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๑๕] มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

(๒)[๑๖] รถของกรมตำรวจที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด

(๓) รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียนและมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

(๔) รถที่เจ้าของแจ้งการไม่ใช้รถตามมาตรา ๓๔

(๕) รถที่ผู้ผลิตหรือประกอบเพื่อจำหน่ายหรือที่ผู้นำเข้าเพื่อจำหน่าย ผลิต ประกอบหรือนำเข้า และยังมิได้จำหน่ายให้แก่ผู้อื่น

มาตรา ๙[๑๗] รถดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ

(๑) รถดับเพลิง

(๒) รถพยาบาลที่มิใช่เป็นรถสำหรับรับจ้าง

(๓)[๑๘] รถของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เฉพาะรถที่มิได้ใช้ในทางการค้าหรือหากำไร

(๔) รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ

(๕) รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ

(๖) รถของสภากาชาดไทย

(๗) รถของบุคคลในคณะผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล องค์การระหว่างประเทศ หรือทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย

(๘) รถใช้งานเกษตรกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๙)[๑๙] รถของสำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ และรถของเจ้าหน้าที่สำนักงานดังกล่าว ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความตกลงนั้น

มาตรา ๑๐[๒๐] ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา เว้นแต่เจ้าของรถมีความประสงค์จะนำรถไปใช้ในท้องถิ่นอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องถิ่นนั้นได้

ในกรณีที่ผู้ขอเป็นคนต่างด้าวและไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีถิ่นที่อยู่

การขอจดทะเบียนและการออกใบคู่มือจดทะเบียนรถให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

---

[๑๖] มาตรา ๘ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๑๗] มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

[๑๘] มาตรา ๙ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

[๑๙] มาตรา ๙ (๙) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

[๒๐] มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕

มาตรา ๑๐/๑[๒๑] ให้อธิบดีนำหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่ต้องการหรือเป็นที่นิยมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงออกเปิดประมูลเป็นการทั่วไป และให้ถือว่าราคาสูงสุดที่มีผู้เสนอเป็นอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการใช้หมายเลขทะเบียนนั้น

การเปิดประมูลและการจดทะเบียนรถตามหมายเลขทะเบียนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรานี้ ให้นำเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๐/๒

มาตรา ๑๐/๒[๒๒] ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรมการขนส่งทางบก เรียกว่า “กองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสนับสนุน และส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน และให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยอันเกิดจากการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย

(๑) เงินค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๐/๑

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๓) ดอกผลและรายได้จากกองทุน

(๔) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

ให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร และผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสองคนเป็นกรรมการและอธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่บริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

การดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่กรรมการ การบริหารกองทุนและการใช้จ่ายเงินกองทุน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเสนองบแสดงฐานะทางการเงินภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี และประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด และเมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรับรองงบการเงินแล้ว ให้ทำบันทึกรายงานผลเสนอคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐/๓[๒๓] ให้นายทะเบียนมีอำนาจอนุญาตให้เจ้าของรถนำหมายเลขทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันหนึ่งมาใช้กับรถอีกคันหนึ่ง หรือนำหมายเลขทะเบียนที่ยังไม่เคยออกให้สำหรับรถคันใดมาใช้กับรถที่จดทะเบียนแล้วได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

---

[๒๑] มาตรา ๑๐/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๒] มาตรา ๑๐/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๓] มาตรา ๑๐/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๑๑ รถที่จดทะเบียนแล้ว ต้องมีและแสดงแผ่นป้ายและเครื่องหมายครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่ารถนั้นมีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของผู้อื่น ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถนั้นจนกว่าจะจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าเจ้าของรถไม่อาจจัดให้มีครบถ้วนถูกต้องหรือเอาออกได้ ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนรถนั้น

เจ้าของรถมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๓ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดเปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของรถให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้และใช้รถนั้น เว้นแต่เจ้าของรถนำรถไปให้นายทะเบียนตรวจสภาพก่อน

ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่ารถที่เปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายในเวลาใช้ ให้สั่งเจ้าของรถแก้ไขและนำรถไปให้ตรวจสภาพก่อนใช้ การตรวจสภาพดังกล่าวนายทะเบียนจะสั่งให้เจ้าของรถนำรถไปให้ตรวจสภาพ ณ สถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้านายทะเบียนเห็นว่ารถนั้นปลอดภัยในเวลาใช้ ให้แก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียน และใบคู่มือจดทะเบียนรถนั้นด้วย[๒๔]

มาตรา ๑๕[๒๕] ในกรณีที่นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเห็นว่ารถใดในขณะที่ใช้มีลักษณะที่เห็นได้ว่าน่าจะไม่ปลอดภัยในการใช้ ให้มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถนั้นไปให้นายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตรวจสภาพภายในเวลาที่กำหนดได้

---

[๒๔] มาตรา ๑๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๒๕] มาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕ ทวิ[๒๖] การตรวจสภาพรถตามมาตรา ๗ (๒) มาตรา ๑๔ วรรคสอง มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๓๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในการย้ายรถไปไว้ต่างท้องที่ ให้เจ้าของรถแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันย้าย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการโอนรถที่จดทะเบียนแล้ว ผู้โอนและผู้รับโอนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน

ในกรณีที่ผู้รับโอนจะนำรถตามวรรคหนึ่งออกนอกราชอาณาจักรภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอน ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งด้วย

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง และการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗/๑[๒๗] รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ที่จดทะเบียนแล้ว ให้เป็นทรัพย์สินประเภทที่จำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้มีชื่อเป็นเจ้าของในทะเบียนรถยนต์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

การจำนองต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด และต้องแจ้งจดทะเบียนจำนองต่อนายทะเบียน พร้อมกับการเสียค่าธรรมเนียมในการจดจำนองตามเงื่อนไข วิธีการ และอัตราค่าธรรมเนียมที่ประกาศในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ในการนำรถออกนอกราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การนำรถออกนอกราชอาณาจักรโดยได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง

(๒) การรับจ้างบรรทุกคนโดยสารออกนอกราชอาณาจักร แล้วนำรถกลับเข้ามาตามปกติกิจ

(๓) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๙ ในการอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการให้นายทะเบียนอนุญาตและจะให้นายทะเบียนยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติหรือไม่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้น ๆ ก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๐ ผู้ใดสั่งหรือนำรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย หรือผลิตหรือประกอบรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถขึ้นใหม่เพื่อจำหน่าย ผู้นั้นต้องส่งบัญชี

---

[๒๖] มาตรา ๑๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๒๗] มาตรา ๑๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประจำเดือนในการรับและจำหน่ายรถหรือเครื่องยนต์สำหรับรถให้แก่นายทะเบียนภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป

บัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

[คำว่า “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถไม่ตรงตามประเภทที่จดทะเบียนไว้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑)[๒๘] การใช้รถยนต์บริการธุรกิจ รถยนต์บริการทัศนาจร หรือรถจักรยานยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว

(๒) การใช้รถยนต์สาธารณะในกิจการส่วนตัว โดยมีข้อความแสดงไว้ที่รถนั้นให้เห็นได้ง่ายจากภายนอกว่าใช้ในกิจการส่วนตัว

(๓) การใช้รถยนต์สาธารณะบรรทุกของที่ติดตัวไปกับผู้โดยสาร

(๓/๑)[๒๙] การใช้รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัมเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(๔) ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถยนต์อื่นนอกจากรถยนต์โดยสารประจำทางรับจ้างรับคนโดยสารซึ่งเสียค่าโดยสารเป็นรายตัวตามรายทางในทางที่ได้รับอนุญาตให้มีรถยนต์โดยสารประจำทางหรือในเขตจากทางนั้นไม่เกินหนึ่งร้อยเมตร

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีที่เป็นการรับจ้างรับส่งนักเรียน คนงาน นักท่องเที่ยว หรือการรับส่งผู้โดยสาร เป็นครั้งคราวซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าในท้องที่ใดการประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์บรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด สมควรให้ดำเนินการโดยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ และต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุท้องที่สำหรับการรับจ้างดังกล่าว

---

[๒๘] มาตรา ๒๑ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๒๙] มาตรา ๒๑ (๓/๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับแก่การประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้ไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดซึ่งได้จดทะเบียนอยู่ก่อนวันประกาศจนกว่าจะพ้นสามปีนับแต่วันประกาศ

กำหนดเวลาสามปีตามวรรคสอง ถ้ามีเหตุผลสมควร รัฐมนตรีอาจขยายออกไปได้อีกครั้งละไม่เกินสองปี แต่จะขยายระยะเวลาเกินสองครั้งไม่ได้ การขยายระยะเวลาให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๓/๑[๓๐] ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถจักรยานยนต์เพื่อรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร เว้นแต่รถจักรยานยนต์นั้นได้จดทะเบียนเป็นรถจักรยานยนต์สาธารณะ

ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนได้เมื่อมีการปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงและระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๑๐

กฎกระทรวงตามวรรคสองต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำจังหวัด ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลรถยนต์ การจราจร หรือการขนส่ง และบุคคลอื่นตามจำนวนที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่กำหนดสถานที่รอรับคนโดยสาร เส้นทางหรือท้องที่ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร และหลักเกณฑ์การออกหนังสือรับรองการใช้รถจักรยานยนต์สาธารณะให้กับผู้ประสงค์จะจดทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะเพื่อนำไปแสดงเป็นหลักฐานการขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนตามวรรคสอง ในการนี้อาจกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการประจำท้องที่ด้วยก็ได้

การกำหนดอายุและการเพิกถอนทะเบียนรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ มีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาต แต่อาจต่ออายุได้คราวละสามปี

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตนั้นหมดอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว จะประกอบการต่อไปก็ได้จนกว่านายทะเบียนจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔/๑[๓๑] ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ สูญหาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วัน

---

[๓๐] มาตรา ๒๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๓๑] มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

ทราบเหตุ หากภายหลังได้ใบอนุญาตที่สูญหายคืนมา ให้ส่งใบแทนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้คืน

การขอใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ให้ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตส่งคืนใบอนุญาตแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต[๓๒]

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีได้ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันทราบคำสั่งนายทะเบียน

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ รัฐมนตรีอาจอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

มาตรา ๒๗ ผู้ใดมีรถยนต์ไว้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ถ้าจะขับเองหรือให้ผู้อื่นขับเพื่อการนั้น ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน และให้ขับได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เว้นแต่มีความจำเป็นและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนออกเครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถให้ด้วย

เครื่องหมายพิเศษและสมุดคู่มือประจำรถ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ใช้สับเปลี่ยนกันได้ไม่เฉพาะคันรถ

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๘ ในการขับรถยนต์ตามมาตรา ๒๗ ผู้ขับต้องบันทึกรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อรถ หมายเลขตัวรถ และหมายเลขเครื่องยนต์ของรถ

(๒) ความประสงค์ในการขับรถยนต์

(๓) วันเดือนปี และเวลาที่นำรถออกไปขับและกลับถึงที่

(๔) ชื่อและชื่อสกุลของผู้ขับ

---

[๓๒] มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

หมวด ๒
ภาษีประจำปี

มาตรา ๒๙ ภาษีประจำปีสำหรับรถมีอัตราตามที่กำหนดไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่

(๑) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่จดทะเบียนมาแล้วห้าปีนับแต่ปีที่จดทะเบียนครั้งแรก ให้ได้รับการลดหย่อนภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไปในอัตราร้อยละ ดังต่อไปนี้

ปีที่หก	ร้อยละสิบ
ปีที่เจ็ด	ร้อยละยี่สิบ
ปีที่แปด	ร้อยละสามสิบ
ปีที่เก้า	ร้อยละสี่สิบ
ปีที่สิบและปีต่อ ๆ ไป	ร้อยละห้าสิบ

(๒) รถซึ่งใช้ล้ออย่างอื่นนอกจากยางกลวง ให้เก็บภาษีเพิ่มขึ้นจากอัตราที่กำหนดไว้อีกกึ่งหนึ่ง

(๓)[๓๓] (ยกเลิก)

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๙ ทวิ[๓๔] ในกรณีที่รถยนต์คันใดไม่ใช้เครื่องยนต์ลูกสูบที่จะคำนวณความจุของกระบอกสูบได้ หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของกระบอกสูบหรือเครื่องยนต์ ให้เทียบเป็นความจุของกระบอกสูบ หรือคำนวณความจุตามเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คำว่า “รถยนต์” และ “เครื่องยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๒๙ ตรี[๓๕] ในการกำหนดความจุของกระบอกสูบของรถยนต์เพื่อชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์แต่ละแบบไว้ด้วยความเห็นชอบของกระทรวงอุตสาหกรรม

---

[๓๓] มาตรา ๒๙ (๓) เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมามีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

[๓๔] มาตรา ๒๙ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

[๓๕] มาตรา ๒๙ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

ในกรณีที่ประกาศตามวรรคหนึ่งไม่ครอบคลุมถึงแบบของรถยนต์คันใด ให้นายทะเบียนเก็บภาษีประจำปีโดยถือความจุของกระบอกสูบตามหนังสือคู่มือประจำรถยนต์ของรถยนต์คันนั้น ทั้งนี้ ตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมรับรอง และให้นายทะเบียนดำเนินการประกาศความจุของกระบอกสูบของรถยนต์คันดังกล่าวต่อไป

ประกาศตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๓๐ ให้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๘ และรถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีด้วย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจลดภาษีประจำปีสำหรับรถในเขตท้องที่ใดหรือในกรณีใดลงจากอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ ได้

การลดตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๒[๓๖] เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปี

ภาษีประจำปีให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ถ้ามิได้เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนดให้เจ้าของรถนั้นชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือนหรือเศษของเดือนของจำนวนภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

รถที่ได้เสียภาษีประจำปีสำหรับปีใด ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถ เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีประจำปีในปีนั้นอีก

มาตรา ๓๓[๓๗] ในกรณีที่มีการจดทะเบียนเปลี่ยนประเภทรถหรือเปลี่ยนการใช้รถผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้ในระหว่างปี ถ้าเป็นเหตุให้เสียภาษีลดลง เจ้าของรถไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษีส่วนที่เสียเกิน แต่ถ้าต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น เจ้าของรถต้องเสียภาษีเฉพาะส่วนที่เพิ่มขึ้นให้ครบถ้วนถูกต้องเมื่อจะต้องขอจดทะเบียน

มาตรา ๓๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว แม้จะไม่ได้ใช้ก็ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๒ เว้นแต่เจ้าของรถจะแจ้งการไม่ใช้ต่อนายทะเบียนก่อนถึงกำหนดเสียภาษีประจำปีครั้งต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

---

[๓๖] มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๓๗] มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมามีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีแล้วไม่เสียภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด นายทะเบียนอาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นนำเงินไปชำระภาษีประจำปีให้ถูกต้องครบถ้วน ณ ที่ทำการของนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถนั้นไว้ได้[๓๘]

มาตรา ๓๕/๑[๓๙] ในระหว่างที่เจ้าของรถค้างชำระภาษีประจำปี ให้นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียนจนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วนก่อน หรือได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๓๕/๒ วรรคสองแล้ว

มาตรา ๓๕/๒[๔๐] รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีไม่ถึงสามปี หากเจ้าของรถประสงค์จะขอเสียภาษีประจำปีเพื่อใช้รถในปีนั้น ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีนั้นได้

สำหรับภาษีที่ค้างชำระ ให้นายทะเบียนกำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลาในการชำระตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถผิดนัดไม่เสียภาษีที่ค้างชำระตามวรรคสองให้ครบถ้วน นายทะเบียนมีอำนาจไม่รับดำเนินการทางทะเบียน จนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน

มาตรา ๓๕/๓[๔๑] รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีติดต่อกันครบสามปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป ในการนี้ ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีที่ค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนด และแจ้งให้เจ้าของรถทราบ และให้บุคคลดังกล่าวส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนรถต่อนายทะเบียนและนำใบคู่มือจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งและปิดประกาศดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของรถมิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถได้

ให้ภาระภาษีประจำปีหลังจากปีที่สามเป็นอันระงับไป แต่เจ้าของรถยังคงต้องเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน และให้นำมาตรา ๓๕/๑ และมาตรา ๓๕/๒ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖[๔๒] นายทะเบียนมีอำนาจออกประกาศหรือสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของรถนำรถไปตรวจ ณ ที่ทำการของนายทะเบียน หรือสถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

---

[๓๘] มาตรา ๓๕ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๓๙] มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๔๐] มาตรา ๓๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๔๑] มาตรา ๓๕/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๔๒] มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๓๗[๔๓] นายทะเบียนและผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเข้าตรวจในสถานที่จำหน่าย เช่า เช่าซื้อ หรือประกอบธุรกิจเกี่ยวกับรถ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีรถค้างชำระภาษีประจำปีหรือมีการใช้รถที่สิ้นอายุการใช้งาน และยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถนั้นไว้ได้

การเข้าตรวจตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

มาตรา ๓๘[๔๔] ในกรณีที่ผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้ตรวจและยึดตามมาตรา ๓๗ ให้นำส่งนายทะเบียนโดยมิชักช้า และให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙[๔๕] (ยกเลิก)

มาตรา ๔๐ ผู้ใดแจ้งความนำจับรถที่เจ้าของรถมิได้ชำระภาษีประจำปีภายในเวลาที่กำหนด เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับรางวัลนำจับในอัตราร้อยละหกสิบของจำนวนเงินเพิ่มของภาษีที่ต้องชำระ

มาตรา ๔๑[๔๖] เงินภาษีประจำปีรวมทั้งเงินเพิ่มและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ ที่จัดเก็บได้ในกรุงเทพมหานครให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลในจังหวัดนั้น เมืองพัทยา และราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓
ใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๔๒ ผู้ขับรถต้องได้รับใบอนุญาตขับรถและต้องมีใบอนุญาตขับรถและสำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถในขณะขับหรือควบคุมผู้ฝึกหัดขับรถเพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที เว้นแต่ผู้ฝึกหัดขับรถยนต์ตามมาตรา ๕๗

ในกรณีที่ผู้ขับรถเป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ผู้ขับรถซึ่งเป็นคนต่างด้าวนั้นจะใช้ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๒ ทวิ ขับรถในราชอาณาจักรก็ได้ และในกรณีนี้จะต้องมีใบอนุญาตขับรถดังกล่าวพร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ เพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานได้ทันที[๔๗]

---

[๔๓] มาตรา ๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔๔] มาตรา ๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๔๕] มาตรา ๓๙ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔๖] มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗

[๔๗] มาตรา ๔๒ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๒ ทวิ[๔๘] ในกรณีที่มีความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลต่างประเทศว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงดังกล่าวกับรัฐบาลไทย อาจใช้ใบอนุญาตขับรถของประเทศนั้นขับรถในราชอาณาจักรได้ตามประเภทและชนิดของรถที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขับรถนั้น แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ และตามบทบัญญัติทั้งหลายในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓[๔๙] ใบอนุญาตขับรถมีดังนี้

(๑) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล รถยนต์สามล้อส่วนบุคคล หรือรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว

(๒) ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล

(๓) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล

(๔) ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ

(๕) ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อสาธารณะ

(๖) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล

(๖/๑) ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ

(๗) ใบอนุญาตขับรถบดถนน

(๘) ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์

(๙) ใบอนุญาตขับรถชนิดอื่นนอกจาก (๑) ถึง (๘)

(๑๐) ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

ใบอนุญาตขับรถตาม (๑) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการให้เช่า เฉพาะในกรณีที่ผู้ขับรถเป็นผู้เช่าได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๒) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการให้เช่าได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๔) ใช้สำหรับขับรถยนต์บริการและใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (๒) ได้ด้วย ใบอนุญาตขับรถตาม (๕) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (๓) ได้ด้วย และใบอนุญาตขับรถตาม (๖/๑) ใช้แทนใบอนุญาตขับรถตาม (๖) ได้ด้วย นอกนั้นใช้แทนกันไม่ได้

มาตรา ๔๓ ทวิ[๕๐] ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๓ (๒) และใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะตามมาตรา ๔๓ (๔) ได้

---

[๔๘] มาตรา ๔๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

[๔๙] มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๕๐] มาตรา ๔๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๗

ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกให้ใช้แทนใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลตามมาตรา ๔๓ (๒) ได้

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๔๔[๕๑] ใบอนุญาตขับรถชั่วคราวตามมาตรา ๔๓ (๑) มีอายุสองปีนับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ[๕๒]

ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๓) (๖) (๗) (๘) และ (๙) มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) และ (๖/๑) มีอายุสามปีนับแต่วันออกใบอนุญาตขับรถ และอาจขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถได้อีกคราวละห้าปีหรือสามปี แล้วแต่กรณี โดยผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพของร่างกายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง[๕๓]

ในกรณีที่วันครบกำหนดอายุใบอนุญาตตามวรรคสองไม่ตรงกับวันครบรอบวันเกิดของผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถ ให้ขยายอายุใบอนุญาตต่อไปจนถึงวันครบรอบวันเกิดของผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถในปีนั้นหรือในปีถัดไป แล้วแต่กรณี โดยให้ถือว่าวันดังกล่าวเป็นวันที่ใบอนุญาตขับรถครบกำหนดอายุ

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถเกิดในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ และในปีที่ใบอนุญาตขับรถครบกำหนดอายุตามวรรคสองนั้นไม่มีวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ให้ถือเอาวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ เป็นวันครบรอบวันเกิด

การขอต่ออายุใบอนุญาตขับรถ และการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ผู้ใดประสงค์จะขอใบอนุญาตขับรถ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ และยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาหรือมีถิ่นที่อยู่

การขอใบอนุญาตขับรถและการออกใบอนุญาตขับรถ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑)[๕๔] มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ถ้าเป็นผู้ขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลชั่วคราว สำหรับรถจักรยานยนต์ที่มีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์

(๒) มีความรู้และความสามารถในการขับรถ

---

[๕๑] มาตรา ๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๕๒] มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๕๓] มาตรา ๔๔ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๕๔] มาตรา ๔๖ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๓) มีความรู้ในข้อบังคับการเดินรถตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๔) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถขับรถได้

(๕) ไม่มีโรคประจำตัวที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายขณะขับรถ

(๖) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน

(๗) ไม่มีใบอนุญาตขับรถชนิดเดียวกันอยู่แล้ว

(๘)[๕๕] ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกยึดหรือพักใช้ใบอนุญาตขับรถ

(๙)[๕๖] ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ ซึ่งมิใช่จากเหตุขาดคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้ขอใบอนุญาตขับรถ เว้นแต่ได้พ้นกำหนดสามปีไปแล้วนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ โดยให้อธิบดีกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาการออกใบอนุญาตขับรถไว้ด้วย

มาตรา ๔๗[๕๗] ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๖/๑) ต้อง

(๑) ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ และ

(๓) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษหรือถูกเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป สำหรับความผิดเกี่ยวกับการขับรถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพ้นโทษครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว

(ก) ฝ่าฝืนสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร

(ข) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น

(ค) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

(ง) ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

(จ) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

(ฉ) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรา ๔๘[๕๘] (ยกเลิก)

มาตรา ๔๙[๕๙] ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) ต้อง

(๑) ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบสองปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) หรือ (๕) และยี่สิบปีบริบูรณ์สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๖/๑)

(๓) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ (๓)

---

[๕๕] มาตรา ๔๖ (๘) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๕๖] มาตรา ๔๖ (๙) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๕๗] มาตรา ๔๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๕๘] มาตรา ๔๘ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๕๙] มาตรา ๔๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๔) มีสัญชาติไทย

(๕) รู้จักถนนและทางหลวงในจังหวัดที่ขอรับใบอนุญาตขับรถพอสมควร

(๖) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อน่ารังเกียจตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๗) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ

(๘) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภยันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจร และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๕๐[๖๐] ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๙ (๘) แต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า

(๑) หกเดือนสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาไม่เกินสามเดือน

(๒) หนึ่งปีสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาไม่เกินสามเดือนในคดีเกี่ยวด้วยการใช้รถกระทำความผิด หรือ

(๓) หนึ่งปีหกเดือนสำหรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสามปี

และได้ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียนโดยชี้แจงถึงเหตุผลที่ตนต้องโทษพร้อมกับแสดงหลักฐานว่าตนเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเรียบร้อยควรไว้วางใจให้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะได้ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนคำร้องดังกล่าว ถ้าเห็นด้วยกับคำร้องก็ให้มีอำนาจออกใบอนุญาตขับรถให้ได้โดยมิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๙ (๘) มาใช้บังคับ แต่ถ้าไม่เห็นด้วย ให้สั่งยกคำร้องและแจ้งให้ผู้ขอทราบ

ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งยกคำร้องจากนายทะเบียน

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๑ ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๗) (๘) หรือ (๙) ต้อง

(๑) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ และ

(๒) มีความรู้ความสามารถในการขับรถประเภทนั้น ๆ เป็นอย่างดี

มาตรา ๕๑/๑[๖๑] ผู้มีใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๒) (๔) (๕) (๖) และ (๖/๑) มีสิทธิขอรับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑๐)

---

[๖๐] มาตรา ๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๖๑] มาตรา ๕๑/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๕๒ ให้นายทะเบียนแต่งตั้งผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๓ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถประเภทใดแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถประเภทนั้น ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถนั้น

ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถมาตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามได้ หากมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตขับรถประเภทนั้น[๖๒]

มาตรา ๕๓/๑[๖๓] ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับรถได้คราวละไม่เกินหกเดือน

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะกระทำความผิดในกรณีดังต่อไปนี้ นายทะเบียนจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถเสียก็ได้

(๑) กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ซ้ำในข้อหาเดียวกับความผิดครั้งก่อนภายในเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ความผิดครั้งก่อนเกิดขึ้น

(๒) ไม่มารายงานตนต่อนายทะเบียนตามที่นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือไปแล้วไม่น้อยกว่าสองครั้งโดยมีระยะเวลาห่างกันไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุสมควร

(๓) เรียกเก็บค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓/๒[๖๔] ผู้ซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่ออธิบดีได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ให้อธิบดีวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ ถ้าไม่มีวินิจฉัยชี้ขาดภายในเวลาดังกล่าวให้ถือว่าอธิบดีวินิจฉัยไม่ให้พักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถตามหนังสืออุทธรณ์ของผู้ขับรถ

คำสั่งของอธิบดีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

มาตรา ๕๓/๓[๖๕] ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถส่งคืนใบอนุญาตนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

---

[๖๒] มาตรา ๕๓ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๖๓] มาตรา ๕๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๖๔] มาตรา ๕๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๖๕] มาตรา ๕๓/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๕๔ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถแล้ว หากปรากฏว่า

(๑) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดฐานขับรถหรือกระทำการใด ๆ อันน่าจะเป็นภัยต่อประชาชน หรือ

(๔) มีผู้กล่าวโทษว่าทำลายความสงบสุขของประชาชนในถนนหรือทางหลวง โดยขู่เข็ญ ดูหมิ่น รังแก หรือรบกวนคนขับรถด้วยกันหรือผู้โดยสาร

นายทะเบียนมีอำนาจเรียกใบอนุญาตขับรถมายึดไว้ได้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกินหนึ่งปี

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๙ (๘) ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายยึดใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๔) (๕) หรือ (๖/๑) ตั้งแต่วันยื่นฟ้องต่อศาลจนถึงเวลาที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด และในระหว่างเวลานั้นห้ามมิให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตขับรถดังกล่าว[๖๖]

ในการยึดใบอนุญาตขับรถ ให้ผู้ยึดบันทึกการยึดไว้ในใบอนุญาตขับรถด้วย

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตขับรถสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตขับรถยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตขับรถต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันทราบเหตุนั้น และในกรณีที่ได้ใบอนุญาตขับรถที่สูญหายคืน ให้ส่งใบแทนใบอนุญาตขับรถนั้นแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้คืน

การขอใบแทนใบอนุญาตขับรถ และการออกใบแทนใบอนุญาตขับรถตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๗ ห้ามมิให้เจ้าของรถหรือคนขับรถยินยอมให้ผู้ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับรถ หรือมีใบอนุญาตขับรถประเภทอื่นที่ใช้แทนกันไม่ได้ เข้าขับรถของตนหรือรถที่ตนเป็นคนขับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝึกหัดขับรถยนต์ ต้องมีผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีควบคุมอยู่ด้วย

ในการฝึกหัดขับรถ ห้ามมิให้ผู้ใดนอกจากผู้ฝึกหัดและผู้ควบคุมอยู่ในรถ ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้น ผู้ควบคุมต้องรับผิดทางแพ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ฝึกหัดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนในเวลาที่ขับอยู่นั้น

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

---

[๖๖] มาตรา ๕๔ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๕๗ ทวิ[๖๗] ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขับรถหยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กับมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบนั้นได้ และเมื่อพบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จะว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นไปรายงานตนต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งเพื่อดำเนินการเปรียบเทียบปรับก็ได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่ความผิดดังกล่าวมีโทษจำคุก ให้ผู้ตรวจการนำตัวผู้นั้นส่งพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินคดีต่อไป

ในการออกคำสั่งให้ไปรายงานตนต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการจะเรียกเก็บใบอนุญาตขับรถของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวก็ได้ แต่ต้องรีบนำใบอนุญาตขับรถที่เรียกเก็บไว้ไปส่งมอบแก่นายทะเบียนภายในแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ออกคำสั่งและให้ถือว่าคำสั่งนั้นเป็นใบอนุญาตขับรถชั่วคราวภายในกำหนดเวลาที่ให้ไปรายงานตนดังกล่าว

คำสั่งให้ไปรายงานตนต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๗ ตรี[๖๘] ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๗ จัตวา[๖๙] ในขณะที่อยู่ในระหว่างการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะจะปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารมิได้ เว้นแต่การบรรทุกนั้นน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนหรือแก่คนโดยสาร

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับรถจักรยานยนต์สาธารณะที่ปฏิเสธรับจ้างบรรทุกคนโดยสารนอกเส้นทางหรือนอกท้องที่ในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร

มาตรา ๕๗ เบญจ[๗๐] ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะต้องพาคนโดยสารไปยังสถานที่ที่ว่าจ้างตามเส้นทางที่สั้นหรือถึงที่หมายเร็วที่สุด หรือเส้นทางที่ไม่อ้อมเกินควร และต้องส่งคนโดยสาร ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้

ห้ามมิให้ผู้ขับรถตามวรรคหนึ่ง พาคนโดยสารไปทอดทิ้งระหว่างทางไม่ว่าด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๕๗ ฉ[๗๑] ในขณะขับรถ ผู้ขับรถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะ ต้อง

(๑) ไม่สูบบุหรี่ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสาร

---

[๖๗] มาตรา ๕๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๖๘] มาตรา ๕๗ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๖๙] มาตรา ๕๗ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๗๐] มาตรา ๕๗ เบญจ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๗๑] มาตรา ๕๗ ฉ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ไม่กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าวหรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสาร

(๓) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

(๔) ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(๕) ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(๖) ไม่ขับรถในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(๗) ปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๗ สัตต[๗๒] ในกรณีที่นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าของรถหรือผู้ขับรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการมีอำนาจออกหนังสือเรียกตัวเจ้าของรถหรือผู้ขับรถผู้นั้นมาให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงได้

เมื่อนายทะเบียนหรือผู้ตรวจการได้ตรวจสอบกรณีตามวรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏว่าเจ้าของรถหรือผู้ขับรถฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำความในมาตรา ๕๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๘[๗๓] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๕ (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๕) หรือ (๑๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๕๘/๑[๗๔] ผู้ขับรถรับจ้างบรรทุกคนโดยสารผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕ (๑๕/๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๕๙[๗๕] ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ (๑) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๐[๗๖] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) มาตรา ๖/๑ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง

---

[๗๒] มาตรา ๕๗ สัตต เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๗๓] มาตรา ๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๗๔] มาตรา ๕๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๗๕] มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๗๖] มาตรา ๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๑[๗๗] ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๓๕/๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๕๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๑/๑[๗๘] ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงต่อนายทะเบียนหรือผู้ตรวจการตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๕๗ สัตต วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๗ สัตต วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๒ ผู้ใดรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน หรือไม่ได้รับยกเว้นตามมาตรา ๒๓ วรรคสองหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๒/๑[๗๙] ผู้ใดรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนหรือรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดในท้องที่ที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุหรือใบอนุญาตถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๖๓/๑[๘๐] ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๓/๒[๘๑] ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๓/๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

---

[๗๗] มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๗๘] มาตรา ๖๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๗๙] มาตรา ๖๒/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๐] มาตรา ๖๓/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๑] มาตรา ๖๓/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๖๔ ผู้ใดขับรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๕[๘๒] ผู้ใดขับรถเมื่อใบอนุญาตขับรถสิ้นอายุ หรือระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับรถหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ หรือถูกยึดใบอนุญาตขับรถ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๖ ผู้ใดขับรถโดยไม่แสดงใบอนุญาตขับรถ และสำเนาภาพถ่ายใบคู่มือจดทะเบียนรถตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๖/๑[๘๓] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ ซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๗ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๖/๒[๘๔] ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๗ จัตวา มาตรา ๕๗ เบญจ หรือมาตรา ๕๗ ฉ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๖/๓[๘๕] ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ ฉ (๓) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖/๔[๘๖] ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๗ ฉ (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม

มาตรา ๖๖/๕[๘๗] ผู้ใดเรียกเก็บค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๖/๖[๘๘] เจ้าของรถหรือผู้ขับรถผู้ใดไม่แสดงอัตราค่าโดยสารหรือค่าบริการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๗ ผู้ใด

---

[๘๒] มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๓] มาตรา ๖๖/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๔] มาตรา ๖๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๕] มาตรา ๖๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๖] มาตรา ๖๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๗] มาตรา ๖๖/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๘๘] มาตรา ๖๖/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๑) ให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาต หรือเครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้แก่ตน

(๒) ใช้เครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้สำหรับรถคันหนึ่งกับรถอีกคันหนึ่ง

(๓) ใช้เครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้แก่ผู้อื่น

(๔) เปลี่ยนแปลงโดยวิธีใด ๆ หรือปิดบังทั้งหมดหรือแต่บางส่วนซึ่งเครื่องหมายที่นายทะเบียนออกให้ประจำรถ หรือ

(๕) ใช้รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๙ หรือยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๐ หรือลดภาษีประจำปีตามมาตรา ๓๑ ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้รับยกเว้นหรือลด

ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๖๗ ทวิ[๘๙] บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๘ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีประจำปี ในกรณีที่เป็นรถที่จดทะเบียนแล้ว การเสียภาษีประจำปีในปีแรกภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้นายทะเบียนเปลี่ยนแปลงกำหนดระยะเวลาการเสียภาษีใหม่ โดยเฉลี่ยจำนวนรถที่จะต้องเสียภาษีออกไปเป็นรายเดือนตามระยะเวลาและจำนวนที่นายทะเบียนเห็นสมควร และประกาศ ณ ที่ทำการของนายทะเบียนให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนดำเนินการภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การคิดภาษีเป็นรายเดือนตามวรรคหนึ่ง ให้คิดเฉลี่ยจากอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถชนิดนั้น

มาตรา ๖๙ สำหรับรถและเครื่องอุปกรณ์ของรถอันมิชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้ที่มีอยู่แล้วในวันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา หรือที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา ให้รัฐมนตรีมีอำนาจผ่อนผันได้ตามควรแก่กรณี และถ้าจะอนุญาตให้ใช้ต่อไป ให้มีกำหนดเวลาไม่เกินสามปี นับแต่วันที่ประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษา

[๘๙] มาตรา ๖๗ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๗๐ บรรดากฎกระทรวง คำสั่ง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง คำสั่ง หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๗๑ ในท้องที่ใดที่ได้มีการประกาศให้การประกอบการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยใช้รถยนต์บรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน ต้องดำเนินการโดยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ และต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ รวมทั้งที่ได้มีการขยายระยะเวลาตามประกาศดังกล่าว ให้ถือว่าประกาศนั้นเป็นประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๓ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการในท้องที่ดังกล่าวอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ และต้องดำเนินการโดยบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจำกัดหรือสหกรณ์ต่อไป

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

มาตรา ๗๒ บรรดาใบอนุญาตและใบอนุญาตขับรถยนต์ที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตหรือใบอนุญาตขับรถยนต์นั้น

[คำว่า “รถยนต์” แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖]

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ส. โหตระกิตย์
รองนายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) คำขอ	ฉบับละ	๕	บาท
(๒) ใบคู่มือจดทะเบียนรถ	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๓) แผ่นป้ายทะเบียนรถ	แผ่นละ	๑๐๐	บาท
(๓/๑)[๙๐] การขอใช้หมายเลขทะเบียนรถ			
(ก) การขอใช้หมายเลขทะเบียนที่ออกให้สำหรับรถคันหนึ่งมาใช้กับรถอีกคันหนึ่ง	ครั้งละ	๑,๐๐๐	บาท
(ข) การขอใช้หมายเลขทะเบียนซึ่งยังไม่เคยออกให้สำหรับรถคันใดมาใช้กับรถที่จดทะเบียนแล้ว	ครั้งละ	๑,๐๐๐	บาท
(ค) การขอใช้หมายเลขทะเบียนที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษที่ได้จากการประมูลตามมาตรา ๑๐/๑ กับกรณีตาม (ก) หรือ (ข)	ครั้งละ	๓,๐๐๐	บาท
(๔) การขอค้นทะเบียนรถหรือขอแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนรถและใบคู่มือจดทะเบียนรถ			
(ก) รถจักรยานยนต์	ครั้งละ	๑๐	บาท
(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	ครั้งละ	๕๐	บาท
(๕) การโอนทะเบียนรถ	ครั้งละ	๑๐๐	บาท
(๖) การย้ายรถ			
(ก) รถยนต์	ครั้งละ	๕๐	บาท
(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	ครั้งละ	๒๐	บาท
(๗) การตรวจสภาพรถ			
(ก) รถจักรยานยนต์	คันละ	๑๐	บาท
(ข) รถอื่นนอกจาก (ก)	คันละ	๕๐	บาท
(๗/๑)[๙๑] เครื่องหมายแสดงการใช้รถตามมาตรา ๖/๑ วรรคสองหรือวรรคสาม	แผ่นละ	๑,๐๐๐	บาท
(๗/๒)[๙๒] การอนุญาตให้ใช้รถตามมาตรา ๖/๑ วรรคสาม	ครั้งละ	๕,๐๐๐	บาท
(๘) ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๙)[๙๓] ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท

[๙๐] อัตราค่าธรรมเนียม (๓/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๙๑] อัตราค่าธรรมเนียม (๗/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๒] อัตราค่าธรรมเนียม (๗/๒) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๑๐)[๙๔] เครื่องหมายพิเศษตามมาตรา ๒๗	อันละ	๕๐๐	บาท
(๑๑)[๙๕] สมุดคู่มือประจำรถตามมาตรา ๒๗	เล่มละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๒) ใบอนุญาตรถยนต์ตามอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนน ทำ ณ นครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๙ ซึ่งประเทศไทยได้ภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๓)[๙๖] ใบอนุญาตขับรถตามความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๔)[๙๗] ใบอนุญาตขับรถชั่วคราวตามมาตรา ๔๓ (๑)	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๑๕)[๙๘] ใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคล	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๖)[๙๙] ใบอนุญาตขับรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๑๗)[๑๐๐] ใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๘)[๑๐๑] ใบอนุญาตขับรถสามล้อสาธารณะ	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๑๙)[๑๐๒] ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๑๙/๑)[๑๐๓] ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๒๐)[๑๐๔] ใบอนุญาตขับรถบดถนน	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๒๑)[๑๐๕] ใบอนุญาตขับรถแทรกเตอร์	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๒๒)[๑๐๖] ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๙)	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๒๓)[๑๐๗] (ยกเลิก)			

---

[๙๓] อัตราค่าธรรมเนียม (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๔] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๕] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๖] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๙๗] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๙๘] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๙๙] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๐] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๑] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๘) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๒] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๑๐๓] อัตราค่าธรรมเนียม (๑๙/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

[๑๐๔] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๕] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๖] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒๔)[๑๐๘] (ยกเลิก)

(๒๕)[๑๐๙] (ยกเลิก)

(๒๖)[๑๑๐] (ยกเลิก)

(๒๗)[๑๑๑] (ยกเลิก)

(๒๘) การแก้ไขรายการในใบอนุญาตขับรถ	ครั้งละ	๕๐	บาท
(๒๙) หนังสืออนุญาตตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๑๘	ฉบับละ	๕๐	บาท
(๓๐) ใบแทนใบคู่มือจดทะเบียนรถ	ฉบับละ	๕๐	บาท
(๓๑) ใบแทนใบอนุญาต ครึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต แต่ไม่เกินฉบับละ		๑๐๐	บาท
(๓๒) ใบแทนเครื่องหมายการเสียภาษีประจำปี	ฉบับละ	๒๐	บาท
(๓๓) ใบแทนหนังสืออนุญาต	ฉบับละ	๒๕	บาท
(๓๔) ค่าธรรมเนียมอื่น	ครั้งละ	๒๐	บาท
(๓๕) การรับรองสำเนาเอกสาร	แผ่นละ	๒๐	บาท

(๓๖)[๑๑๒] การต่ออายุใบอนุญาตขับรถ ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตขับรถแต่ละฉบับ

---

[๑๐๗] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๓) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๘] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๔) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๐๙] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๕) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๑๐] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๖) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๑๑] อัตราค่าธรรมเนียม (๒๗) ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๑๑๒] อัตราค่าธรรมเนียม (๓๖) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

อัตราภาษีประจำปี

(๑)[๑๑๓] รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนให้เก็บภาษีตามความจุของกระบอกสูบรวมกันของเครื่องยนต์ของรถยนต์แต่ละคัน ในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) ๖๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตรแรก

ลูกบาศก์เซนติเมตรละ ๐.๕๐ บาท

(ข) ส่วนที่เกิน ๖๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ลูกบาศก์เซนติเมตรละ ๑.๕๐ บาท

(ค) ส่วนที่เกิน ๑,๘๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร

ลูกบาศก์เซนติเมตรละ ๔.๐๐ บาท

รถยนต์ตาม (๑) ที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของ และมิได้ให้บุคคลธรรมดาเช่าซื้อในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่าซื้อของนิติบุคคลนั้น ให้เก็บภาษีในอัตราสองเท่า

(๒) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคน ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑๕๐	บาท
(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑ - ๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๓๐๐	บาท
(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑ - ๑,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๔๕๐	บาท
(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑ - ๑,๒๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๘๐๐	บาท
(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑ - ๑,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๐๐๐	บาท
(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑ - ๑,๗๕๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๓๐๐	บาท
(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑ - ๒,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๖๐๐	บาท
(ซ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑ - ๒,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๑,๙๐๐	บาท
(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑ - ๓,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๒๐๐	บาท
(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑ - ๓,๕๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๔๐๐	บาท
(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑ - ๔,๐๐๐ กิโลกรัม	คันละ	๒,๖๐๐	บาท

[๑๑๓] อัตราภาษีประจำปี (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔

(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑ - ๔,๕๐๐
กิโลกรัม คันละ ๒,๘๐๐ บาท
(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑ - ๕,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๓,๐๐๐ บาท
(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๓,๒๐๐ บาท
(ฒ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๓,๔๐๐ บาท
(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม
ขึ้นไป คันละ ๓,๖๐๐ บาท

(๓)[๑๑๔] รถจักรยานยนต์ ให้คำนวณภาษีประจำปีในอัตราดังต่อไปนี้
(ก) รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล คันละ ๑๐๐ บาท
(ข) รถจักรยานยนต์สาธารณะ คันละ ๑๐๐ บาท
(๔)[๑๑๕] รถพ่วงของรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล คันละ ๕๐ บาท
(๕) รถพ่วงนอกจาก (๔) คันละ ๑๐๐ บาท
(๖) รถบดถนน คันละ ๒๐๐ บาท
(๗) รถแทรกเตอร์ที่ใช้ในการเกษตร คันละ ๕๐ บาท
(๘) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด รถยนต์บริการ ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตรา ดังต่อไปนี้
(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม คันละ ๔๕๐ บาท
(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑ - ๗๕๐
กิโลกรัม คันละ ๗๕๐ บาท
(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑ - ๑,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๑,๐๕๐ บาท
(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑ - ๑,๒๕๐
กิโลกรัม คันละ ๑,๓๕๐ บาท
(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑ - ๑,๕๐๐
กิโลกรัม คันละ ๑,๖๕๐ บาท
(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑ - ๑,๗๕๐
กิโลกรัม คันละ ๒,๑๐๐ บาท
(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑ - ๒,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๒,๕๕๐ บาท
(ซ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑ - ๒,๕๐๐
กิโลกรัม คันละ ๓,๐๐๐ บาท
(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑ - ๓,๐๐๐
กิโลกรัม คันละ ๓,๔๕๐ บาท
(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑ - ๓,๕๐๐

---

[๑๑๔] อัตราภาษีประจำปี (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗
[๑๑๕] อัตราภาษีประจำปี (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗

กิโลกรัม คันละ ๓,๙๐๐ บาท

(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑ - ๔,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๔,๓๕๐ บาท

(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑ - ๔,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๔,๘๐๐ บาท

(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑ - ๕,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๕,๒๕๐ บาท

(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๕,๗๐๐ บาท

(ฒ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๖,๑๕๐ บาท

(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม

ขึ้นไป คันละ ๖,๖๐๐ บาท

(๙) รถยนต์รับจ้าง ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม คันละ ๑๘๕ บาท

(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑ - ๗๕๐

กิโลกรัม คันละ ๓๑๐ บาท

(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑ - ๑,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๔๕๐ บาท

(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑ - ๑,๒๕๐

กิโลกรัม คันละ ๕๖๐ บาท

(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑ - ๑,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๖๘๕ บาท

(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑ - ๑,๗๕๐

กิโลกรัม คันละ ๘๗๕ บาท

(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑ - ๒,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๐๖๐ บาท

(ซ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑ - ๒,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๒๕๐ บาท

(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑ - ๓,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๔๓๕ บาท

(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑ - ๓,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๖๒๕ บาท

(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑ - ๔,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๘๑๐ บาท

(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑ - ๔,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๐๐๐ บาท

(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑ - ๕,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๑๘๕ บาท

(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๓๗๕ บาท

(ฒ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๕๖๐ บาท

(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม

ขึ้นไป คันละ ๒,๗๕๐ บาท

(๑๐) รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลหรือรถยนต์สำหรับลากจูงซึ่งมิได้ใช้ในการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือรถแทรกเตอร์ที่มิได้ใช้ในการเกษตร ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) น้ำหนักไม่เกิน ๕๐๐ กิโลกรัม คันละ ๓๐๐ บาท

(ข) น้ำหนักตั้งแต่ ๕๐๑ - ๗๕๐

กิโลกรัม คันละ ๔๕๐ บาท

(ค) น้ำหนักตั้งแต่ ๗๕๑ - ๑,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๖๐๐ บาท

(ง) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๐๐๑ - ๑,๒๕๐

กิโลกรัม คันละ ๗๕๐ บาท

(จ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๒๕๑ - ๑,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๙๐๐ บาท

(ฉ) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๕๐๑ - ๑,๗๕๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๐๕๐ บาท

(ช) น้ำหนักตั้งแต่ ๑,๗๕๑ - ๒,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๓๕๐ บาท

(ซ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๐๐๑ - ๒,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๖๕๐ บาท

(ฌ) น้ำหนักตั้งแต่ ๒,๕๐๑ - ๓,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๑,๙๕๐ บาท

(ญ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๐๐๑ - ๓,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๒๕๐ บาท

(ฎ) น้ำหนักตั้งแต่ ๓,๕๐๑ - ๔,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๕๕๐ บาท

(ฏ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๐๐๑ - ๔,๕๐๐

กิโลกรัม คันละ ๒,๘๕๐ บาท

(ฐ) น้ำหนักตั้งแต่ ๔,๕๐๑ - ๕,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๓,๑๕๐ บาท

(ฑ) น้ำหนักตั้งแต่ ๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๓,๔๕๐ บาท

(ฒ) น้ำหนักตั้งแต่ ๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐

กิโลกรัม คันละ ๓,๗๕๐ บาท

(ณ) น้ำหนักตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม ขึ้นไป คันละ ๔,๐๕๐ บาท

(๑๐/๑)[๑๑๖] รถอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทนิยามคำว่า “รถ” ในมาตรา ๔ ให้เก็บภาษีตามน้ำหนักในอัตราตาม (๑๐)

(๑๑)[๑๑๗] รถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า หรือรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานอื่นโดยมิได้ใช้เครื่องยนต์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน ให้จัดเก็บภาษีตามน้ำหนักของรถในอัตราตาม (๒)

(ข) รถอื่นนอกจาก (ก) ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของรถตาม (๒) (๓) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) แล้วแต่กรณี

(๑๒)[๑๑๘] รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานทดแทน พลังงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือพลังงานอย่างประหยัด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้

(๑๓)[๑๑๙] รถที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นก๊าซไฮโดรคาร์บอนที่ประกอบด้วยก๊าซมีเทนเป็นส่วนใหญ่เป็นเชื้อเพลิง ให้จัดเก็บภาษีในอัตราดังต่อไปนี้

(ก) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวเพียงอย่างเดียวในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้

(ข) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวร่วมหรือสลับกับน้ำมันเชื้อเพลิงในอัตราสามในสี่ของอัตราที่กำหนดไว้

ในการคำนวณน้ำหนัก ให้รวมน้ำหนักของรถและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับตัวรถตามปกติแต่ไม่รวมน้ำหนักน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือประจำรถ ถ้ามีเศษของกิโลกรัมให้ปัดทิ้ง

---

[๑๑๖] อัตราภาษีประจำปี (๑๐/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๑๑๗] อัตราภาษีประจำปี (๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๑๘] อัตราภาษีประจำปี (๑๒) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

[๑๑๙] อัตราภาษีประจำปี (๑๓) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๓ นับเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีแล้ว และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วประมาณยี่สิบครั้ง อย่างไรก็ดี ยังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมือง สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔[๑๒๐]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

มาตรา ๕ อัตราภาษีประจำปีของรถยนตร์ตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับแก่รถยนตร์ที่ได้เสียภาษีในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ไว้แล้ว และรถยนตร์ที่ค้างชำระภาษีประจำปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากหลักเกณฑ์และอัตราการเก็บภาษีรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนยังไม่เหมาะสม สมควรเปลี่ยนหลักเกณฑ์และอัตราภาษีรถยนตร์ดังกล่าวเพื่อก่อให้เกิดการใช้น้ำมันโดยประหยัดตามสภาวะของการขาดแคลนน้ำมันในปัจจุบัน นอกจากนั้น สมควรเพิ่มอัตราภาษีรถยนต์ดังกล่าวสำหรับรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนที่นิติบุคคลบางประเภทเป็นเจ้าของ เพราะภาษีรถยนต์ย่อมถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ของนิติบุคคลดังกล่าวอยู่แล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕[๑๒๑]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปรากฏว่าพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้ “ผู้ใด” (อันหมายถึงเจ้าของกรรมสิทธิ์รถยนตร์) จะไปขอจดทะเบียนรถให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตน มีภูมิลำเนา...นั้น ยังไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์และความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ได้ซื้อรถยนต์ในระบบ “เช่าซื้อ” การขอจดทะเบียนรถจึงตกเป็นหน้าที่ของผู้ขายคือบริษัทรถยนตร์ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในที่ต่าง ๆ การต่อทะเบียนก็ดี การตรวจสภาพรถยนตร์ก็ดี จะต้องกระทำที่นายทะเบียนในท้องที่นั้นเมื่อประชาชนซื้อรถไปใช้ในท้องถิ่นอื่น การกระทำตามพระราชบัญญัติรถยนต์ นี้จึงเป็นการสร้าง

---

[๑๒๐] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๘/ตอนที่ ๑๓๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๔/๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๔

[๑๒๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๙/ตอนที่ ๑๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนเป็นอย่างมาก และเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็ยากแก่การติดตามผู้กระทำความผิดเพราะเจ้าของรถและผู้ครอบครองมิใช่บุคคลคนเดียวกัน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗[๑๒๒]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถ เว้นแต่รถนั้นเป็นรถที่จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นครบถ้วนถูกต้องแล้ว หากผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทตามมาตรา ๕๙ โดยมิได้แยกประเภทความผิดกรณีการใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ทำให้ผู้ใช้รถในกรณีที่ยังมิได้เสียภาษีประจำปีต้องได้รับโทษในอัตราเดียวกันกับกรณีการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียนตามมาตรา ๕๙ ซึ่งเป็นความผิดที่เปรียบเทียบไม่ได้ สมควรกำหนดแยกประเภทความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี ออกจากความผิดเกี่ยวกับการใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน โดยให้มีอัตราโทษแตกต่างกันและมีอัตราโทษเหมาะสมแก่กรณีด้วย โดยกำหนดโทษสำหรับความผิดกรณีการใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมิได้เสียภาษีประจำปี เป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ นอกจากนั้น เนื่องจากได้มีการกำหนดให้รถใช้งานเกษตรกรรมเป็น “รถ” ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ซึ่งจะต้องมีการจดทะเบียนและผ่านการตรวจสอบสภาพรถ และเพื่อเป็นการส่งเสริมเกษตรกรรมของประเทศ สมควรกำหนดให้รถดังกล่าวได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ และโดยที่สมควรกำหนดให้เงินที่เป็นค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถได้นำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตแผ่นป้ายสำหรับยานพาหนะต่อไป โดยไม่ต้องจัดสรรให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๘[๑๒๓]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ด้วยปรากฏว่าการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่จดทะเบียนเป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล จะใช้เป็นรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล หรือรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ซึ่งผิดไปจากประเภทจดทะเบียนไว้ไม่ได้ เป็นเหตุให้ประชาชนที่สามารถมีรถได้เพียงคันเดียวได้รับความเดือดร้อนโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

---

[๑๒๒] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑/ตอนที่ ๑๑๒/ฉบับพิเศษ หน้า ๕/๒๔ สิงหาคม ๒๕๒๗

[๑๒๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒/ตอนที่ ๙๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๘[๑๒๔]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขับขี่รถจักรยานยนตร์ไว้ โดยกำหนดให้ผู้ที่จะมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้จะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ในความเป็นจริงแล้วปรากฏว่าเด็กที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีและมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดนั้น ส่วนมากมีรถจักรยานยนตร์ใช้เป็นพาหนะทั้งสิ้น เพราะมีความจำเป็นที่จะต้องใช้รถจักรยานยนตร์ขับขี่ไปโรงเรียนหรือใช้ในกิจการด้านอื่น ๆ เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ห่างไกลจากบ้านมาก ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้เด็กที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้โดยไม่ผิดกฎหมาย จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเสีย และเนื่องจากในปัจจุบันกฎหมายบัญญัติให้บุคคลที่มีอายุสิบห้าปีบริบูรณ์ต้องไปทำบัตรประจำตัวประชาชนทุกคน ดังนั้น จึงสมควรอนุญาตให้ผู้ที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบห้าปีมีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนตร์ได้เช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙[๑๒๕]

มาตรา ๕ อัตราภาษีตามที่กำหนดในมาตรา ๒๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ไม่ใช้บังคับแก่รถยนต์ที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีไว้แล้ว และรถยนต์ที่ค้างชำระภาษีประจำปี ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้สำหรับภาษีประจำปีที่เสียไว้แล้วหรือที่ค้างชำระนั้น

มาตรา ๖ รถยนต์ที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีไว้แล้วในวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ หากเป็นรถยนต์ตามมาตรา ๒๙ (๓) หรือเจ้าของรถได้เปลี่ยนแปลงให้เป็นรถยนต์ตามมาตรา ๒๙ (๓) อยู่แล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงไว้แล้วหรือได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวตามมาตรา ๑๔ ต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้เสียภาษีรถประจำปีสำหรับปีต่อไปดังต่อไปนี้

(๑) ปีที่หนึ่ง ให้เสียในอัตราสองเท่าของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) ปีที่สอง ให้เสียในอัตราสามเท่าของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓) ปีต่อไป ให้เสียในอัตราสี่เท่าของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีท้ายพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

---

[๑๒๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๒/ตอนที่ ๑๕๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๔ ตุลาคม ๒๕๒๘

[๑๒๕] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๒๗/๓๑ มกราคม ๒๕๒๙

ผู้ซึ่งได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องรับโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีรถยนต์จำนวนมากใช้หรือเปลี่ยนไปใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดความจำเป็นในการสั่งน้ำมันดีเซลหรือก๊าซเข้ามาในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการเพิ่มจำนวนรถที่ใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง และเพื่อเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙[๑๒๖]

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เสนอขอให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ นั้น

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

จึงประกาศมาตามความในมาตรา ๑๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๐[๑๒๗]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๒ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับการรักษาการตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๔ ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งใด ๆ ออกตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

---

[๑๒๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๕๗/ฉบับพิเศษ หน้า ๒/๑๑ กันยายน ๒๕๒๙

[๑๒๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔/ตอนที่ ๑๓๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๕/๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐

มาตรา ๑๔ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๖ บรรดาแผ่นป้ายทะเบียนรถและเครื่องหมายการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถที่ออกให้แก่รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีครบถ้วนและถูกต้องตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นแผ่นป้ายทะเบียนรถและเครื่องหมายการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้น ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์และกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน ไปเป็นของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ในการนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารดังกล่าว และแก้ไขให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางบกมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบปรับในความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวได้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน นอกจากนี้สมควรแก้ไขให้สถานตรวจสภาพที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกซึ่งเป็นของเอกชนมีส่วนในการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐[๑๒๘]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน และโดยที่ประเทศไทยอาจทำความตกลงในทำนองเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะมีผลให้ผู้มีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือ

[๑๒๘] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔/ตอนที่ ๒๗๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๔๙/๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

สมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือจากรัฐบาลของประเทศที่ประเทศไทยมีความตกลงด้วย สามารถใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นขับรถในประเทศไทยได้ ทั้งนี้ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่กับต่างประเทศตามความตกลงดังกล่าว นอกจากนี้ เห็นสมควรกำหนดให้ใบอนุญาตขับรถระหว่างประเทศสำหรับรถยนตร์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนตร์ ที่ออกตามอนุสัญญาว่าด้วยการจราจรทางถนนทำ ณ นครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๙ ซึ่งประเทศไทยได้ภาคยานุวัติเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ เป็นใบอนุญาตขับรถชนิดหนึ่งตามพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๗[๑๒๙]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ไม่อาจใช้ใบอนุญาตนั้นขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ได้ ทั้ง ๆ ที่โดยข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ซึ่งมีความสามารถขับรถขนาดใหญ่ย่อมสามารถขับรถที่มีขนาดเล็กกว่าได้ สมควรกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ขับรถที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ในบางประเภทได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒[๑๓๐]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยรถยนตร์ในปัจจุบันได้กำหนดบทนิยามคำว่า “รถยนตร์ส่วนบุคคล” ไว้ไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก นอกจากนั้น ยังมิได้กำหนดให้มีผู้ตรวจการเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนตร์ให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเฉพาะ ดังนั้น เพื่อให้บทนิยามคำว่า “รถยนตร์ส่วนบุคคล” ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนตร์มีความหมายชัดเจนโดยไม่มีความหมายครอบคลุมถึงรถยนตร์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคนและรถยนตร์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมซึ่งใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และเพื่อให้การตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับรถยนตร์เป็นไปตามกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแนวทางการตรวจสอบการขนส่งตาม

---

[๑๒๙] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๖๔ ก/หน้า ๑๘/๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๗

[๑๓๐] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๑๘/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนตร์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๔[๑๓๑]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้นำรถที่ขับเคลื่อนด้วยกำลังไฟฟ้ามาใช้และในอนาคตมีแนวโน้มว่าอาจจะมีการนำรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานอื่นมาใช้ภายในประเทศด้วย แต่โดยที่พระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มิได้กำหนดอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถลักษณะดังกล่าวไว้ สมควรกำหนดอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖[๑๓๒]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

ให้แก้ไขคำว่า “รถยนตร์” “รถจักรยานยนตร์” และ “เครื่องยนตร์” ในพระราชบัญญัติรถยนตร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

มาตรา ๑๕ รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้เจ้าของรถทำความตกลงกับนายทะเบียนในการชำระภาษีค้างชำระภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้มีประกาศตาม (๑) โดยให้ได้รับยกเว้นเงินเพิ่ม หากมีภาษีค้างชำระเกินกว่าสามปี ให้คิดภาษีค้างชำระเพียงสามปี และให้ผ่อนชำระเป็นงวดได้ ตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) เจ้าของรถที่มิได้ดำเนินการตาม (๒) ต้องเสียภาษีค้างชำระทั้งหมดพร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบต่อปีของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ

---

[๑๓๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๘/ตอนที่ ๑๑๒ ก/หน้า ๒๔/๔ ธันวาคม ๒๕๔๔

[๑๓๒] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๔๘ ก/หน้า ๑/๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖

(๔) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) รถที่ค้างชำระภาษีประจำปีตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือรถที่ค้างชำระภาษีประจำปีไม่ถึงสามปี แต่ต่อมาภายหลังค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปี ให้ถือว่าทะเบียนรถเป็นอันระงับไป และให้เจ้าของรถมีหน้าที่ส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนรถต่อนายทะเบียน และนำใบคู่มือจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) หรือนับแต่วันค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปี แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๓๕/๑ มาตรา ๓๕/๒ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๓๕/๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าของรถผู้ใดไม่ส่งคืนแผ่นป้ายทะเบียนรถและนำใบคู่มือจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนตามความใน (๔) ให้นำโทษตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๑๖ ใบอนุญาตขับรถตามมาตรา ๔๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ได้ออกให้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ ส่วนการต่ออายุใบอนุญาตขับรถดังกล่าว ให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

การขอใบแทนใบอนุญาตขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้คิดค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาตครึ่งหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขับรถฉบับเดิม

มาตรา ๑๗ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตขับรถตลอดชีพอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นได้ต่อไป

การขอใบแทนใบอนุญาตขับรถตลอดชีพ ให้นำมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้คิดค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๑๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันการจดทะเบียนรถเพื่อให้ได้หมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่นิยมยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม รวมทั้งยังมีการละเลยหรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษีประจำปี ทำให้มีภาษีประจำปีค้างชำระเพิ่มขึ้นทุกปี สมควรกำหนดให้มีการประมูลหมายเลขทะเบียนซึ่งเป็นที่นิยม อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติ และช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่รัฐอีกทางหนึ่ง ตลอดจนปรับปรุงมาตรการในการจัดเก็บภาษีประจำปีที่ค้างชำระให้ได้ผลอย่างจริงจัง และปรับปรุงอายุใบอนุญาตขับรถให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๗[๑๓๓]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓๒ ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ที่ได้ออกให้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ประเภทนั้น ส่วนการต่ออายุใบอนุญาตขับรถดังกล่าวให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ที่ได้ออกให้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถ้าประสงค์จะขับรถจักรยานยนต์สาธารณะ ให้ยื่นคำขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์สาธารณะตามมาตรา ๔๓ (๖/๑) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในระหว่างนั้นให้ใช้ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์ดังกล่าวแทนได้

มาตรา ๓๓ รถจักรยานยนต์ที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรถจักรยานยนต์ส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

เจ้าของรถจักรยานยนต์ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับถ้าประสงค์จะนำรถจักรยานยนต์ดังกล่าวรับจ้างบรรทุกคนโดยสาร ให้ดำเนินการจดทะเบียนรถจักรยานยนต์นั้นเป็นรถจักรยานยนต์สาธารณะตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในระหว่างนั้นให้สามารถนำรถจักรยานยนต์ดังกล่าวมารับจ้างบรรทุกคนโดยสารได้

มาตรา ๓๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันมีผู้นำรถจักรยานยนต์มาใช้รับส่งคนโดยสารเพื่อสินจ้างเป็นจำนวนมาก แต่กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ยังไม่มีบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้รถจักรยานยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสาร สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติในลักษณะดังกล่าว เพื่อให้การรับจ้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และปลอดภัยแก่คนโดยสาร นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถมาตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามภายหลังที่ได้รับใบอนุญาตไปแล้วได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๐[๑๓๔]

---

[๑๓๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนพิเศษ ๗๐ ก/หน้า ๑/๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

[๑๓๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๓/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาทางด้านมลภาวะทางอากาศที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอื่นทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างประหยัด และการใช้พลังงานสะอาดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัจจุบันมีผู้นำรถที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าและพลังงานอื่นโดยมิได้ใช้เครื่องยนต์มาใช้ภายในประเทศด้วย อันจะเป็นการช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า และก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศ สมควรส่งเสริมการใช้รถที่ใช้พลังงานดังกล่าวและกำหนดให้มีอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถเหล่านี้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑[๑๓๕]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สังหาริมทรัพย์หลายประเภทสามารถจดจำนองเป็นประกันหนี้ได้ ดังเช่น เรือกำปั่น หรือเรือมีระวางตั้งแต่ ๖ ตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ ๕ ตันขึ้นไป แพ สัตว์พาหนะ สามารถจดจำนองได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐๓ ส่วนเครื่องจักรสามารถจดจำนองได้ตามกฎหมายเครื่องจักร แต่ปรากฏว่ารถยนต์ ได้แก่ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล รวมทั้งรถพ่วง รถบดถนน และรถแทรคเตอร์ เป็นสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงแต่ไม่สามารถจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ได้ตามกฎหมาย ในกรณีที่ต้องใช้เป็นประกันหนี้จึงต้องใช้วิธีการโอนขายแก่เจ้าหนี้ และทำเป็นสัญญาเช่าซื้อซึ่งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าดอกเบี้ยในอัตราที่สูงเป็นภาระแก่ประชาชนและผู้ประกอบการหลายล้านคนทั่วประเทศ สมควรบรรเทาภาระดังกล่าวนี้ และทำให้รถดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่มีมูลค่า มีราคา ที่สามารถจำนองเป็นประกันหนี้ได้ และผู้เป็นเจ้าของยังคงมีสิทธิครอบครองใช้สอยได้ดังเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๖[๑๓๖]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

---

[๑๓๕] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๓๒ ก/หน้า ๓๓/๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

[๑๓๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐/ตอนที่ ๔๙ ก/หน้า ๑/๗ มิถุนายน ๒๕๕๖

มาตรา ๔ บรรดาค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิมบางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี อย่างไรก็ดี เนื่องจากหน่วยงานที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยรถยนต์เพื่อให้รถของหน่วยงานดังกล่าวได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีประจำปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๗[๑๓๗]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒๑ รถยนต์ส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ทะเบียนรถและเอกสารที่เกี่ยวข้องนั้นใช้ได้ต่อไป โดยถือว่าเป็นทะเบียนรถและเอกสารที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ให้นายทะเบียนดำเนินการทางทะเบียนรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในวันที่เจ้าของรถมาชำระภาษีประจำปีของรถนั้นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวงสำหรับการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๒๒ บทบัญญัติในมาตรา ๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับรถที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราว โดยที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่ผู้นำเข้ามีสัญชาติหรือที่รถนั้นจดทะเบียน

---

[๑๓๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๓ ก/หน้า ๑๕/๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๒๓ รถที่ได้ยึดไว้ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกประกาศให้เจ้าของรถมาขอรับคืนรถภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้นายทะเบียนยึดแผ่นป้ายทะเบียนรถนั้นไว้แทนรถที่ขอรับคืน

รถที่ยึดตามวรรคหนึ่ง และได้มีการจัดการขายทอดตลาดรถนั้นแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้หักค่าภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดและขายรถ ให้นำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดรถนั้นคืนแก่เจ้าของรถแทน

ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดในประกาศตามวรรคหนึ่งและเจ้าของรถมิได้มาขอรับคืนรถ ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกจัดให้มีการขายทอดตลาดรถนั้น และเมื่อได้หักค่าภาษี ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการยึดและขายรถแล้ว ให้นำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดรถนั้นส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติบางประการเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีการผลิตรถในปัจจุบันที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปมาก และสอดคล้องกับการใช้รถตลอดจนเพื่อให้การควบคุมและการกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้มีอัตราค่าธรรมเนียมและอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวงที่เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๖๒[๑๓๘]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ให้แก่สำนักงานเศรษฐกิจและการค้าของต่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่สำนักงานดังกล่าว เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

[๑๓๘] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๒๓ ก/หน้า ๔/๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

วิชพงษ์/จัดทำ
๗ มกราคม ๒๕๕๘

พิมพ์มาดา/เพิ่มเติม
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ปริญสินีย์/ตรวจ
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ภูมิกิติ/ปรับปรุง
๙ เมษายน ๒๕๖๒

วศิน/ตรวจ
๑๑ เมษายน ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒
เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗

(๒) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐

(๓) พระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “การขนส่ง” หมายความว่า การขนคน สัตว์ หรือสิ่งของ โดยทางบกด้วยรถ

(๒) “การขนส่งประจำทาง” หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) “การขนส่งไม่ประจำทาง” หมายความว่า การขนส่งเพื่อสินจ้างโดยไม่จำกัดเส้นทาง

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖/ตอนที่ ๓๘/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๒๑ มีนาคม ๒๕๒๒

(๔)[๒] “การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก” หมายความว่า การขนส่งคนหรือสิ่งของหรือคนและสิ่งของรวมกันเพื่อสินจ้างตามเส้นทางที่คณะกรรมการกำหนดด้วยรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินสี่พันกิโลกรัม

(๕)[๓] “การขนส่งส่วนบุคคล” หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม

(๖) “การขนส่งระหว่างจังหวัด” หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างจังหวัดกับจังหวัด

(๗) “การขนส่งระหว่างประเทศ” หมายความว่า การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทำระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ

(๘) “การรับจัดการขนส่ง” หมายความว่า การรับจ้างรวบรวมคน สัตว์หรือสิ่งของและจัดให้บุคคลอื่นซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำการขนส่งจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งในความรับผิดชอบของผู้รับจัดการขนส่ง

(๙) “รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทุกชนิดที่ใช้ในการขนส่งทางบกซึ่งเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และหมายความรวมตลอดถึงรถพ่วงของรถนั้นด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่รถไฟ

(๑๐) “ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบก ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจการขนส่ง

(๑๑) “พนักงานตรวจสภาพ” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางบกซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจความมั่นคงแข็งแรง ความสะอาด ความเรียบร้อย และความเหมาะสมของสภาพรถที่นำมาใช้ในการขนส่ง

(๑๒) “นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑๓) “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง หรือคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑๔) “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

(๑๕) “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕[๔] พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การขนส่งโดยรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๒) การขนส่งโดย

(ก) รถยนต์รับจ้างที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์บริการที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

---

[๒] มาตรา ๔ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

[๓] มาตรา ๔ (๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔] มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗

(ข)[๕] รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัมตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้าง

(ค) รถยนต์สามล้อ รถจักรยานยนต์ และรถแทร็กเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(๓) การขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลางมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งระหว่างจังหวัดและการขนส่งระหว่างประเทศ

ให้นายทะเบียนกลางเป็นนายทะเบียนประจำกรุงเทพมหานคร มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

ให้ขนส่งจังหวัดเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในเขตจังหวัดของตน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนกลางและนายทะเบียนประจำจังหวัดอาจมอบหมายให้ข้าราชการในสังกัดกรมการขนส่งทางบกกระทำการแทนได้[๖]

การมอบหมายตามวรรคสี่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสภาพกับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร* อธิบดี

[๕] มาตรา ๕ (๒) (ข) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๖] มาตรา ๖ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

กรมทางหลวงเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่นอีกไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทย และมีความรู้หรือความจัดเจนในการขนส่ง การเศรษฐกิจหรือกฎหมาย

ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๐ ผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๒ ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายการขนส่งทางบกระยะสั้นและระยะยาวเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาและดำเนินการสถานีขนส่งเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) กำหนดมาตรการและแผนพัฒนาการขนส่งทางบกเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยและความสะดวกในการขนส่งทางบกเพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ

(๕) กำหนดการห้ามรับจดทะเบียนรถเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้คณะกรรมการปฏิบัติ

(๖) ประสานงานที่เกี่ยวข้องระหว่างกันในด้านการขนส่งทางบก ตลอดจนประสานงานด้านการขนส่งทางบกกับการขนส่งทางน้ำและการขนส่งทางอากาศ

(๗) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการขนส่งทางบก

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงชนบท เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสามคนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการขนส่งหรือการวางแผนจราจร[๗]

ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบก เป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ผู้

---

[๗] มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกินห้าคน โดยมีนายกเทศมนตรีในจังหวัดนั้นรวมอยู่ด้วยหนึ่งคนเป็นกรรมการ

ให้ขนส่งจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๘ ให้นำมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง และคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดลักษณะของการขนส่งประจำทางและการขนส่งไม่ประจำทาง

(๒) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ

(๓) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ระหว่างจังหวัดและระหว่างประเทศ

(๔) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่ง และจำนวนรถสำหรับการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก

(๕) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง

(๖) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๗) กำหนดอัตราค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่ง

(๘) กำหนดสถานที่ จัดให้มีหรือจัดตั้ง และระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่ง

(๙) กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มิให้รับจดทะเบียน

(๑๐) กำหนดประเภทหรือชนิดของรถที่ต้องเข้าหยุดหรือจอดเพื่อการรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่ง

(๑๑) กำหนดที่หยุดหรือจอดรถเพื่อรับส่งผู้โดยสาร

(๑๒) วางมาตรการในการกำหนด อนุญาต เพิกถอนการอนุญาตและการควบคุมกิจการขนส่งทางบก

(๑๓) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบก

การกำหนดตาม (๒) (๓) (๔) (๘) (๙) และ (๑๐) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งประจำทาง

(๒) กำหนดจำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งไม่ประจำทาง

(๓) กำหนดเส้นทาง จำนวนผู้ประกอบการขนส่งและจำนวนรถสำหรับการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก

(๔) กำหนดอัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และตามมติคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางบกและคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง

การกำหนดตาม (๑) และ (๔) เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางแล้วจึงจะใช้บังคับได้ และการกำหนดตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งกิจการการขนส่งทางบกเพื่อประโยชน์ในการนี้จะสั่งให้คณะกรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงความคิดเห็นหรือทำรายงานหรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ซึ่งขัดต่อนโยบายของรัฐบาลหรือมติของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้

หมวด ๓
การประกอบการขนส่ง

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือการขนส่งส่วนบุคคล เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ต้องมีสัญชาติไทย

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้นต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทย และ

(๑) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย

(๒) ในกรณีที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด ผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดต้องมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

(๓)[๘] ในกรณีที่เป็นบริษัทจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดต้องเป็นของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย หรือต้องเป็นของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัด หรือต้องเป็นของกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือองค์การของรัฐ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ และบริษัทจำกัดนั้นต้องไม่มีข้อบังคับ อนุญาตให้มีการออกหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

(๔) ในกรณีที่เป็นบริษัทมหาชนจำกัด กรรมการบริษัทจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องมีสัญชาติไทย และทุนของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดต้องเป็นของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาและมีสัญชาติไทย

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ผู้ถือหุ้นดังกล่าวจะต้องมีลักษณะตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี

ให้คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามความจำเป็น หรือมีเหตุพิเศษเป็นการเฉพาะรายได้

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งระหว่างประเทศเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางและผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่ออนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่ง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่การประกอบการขนส่งระหว่างประเทศโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศมาใช้ประกอบการขนส่งในประเทศไทย เว้นแต่เพื่อการขนส่งระหว่างประเทศและได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลางแล้ว

ผู้ประจำรถตามมาตรา ๙๒ ซึ่งประจำในรถตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายแห่งพระราชบัญญัตินี้ และหรือตามข้อตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ

มาตรา ๒๗ ใบอนุญาตประกอบการขนส่งมีสี่ประเภท คือ

(๑) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง

---

[๘] มาตรา ๒๔ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง

(๓) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก

(๔) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล

ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางหรือใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ใช้เป็นใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลได้

ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถผิดประเภทตามที่ระบุไว้ข้างต้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียนเป็นครั้งคราว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๒๘ ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางให้มีอายุเจ็ดปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอเสียก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ แต่การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางและใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙[๙] บทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคล ซึ่งหน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด มิซซัง มูลนิธิ สภากาชาดไทย และสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ

มาตรา ๓๐ ให้นายทะเบียนกลางเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในกรุงเทพมหานคร การขนส่งระหว่างจังหวัด และการขนส่งระหว่างประเทศ และให้นายทะเบียนประจำจังหวัดเป็นผู้ออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งในจังหวัดของตน

ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

---

[๙] มาตรา ๒๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๒) สิทธิในรถที่ใช้ประกอบการขนส่งของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

(๓) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

(๔) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก

(๕) จำนวนผู้ประจำรถ

(๖) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๗) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๘) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ

(๙) ที่ที่รถจะต้องหยุดในระหว่างเส้นทาง

(๑๐) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง

(๑๑) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ

(๑๒) เวลาทำงานประจำวันในการประกอบการขนส่ง

(๑๓) สถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ

(๑๔) การประกอบกิจการอื่นนอกจากการประกอบการขนส่งประจำทาง

(๑๕) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางต้องจัดให้มีประกาศเงื่อนไขตาม (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๑) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๒ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิดและขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

(๓) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุกและวิธีการบรรทุก

(๔) จำนวนผู้ประจำรถ

(๕) ท้องที่ที่ทำการขนส่ง

(๖) มาตรฐานบริการในการประกอบการขนส่ง

(๗) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๘) สถานที่หยุดและจอดเพื่อขนถ่ายคน สัตว์ หรือสิ่งของ

(๙) สถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษารถ

(๑๐) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (๗) และ (๘) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๓ ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่งตามเส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิด ขนาดและสีของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

(๓) จำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุก และวิธีการบรรทุก

(๔) เวลาและจำนวนเที่ยวของการเดินรถ

(๕) เส้นทางที่ใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๖) อัตราค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง

(๗) เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็กต้องจัดให้มีประกาศเงื่อนไขตาม (๕) และ (๖) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๔[๑๐] ในการออกใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ให้นายทะเบียนกำหนดเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) จำนวนรถที่ต้องใช้ในการประกอบการขนส่ง

(๒) ลักษณะ ชนิด และขนาดของรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

(๓) สถานที่เก็บ ซ่อม และบำรุงรักษา

(๔)[๑๑] จำนวนผู้ประจำรถ

(๕)[๑๒] เงื่อนไขอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องจัดให้มีสมุดประจำรถ ประวัติผู้ประจำรถ และหรือใบกำกับสินค้าที่ทำการขนส่งและต้องทำรายงานเกี่ยวกับการขนส่งและอุบัติเหตุที่เกิดจากการขนส่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖[๑๓] ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องจัดให้มีอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่ง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางจัดให้มีที่พักผู้โดยสารตามระยะทางโดยมีลักษณะ ขนาด จำนวน และจุดที่ตั้งของที่พักผู้โดยสารตามที่คณะกรรมการกำหนด

---

[๑๐] มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

[๑๑] มาตรา ๓๔ (๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๑๒] มาตรา ๓๔ (๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๑๓] มาตรา ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง เพิ่ม ลด หรือยกเว้นค่าขนส่งหรือค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลใช้หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้รถที่ได้รับอนุญาตทำการขนส่งนอกเส้นทาง หรือนอกท้องที่ที่ได้รับอนุญาต แล้วแต่กรณี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน หรือผู้ซึ่งนายทะเบียนมอบหมาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๓๙/๑[๑๔] ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางอาจนำรถที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประกอบการขนส่งในเส้นทางหนึ่งไปใช้ทำการขนส่งอีกเส้นทางหนึ่งที่ตนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตในลักษณะหมุนเวียนได้ โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางกระทำการขนส่งอันมีลักษณะเช่นเดียวหรือคล้ายกับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางหรือมีลักษณะเป็นการแย่งผลประโยชน์กับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางในเส้นทางที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางได้รับอนุญาต

มาตรา ๔๐ ทวิ[๑๕] ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ขับรถที่ใช้ในการขนส่งหากปรากฏว่าขณะใช้หรือขณะยินยอมให้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถผู้นั้นมีอาการหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

(๒) เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(๓) เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องคอยดูแลและป้องกันไม่ให้ผู้ซึ่งมีอาการหรือกระทำการตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ของวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ขับรถ

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือมีความจำเป็นที่จะแก้ไขสถานการณ์เพื่อให้การขนส่งได้รับความสะดวกหรือให้มีรถเพียงพอแก่การขนส่ง นายทะเบียนมีอำนาจที่จะสั่งเปลี่ยนแปลงเส้นทางการเดินรถ เวลา และจำนวนเที่ยวของการเดินรถหรือให้ผู้ได้รับใบอนุญาต

---

[๑๔] มาตรา ๓๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๑๕] มาตรา ๔๐ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกอบการขนส่ง ผู้ใดส่งรถที่ตนได้รับอนุญาตไปช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวตามควรแก่กรณีแล้วให้รายงานคณะกรรมการโดยเร็ว

มาตรา ๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องแสดงใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ตั้งสำนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาต

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบการขนส่งสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

มาตรา ๔๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มาตรา ๔๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็กซึ่งประสงค์จะเลิกประกอบการขนส่งต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าวเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันเลิกประกอบการขนส่ง

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๔

(๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารตามมาตรา ๓๖ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วยการชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนั้นปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ปฏิบัติหรือไม่แก้ไขให้ถูกต้อง หรือเป็นที่เห็นได้ว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่สามารถจะดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดนั้น หรือการดำเนินการนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายหรือเสื่อมประโยชน์ต่อประชาชน ให้นายทะเบียนโดยอนุมัติของคณะกรรมการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ แต่ถ้าเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางที่จะพิจารณาอนุมัติ

มาตรา ๔๗ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต้องส่งคืนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๙[๑๖] ให้อธิบดีหรือนายทะเบียนมีอำนาจควบคุมดูแลบรรดากิจการที่เกี่ยวกับการขนส่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์ดังกล่าวให้อธิบดีหรือนายทะเบียนมีอำนาจ

(๑) เข้าไปในสถานที่ดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งเพื่อทราบข้อเท็จจริงและเพื่อตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบการขนส่ง

(๒) ยึดหรืออายัดไว้ซึ่งสิ่งของหรือเอกสารที่อยู่ในสถานที่ตาม (๑) ที่เป็นความผิดหรือที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด

(๓) เรียกผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้จัดการและพนักงานของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง มาให้ถ้อยคำหรือสั่งให้ยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงตามที่ต้องการ

ในการปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และให้อธิบดีมีอำนาจมอบหมายให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานตรวจสภาพทำการแทนได้

ในการปฏิบัติการของอธิบดี นายทะเบียน ผู้ตรวจการ หรือพนักงานตรวจสภาพตามมาตรานี้ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร

มาตรา ๕๐ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจเรียกรถให้หยุดเพื่อทำการตรวจสอบ และเมื่อเชื่อว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้น ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจจับกุมผู้ฝ่าฝืนเพื่อส่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินคดีต่อไป

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ลบล้างอำนาจจับกุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

มาตรา ๕๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ ให้ผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสภาพแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสภาพให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔
การชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง

มาตรา ๕๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล ต้องวางหลักทรัพย์เป็นเงินสด หรือพันธบัตรรัฐบาลไทยอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างรวมกัน หรือเป็นสัญญาประกันภัยและกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งทำกับบริษัทประกันภัยที่นายทะเบียนกลางให้ความเห็นชอบต่อนายทะเบียนกลาง ในกรณีเป็นสัญญา

---

[๑๖] มาตรา ๔๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกันภัยและกรมธรรม์ประกันภัยผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องเป็นผู้เอาประกันภัย โดยให้บุคคลภายนอกผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการขนส่งของตนเป็นผู้รับประโยชน์ สำหรับการชดใช้ค่าเสียหายที่เป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นเพื่อประกันความเสียหายอันเกิดแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลภายนอก และซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจะต้องรับผิดชอบเนื่องจากการขนส่งของตน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง[๑๗]

จำนวนหรือมูลค่าของหลักทรัพย์ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดตามขนาดและประเภทของการประกอบการขนส่งแต่ต้องไม่น้อยกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งวางหลักทรัพย์เป็นเงินสดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ดอกผลที่เกิดจากหลักทรัพย์ที่เป็นเงินสดนั้นตกเป็นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งที่วางหลักทรัพย์

ให้กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้รับผิดชอบในการเปิดบัญชีเงินฝาก และการเบิกจ่ายเงินจากบัญชีหลักทรัพย์กับธนาคารตามระเบียบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่นำมาวางประกันตามมาตรา ๕๒ มีจำนวนหรือมูลค่าลดน้อยลง นายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำหลักทรัพย์มาเพิ่มเติมให้ครบจำนวนหรือมูลค่าตามที่กำหนดได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๕๔ ในการวางหลักทรัพย์ซึ่งเป็นพันธบัตรรัฐบาลไทย ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งทำหนังสือมอบอำนาจให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจจัดการจำหน่ายพันธบัตรนั้นเพื่อชดใช้ค่าเสียหายแทนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วย

มาตรา ๕๕ หลักทรัพย์ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำมาวางประกันตามมาตรา ๕๒ ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี เว้นแต่จะเป็นการบังคับคดีเพื่อการชำระหนี้ ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลภายนอกอันเนื่องจากการขนส่งของตน

มาตรา ๕๖ เมื่อรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิตของบุคคลใดนอกจากความรับผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาท ในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย

ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นซึ่งจะต้องจ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ให้จ่ายตามความร้ายแรงของความเสียหาย ทั้งนี้ ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ระหว่างการรักษาพยาบาลและหรือค่าปลงศพ

---

[๑๗] มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕๗ เมื่อผู้เสียหายหรือทายาทในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ประสงค์จะได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้น ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กรมตำรวจกำหนดต่อพนักงานสอบสวน โดยแสดงพยานหลักฐานว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาจากสำนวนการสอบสวน และเมื่อเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นจากรถของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งคันใด ให้มีหนังสือสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นเจ้าของรถคันนั้นชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง ในการนี้ให้แจ้งให้นายทะเบียนกลางทราบโดยเร็วด้วย

ในการสั่งของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง พนักงานสอบสวนต้องพิจารณาสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ในการชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องชำระภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งจากพนักงานสอบสวน

มาตรา ๕๘ ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหายต้องใช้สิทธิในการขอรับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามมาตรา ๕๗ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ความเสียหายเกิดขึ้น

มาตรา ๕๙ การชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามหมวดนี้ไม่ตัดสิทธิผู้เสียหายในอันที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากการละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๖๐ บุคคลซึ่งมีสิทธิได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามหมวดนี้ ได้แก่ผู้เสียหายดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เสียหายซึ่งมิได้อยู่ในรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ได้รับความเสียหายจากรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น

(๒) ผู้เสียหายซึ่งอยู่ในรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหาย แต่ไม่รวมถึงผู้ขับรถ คนงานหรือลูกจ้างประจำรถซึ่งอยู่ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่

(๓) ผู้เสียหายซึ่งอยู่ในรถคันที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ และให้พนักงานสอบสวนบันทึกความเห็นของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งไม่เห็นด้วยไว้ในสำนวนการสอบสวน

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งกลางให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานสอบสวน ถ้าคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางมีความเห็นตามความเห็นของพนักงานสอบสวน ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นให้แก่ผู้เสียหายหรือทายาทของผู้เสียหายเพิ่มขึ้นจากค่าใช้จ่ายเบื้องต้นที่พนักงานสอบสวนกำหนดไว้อีกร้อยละสิบ

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ยอมชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๕๗ หรือตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางตามมาตรา ๖๑ ในกรณีที่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามมาตรา ๕๒ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจนำหลักทรัพย์ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนั้นซึ่งได้นำมาวางไว้เป็นประกันชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นแทนได้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผู้เสียหายไม่ได้รับชดใช้ค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหรือได้รับชดใช้ไม่ครบตามจำนวนที่พนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางสั่งไม่ว่าเพราะเหตุหลักทรัพย์ที่วางประกันไว้ไม่พอจ่ายค่าใช้จ่ายเบื้องต้นหรือเพราะเหตุอื่นใด เมื่อผู้เสียหายได้ร้องเรียนต่อนายทะเบียนกลาง ให้นายทะเบียนกลางสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งชำระให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนกลางดังกล่าว ให้นายทะเบียนกลางเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการขนส่ง และให้นำมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕
การรับจัดการขนส่ง

มาตรา ๖๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการรับจัดการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลาง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๖ ในการออกใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง ให้นายทะเบียนกลาง โดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับ

(๑) ท้องที่ที่ประกอบการรับจัดการขนส่ง

(๒) สถานที่ตั้งสำนักงานของผู้ประกอบการรับจัดการขนส่ง

(๓) สถานที่พักคน สัตว์ หรือเก็บสิ่งของ

(๔) วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ ความสะดวกและความปลอดภัยในการรับจัดการขนส่ง

(๕) อัตราค่าบริการรับจัดการขนส่ง

(๖) เงื่อนไขอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งต้องจัดให้มีการประกาศเงื่อนไขตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ณ ที่ซึ่งอธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๖๕ ต้องวางหลักทรัพย์ต่อนายทะเบียนเพื่อเป็นประกันการปฏิบัติตามสัญญารับจัดการขนส่ง ทั้งนี้ ตามจำนวนหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่หลักทรัพย์ที่นำมาวางประกันตามมาตรา ๖๗ มีจำนวนหรือมูลค่าลดน้อยลง นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำหลักทรัพย์มาเพิ่มเติมให้ครบจำนวนหรือมูลค่าตามที่กำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

มาตรา ๖๙ ใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๐ ให้นำมาตรา ๒๔ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การประกอบการรับจัดการขนส่งโดยอนุโลม

หมวด ๖
รถ

มาตรา ๗๑ รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกับได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ และเสียภาษีตามมาตรา ๘๕ แล้ว

รถที่ใช้ในการขนส่งที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา ๗๒[๑๘] รถที่จะนำมาจดทะเบียนและเสียภาษีต้องผ่านการตรวจสภาพรถจากพนักงานตรวจสภาพ หรือจากสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๗๔ เว้นแต่รถประเภทหรือชนิดใดที่สมควรได้รับการยกเว้นการตรวจสภาพเป็นครั้งคราวให้กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ปรากฏว่ารถที่นำมารับการตรวจสภาพนั้นมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้พนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับการอนุญาตออกใบรับรองให้

ใบรับรองการตรวจสภาพรถให้ทำตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๗๓[๑๙] เมื่อนายทะเบียนเห็นว่าพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตได้ตรวจสภาพรถถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ แล้ว ให้รับ

---

[๑๘] มาตรา ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

จดทะเบียนและออกหนังสือแสดงการจดทะเบียนพร้อมกับแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถคันนั้นให้โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๗๔ ผู้ใดประสงค์จะจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถเพื่อรับรองสภาพรถตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนกลาง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๔/๑[๒๐] อัตราค่าบริการตรวจสภาพรถ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถต้องแสดงอัตราค่าบริการตรวจสภาพรถที่จะจัดเก็บไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานตรวจสภาพรถของตน

มาตรา ๗๕ ใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๔ ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถนั้นได้

ให้นำมาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตโดยอนุโลม

มาตรา ๗๗ หนังสือแสดงการจดทะเบียนรถให้ใช้ได้สิ่งวดนับแต่งวดที่ออกหนังสือนี้

ให้เดือนมกราคม เดือนเมษายน เดือนกรกฎาคม และเดือนตุลาคม เป็นเดือนแรกของแต่ละงวด

การขอต่ออายุทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่นายทะเบียนจะได้ประกาศกำหนด

ให้นำมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ มาใช้บังคับแก่การขอต่ออายุทะเบียนโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ห้ามมิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน

---

[๑๙] มาตรา ๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

[๒๐] มาตรา ๗๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๗๙ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งที่ประสงค์จะเลิกใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบและนำแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถคืนแก่นายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เลิกใช้รถนั้น

มาตรา ๘๐ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งมีความจำเป็นจะต้องระงับใช้รถนั้นชั่วคราวเป็นเวลาเกินสิบห้าวันแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบก่อนวันที่จะระงับใช้รถนั้น

มาตรา ๘๑ รถที่ยังมิได้จดทะเบียนตามความในพระราชบัญญัตินี้หรือรถที่เลิกใช้ตามมาตรา ๗๙ ถ้าจะนำมาใช้เพื่อขายหรือเพื่อซ่อม ต้องมีใบอนุญาตและเครื่องหมายโดยเฉพาะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบอนุญาตและเครื่องหมายดังกล่าวใช้ได้เฉพาะรถที่อยู่ในความครอบครองของผู้ได้รับใบอนุญาตโดยสับเปลี่ยนกันได้ ไม่เฉพาะคัน

มาตรา ๘๒ การโอนรถซึ่งได้จดทะเบียนตามมาตรา ๗๓ แล้วผู้โอนและผู้รับโอนจะต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันโอนและให้นายทะเบียนจดแจ้งการโอนไว้ในหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถนั้น

มาตรา ๘๓ เมื่อผู้ตรวจการตรวจพบว่ารถคันใดมีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงหรือมีเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้ผู้ตรวจการรายงานให้นายทะเบียนทราบ แต่ถ้าปรากฏโดยชัดแจ้งว่าการใช้รถคันนั้นต่อไปน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภยันตรายแก่การขนส่ง ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งระงับใช้ไว้เป็นการชั่วคราวได้ และให้รีบรายงานให้นายทะเบียนทราบภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้เป็นเจ้าของรถตามวรรคหนึ่ง จัดการส่งรถคันนั้นไปให้พนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความบกพร่องตามรายงานของผู้ตรวจการภายในเวลาที่กำหนด

เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตงดการใช้รถดังกล่าวไว้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งอนุญาตให้ใช้ได้ต่อไป

มาตรา ๘๔ เมื่อพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตเห็นว่ารถที่นำมาให้ตรวจตามมาตรา ๘๓ สมควรจะต้องซ่อมแซม ปรับปรุง เพื่อให้รถกลับมีสภาพมั่นคงแข็งแรง หรือจะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์หรือส่วนควบให้ถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งดำเนินการซ่อมแซม ปรับปรุงหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง แล้วให้พนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตรวจสอบความถูกต้องและรายงานให้นายทะเบียนทราบ

เมื่อได้พิจารณาเห็นสมควรตามรายงานของพนักงานตรวจสภาพหรือสถานตรวจสภาพรถที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนอนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้รถคันนั้นต่อไปได้

มาตรา ๘๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีรถตามพระราชบัญญัตินี้ กรมการขนส่งทางบกจะกำหนดเวลาการชำระภาษีรถประจำปีสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งแต่ละรายก็ได้ และให้คำนวณภาษีตามน้ำหนักรถตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

ในการคำนวณน้ำหนักรถ ให้รวมน้ำหนักของรถและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดอยู่กับตัวรถตามปกติแต่ไม่รวมน้ำหนักของน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำและเครื่องมือประจำรถ เศษของหนึ่งกิโลกรัมให้ปัดทิ้ง

เงินภาษีรถตามพระราชบัญญัตินี้ที่จัดเก็บได้ในกรุงเทพมหานครให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนในจังหวัดอื่นให้ตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้น โดยให้จังหวัดจัดสรรตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง[๒๑]

มาตรา ๘๖ ภาษีรถให้ชำระล่วงหน้าเป็นรายปีต่อนายทะเบียนและจะขอชำระเป็นงวดก็ได้ แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รถที่จดทะเบียนใหม่ในงวดใด ให้ชำระภาษีตั้งแต่งวดนั้นเป็นต้นไป

ถ้าเจ้าของรถไม่ชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่จะต้องชำระให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละหนึ่งต่อเดือน หรือเศษของเดือนของภาษีที่ต้องชำระ

เงินเพิ่มตามมาตรานี้ให้ถือเป็นเงินภาษี

มาตรา ๘๖/๑[๒๒] รถที่ได้เสียภาษีรถประจำปีสำหรับปีใด ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถ เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีรถประจำปีในปีนั้นอีก

มาตรา ๘๖/๒[๒๓] ในระหว่างที่เจ้าของรถค้างชำระภาษีรถประจำปี ให้นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียนจนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วนก่อน หรือได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๘๖/๓ วรรคสองแล้ว

มาตรา ๘๖/๓[๒๔] รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีไม่ถึงสามปี หากเจ้าของรถประสงค์จะขอเสียภาษีรถประจำปีเพื่อใช้รถในปีนั้น ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีนั้นได้

สำหรับภาษีรถที่ค้างชำระ ให้นายทะเบียนกำหนดจำนวนเงิน และระยะเวลาในการชำระตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถผิดนัดไม่เสียภาษีรถที่ค้างชำระตามวรรคสองให้ครบถ้วน นายทะเบียนมีอำนาจที่จะไม่รับดำเนินการทางทะเบียน จนกว่าเจ้าของรถจะเสียภาษีรถที่ค้างชำระให้ครบถ้วน

---

[๒๑] มาตรา ๘๕ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๒๒] มาตรา ๘๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๓] มาตรา ๘๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๔] มาตรา ๘๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๘๖/๔[๒๕] รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีติดต่อกันครบสามปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป ในการนี้ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีที่ค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนด และแจ้งให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถทราบ และให้บุคคลดังกล่าวส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถต่อนายทะเบียนและนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งและปิดประกาศดังกล่าว

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ครองครอบรถมิได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจยึดแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถได้

ให้ภาระภาษีรถประจำปีหลังจากปีที่สามเป็นอันระงับไป แต่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครอบรถยังคงต้องเสียภาษีที่ค้างชำระให้ครบถ้วน และให้นำมาตรา ๘๖/๒ และมาตรา ๘๖/๓ วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีแล้ว ถ้าต่อมามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงเพิ่มเติม เป็นเหตุให้รถมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจากเดิม เจ้าของรถจะต้องเสียภาษีเพิ่มตามน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นด้วย และให้นำมาตรา ๘๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๘[๒๖] รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของส่วนราชการ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในกฎกระทรวง วัด มัสยิด มิซซัง มูลนิธิ และสภากาชาดไทย ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

มาตรา ๘๘ ทวิ[๒๗] (ยกเลิก)

มาตรา ๘๙ รถที่ได้จดทะเบียนแล้ว ถ้าไม่ได้เสียภาษีตามกำหนดตามมาตรา ๘๖ เจ้าของรถต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบพร้อมกับนำแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถนั้นคืนต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันถึงกำหนดเสียภาษีครั้งถัดไป

เจ้าของรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งจะต้องเสียภาษีครั้งถัดไปตามมาตรา ๘๖

มาตรา ๙๐ เจ้าของรถต้องติดแผ่นป้ายเลขทะเบียนและเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีที่นายทะเบียนออกให้ไว้กับตัวรถตามที่อธิบดีกำหนด

---

[๒๕] มาตรา ๘๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

[๒๖] มาตรา ๘๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๒๗] มาตรา ๘๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ต่อมามีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๕๒๙ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๙ ที่ประชุมได้ลงมติไม่อนุมัติ

มาตรา ๙๑ ในกรณีที่แผ่นป้ายเลขทะเบียนหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีสูญหาย ถูกทำลาย ชำรุดหรือลบเลือนในสาระสำคัญ ให้เจ้าของรถยื่นคำขอ ขอรับแผ่นป้ายเลขทะเบียนหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีต่อนายทะเบียน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย ชำรุดหรือลบเลือนดังกล่าว

หมวด ๗
ผู้ประจำรถ

มาตรา ๙๒ ผู้ประจำรถ ได้แก่
(๑) ผู้ขับรถ
(๒) ผู้เก็บค่าโดยสาร
(๓) นายตรวจ
(๔) ผู้บริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๓ ห้ามมิให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๔ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประจำรถ มี ๔ ประเภท คือ
(๑) ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ
(๒) ใบอนุญาตเป็นผู้เก็บค่าโดยสาร
(๓) ใบอนุญาตเป็นนายตรวจ
(๔) ใบอนุญาตเป็นผู้บริการ

ใบอนุญาตแต่ละประเภทจะใช้สับเปลี่ยนกันไม่ได้ เว้นแต่ใบอนุญาตประเภทที่หนึ่ง ประเภทที่สาม และประเภทที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตประเภทที่สองได้

มาตรา ๙๕[๒๘] ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถมีดังนี้
(๑) ชนิดที่หนึ่ง ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินสามพันห้าร้อยกิโลกรัมที่มิได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือสำหรับรถขนส่งผู้โดยสารไม่เกินยี่สิบคน
(๒) ชนิดที่สอง ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่มีน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่าสามพันห้าร้อยกิโลกรัมที่มิได้ใช้ขนส่งผู้โดยสาร หรือสำหรับรถขนส่งผู้โดยสารเกินยี่สิบคน

[๒๘] มาตรา ๙๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) ชนิดที่สาม ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถซึ่งโดยสภาพใช้สำหรับลากจูงรถอื่นหรือล้อเลื่อนที่บรรทุกสิ่งใด ๆ บนล้อเลื่อนนั้น

(๔) ชนิดที่สี่ ใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถสำหรับรถที่ใช้ขนส่งวัตถุอันตรายตามประเภทหรือชนิดและลักษณะการบรรทุกตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตแต่ละชนิดใช้สับเปลี่ยนกันไม่ได้ เว้นแต่ใบอนุญาตชนิดที่สอง ชนิดที่สาม และชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่หนึ่งได้ ใบอนุญาตชนิดที่สามและชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่สองได้ และใบอนุญาตชนิดที่สี่ใช้เป็นใบอนุญาตชนิดที่สามได้

ประกาศของอธิบดีตามความใน (๔) ของวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถตามมาตรา ๙๓ ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กต้องมีคุณสมบัติและลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความรู้และความสามารถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) ไม่เป็นผู้มีร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความเหมาะสม

(๔) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๕) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจ

(๖) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ

(๗) ไม่เป็นผู้มีใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถประเภทหรือชนิดเดียวกับที่ได้รับอนุญาตอยู่แล้ว

(๘) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ เว้นแต่การเพิกถอนใบอนุญาตนั้นพ้นกำหนดสามปีแล้วนับแต่วันที่มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

(๙) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่มิใช่เกี่ยวกับการใช้รถในการกระทำผิดหรือความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกินสามปี

(๑๐) ไม่เป็นผู้เคยถูกควบคุมตัวเพราะมีพฤติการณ์เป็นภัยต่อสังคม หรือเป็นอันธพาล เว้นแต่ได้พ้นจากการควบคุมตัวมาแล้วเกินหนึ่งปี

มาตรา ๙๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง และได้ผ่านการศึกษาและจบหลักสูตรจากโรงเรียนการขนส่งของกรมการขนส่งทางบกหรือโรงเรียนสอนขับรถที่กรมการขนส่งทางบกรับรอง

การรับรองโรงเรียนสอนขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๙๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้เก็บค่าโดยสารนายตรวจ และผู้บริการต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๙ ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถในการขนส่งส่วนบุคคลต้องมีคุณสมบัติและมีลักษณะตามมาตรา ๙๖ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) และ (๑๐) และต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐๐[๒๙] ใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๑๐๑ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวและต้องแสดงต่อนายทะเบียนหรือผู้ตรวจการเมื่อขอตรวจ

มาตรา ๑๐๒ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้อง

(๑) แต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำเป็นการเสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าว รังแก รบกวน หรือหยาบหยามผู้หนึ่งผู้ใด หรือแสดงกิริยาวาจาหรือส่งเสียงด้วยประการหนึ่งประการใดในลักษณะไม่สมควรหรือไม่สุภาพ

(๓) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น

(๓ ทวิ)[๓๐] ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(๓ ตรี)[๓๑] ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(๔) ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐๒ ทวิ[๓๒] ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใด ในขณะปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น หรือยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจมีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าผู้นั้นมีสารนั้น ๆ อยู่ในร่างกายหรือไม่

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ วิธีการตรวจหรือทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

---

[๒๙] มาตรา ๑๐๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๗

[๓๐] มาตรา ๑๐๒ (๓ ทวิ) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๓๑] มาตรา ๑๐๒ (๓ ตรี) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๓๒] มาตรา ๑๐๒ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๑๐๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถนอกจากจะต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๒ แล้ว จะต้อง

(๑) ไม่ขับรถในเวลาที่ร่างกายหรือจิตใจหย่อนความสามารถ

(๒) ไม่รับบรรทุกบุคคลที่เป็นโรคเรื้อนหรือโรคติดต่อที่น่ารังเกียจไปกับผู้โดยสารอื่น

(๓) ไม่รับบรรทุกศพ สัตว์ หรือสิ่งของที่อาจเกิดอันตรายหรือเป็นที่พึงรังเกียจไปกับผู้โดยสาร

(๔)[๓๓] ไม่รับบรรทุกน้ำมันเชื้อเพลิง ระเบิด หรือวัตถุอันตรายโดยฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) ต้องหยุดหรือจอดรถ ณ สถานีขนส่งและปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๙ (๘) และ (๑๐)

มาตรา ๑๐๓ ทวิ[๓๔] ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในการปฏิบัติหน้าที่ขับรถในรอบยี่สิบสี่ชั่วโมง ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถปฏิบัติหน้าที่ขับรถติดต่อกันเกินสี่ชั่วโมงนับแต่ขณะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ขับรถ แต่ถ้าในระหว่างนั้น ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถได้พักติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าครึ่งชั่วโมง ก็ให้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถต่อไปได้อีกไม่เกินสี่ชั่วโมงติดต่อกัน

มาตรา ๑๐๔ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถกระทำการใด ๆ ให้ผู้โดยสารจำต้องลงจากรถก่อนที่จะได้โดยสารถึงจุดหมายปลายทาง โดยที่ได้ชำระค่าโดยสารถูกต้องตามอัตราที่กำหนดแล้ว

มาตรา ๑๐๕ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถละเว้นการหยุดรถเพื่อรับหรือส่งผู้โดยสาร ณ ที่ที่มีเครื่องหมายให้รถนั้นหยุด ในเมื่อปรากฏว่ามีผู้โดยสารต้องการให้หยุดรถเพื่อรับหรือส่ง

มาตรา ๑๐๖ ในขณะปฏิบัติหน้าที่ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถกระทำการใด ๆ อันเป็นการละทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๐๖ ทวิ[๓๕] ในกรณีที่มีความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศที่มีความตกลงดังกล่าวกับรัฐบาลไทย อาจใช้ใบอนุญาตขับรถของประเทศนั้นขับรถในราชอาณาจักรได้ตาม

---

[๓๓] มาตรา ๑๐๓ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๓๔] มาตรา ๑๐๓ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๓๕] มาตรา ๑๐๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐

ประเภทและชนิดของรถที่ระบุไว้ในใบอนุญาตขับรถนั้น แต่ต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาและหรือความตกลงที่มีอยู่ระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศนั้น ๆ และตามบทบัญญัติทั้งหลายในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐๗ ในการขนส่งประจำทางหรือการขนส่งไม่ประจำทางระหว่างจังหวัดหรือระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถรับบรรทุกผู้โดยสารเกินจำนวนที่นั่งผู้โดยสารที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๑๐๘ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๖ มาตรา ๙๗ มาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๙๙ หรือบกพร่องไปในภายหลังเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

มาตรา ๑๐๙ ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายในหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจยึดใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถของผู้นั้น และสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นไปรายงานตนต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง คำสั่งนั้นให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถชั่วคราวภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

มาตรา ๑๑๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๑๑ ให้นำบทบัญญัติทั้งหลายในกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสารและนายตรวจมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๘
ผู้โดยสาร

มาตรา ๑๑๒ ผู้โดยสารต้องชำระค่าขนส่งและค่าบริการอย่างอื่นตามอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๑๓ ผู้โดยสารต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ตลอดเวลาที่อยู่ในระหว่างการโดยสาร

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องจัดให้มีการประกาศข้อกำหนดตามวรรคหนึ่งปิดไว้ ณ ที่เปิดเผยในรถ

หมวด ๙
สถานีขนส่ง

มาตรา ๑๑๔ สถานีขนส่งมี ๒ ประเภท คือ
(๑) สถานีขนส่งผู้โดยสาร
(๒) สถานีขนส่งสัตว์และหรือสิ่งของ
ลักษณะของสถานีขนส่งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑๕ ให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง จัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเอง หรือจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่งไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

บุคคลอื่นใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางก่อน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งขึ้นที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๑๖ ให้อธิบดีมีอำนาจกำกับและควบคุมการดำเนินการที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้จะแต่งตั้งข้าราชการและหรือลูกจ้างสังกัดกรมการขนส่งทางบกทำหน้าที่เป็นนายสถานีและเจ้าหน้าที่สถานีตามจำนวนที่เห็นสมควร มีอำนาจกำกับและควบคุมดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๗ ในการบริหารงานที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งของกรมการขนส่งทางบกตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง อธิบดีจะแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินแปดคนเพื่อดูแลควบคุมและดำเนินการที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งก็ได้

กรรมการที่อธิบดีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

ให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการของคณะกรรมการ

ให้นำมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๑๑๙ ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งให้มีอายุตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนดแต่ไม่เกินยี่สิบปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบกิจการสถานีขนส่งรวมทั้งการรักษาความเรียบร้อย ความปลอดภัยในบริเวณสถานีขนส่งนั้น

มาตรา ๑๒๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างประจำสถานีขนส่งตลอดเวลา โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถขนส่งประจำทางซึ่งต้องหยุดหรือจอดเพื่อการขนส่ง ณ สถานีขนส่งแห่งนั้น เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

คุณสมบัติและจำนวนเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๒๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งต้องจัดให้มีอู่ซ่อมรถและบริการซ่อมรถเพื่อช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่รถที่ใช้สถานีขนส่งนั้น

มาตรา ๑๒๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งต้องจัดให้มีบริเวณที่จอดพักรถตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๒๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งต้องจัดให้มีสมุดทะเบียนการเดินรถที่ผ่านเข้าออกสถานีขนส่งตามแบบที่อธิบดีกำหนด

สมุดทะเบียนการเดินรถต้องเก็บรักษาไว้ในที่ทำการของสถานีขนส่งแห่งนั้น พร้อมที่จะให้นายทะเบียน พนักงานตรวจสภาพหรือผู้ตรวจการตรวจดูได้ทุกเวลา

มาตรา ๑๒๕ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีขนส่งได้ไม่เกินอัตราตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

มาตรา ๑๒๕/๑[๓๖] เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลบรรดากิจการที่เกี่ยวกับสถานีขนส่งให้เป็นไปตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้อธิบดี นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการ

---

[๓๖] มาตรา ๑๒๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑๐
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๗๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗[๓๗] ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) หรือ (๔) มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๐๓ ทวิ มาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ มาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๗ ทวิ[๓๘] ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓ ทวิ) หรือ (๓ ตรี) ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถ ต้องระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท แล้วแต่กรณี อีกหนึ่งในสาม

มาตรา ๑๒๗ ตรี[๓๙] ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามมาตรา ๑๐๒ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๒๗ จัตวา[๔๐] ในกรณีที่ผู้ขับรถขับรถที่ใช้ในการขนส่งซึ่งก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ถ้าปรากฏว่าในขณะขับรถ ผู้ขับรถนั้นกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๒ (๓) (๓ ทวิ) หรือ (๓ ตรี) ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคสอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นและได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้วที่จะป้องกันไม่ให้ผู้ขับรถกระทำการดังกล่าว

---

[๓๗] มาตรา ๑๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๓๘] มาตรา ๑๒๗ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๓๙] มาตรา ๑๒๗ ตรี เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

[๔๐] มาตรา ๑๒๗ จัตวา เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๒๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๑) ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ขาดคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๑) ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ขาดคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา ๓๑ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) หรือ (๑๕) หรือในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศผู้ใดไม่ปฏิบัติตามอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๔ หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๓๖ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง มาตรา ๓๒ วรรคสอง มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคสอง มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๑๑๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๓๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษปรับตามจำนวนรถที่ใช้ทำการขนส่งนอกเส้นทางหรือนอกท้องที่ที่ได้รับอนุญาตคันละไม่เกินห้าพันบาทต่อหนึ่งวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๓๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๓๘ ทวิ[๔๑] ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ ทวิ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๓๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ หรือมาตรา ๔๗ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ หรือมาตรา ๗๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๗๙ หรือมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๔[๔๒] ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่อธิบดี นายทะเบียน ผู้ตรวจการหรือพนักงานตรวจสภาพ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๙ (๑) และ (๒) หรือมาตรา ๔๙ ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา ๗๐ มาตรา ๗๖ หรือมาตรา ๑๒๕/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๔/๑[๔๓] ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงต่ออธิบดีหรือนายทะเบียนตามมาตรา ๔๙ (๓) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการที่เรียกรถให้หยุดเพื่อทำการตรวจสอบตามมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

---

[๔๑] มาตรา ๑๓๘ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

[๔๒] มาตรา ๑๔๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔๓] มาตรา ๑๔๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๑๔๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนกลางซึ่งสั่งตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๖๘ ต้องระวางโทษปรับหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นรายวันวันละห้าพันบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๔๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดตามมาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดใช้รถโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ตรวจการหรือนายทะเบียนตามมาตรา ๘๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๔๘/๑[๔๔] ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถผู้ใดเก็บค่าบริการผิดไปจากอัตราค่าบริการที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗๔/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๘/๒[๔๕] ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถผู้ใดไม่แสดงอัตราค่าบริการตรวจสภาพรถตามมาตรา ๗๔/๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๘๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๔๙/๑[๔๖] เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๖/๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๐ เจ้าของรถผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๐ หรือมาตรา ๙๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท แต่ถ้าผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

---

[๔๔] มาตรา ๑๔๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔๕] มาตรา ๑๔๘/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

[๔๖] มาตรา ๑๔๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง และได้กระทำการใด ๆ อันเป็นความผิดที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดและต้องระวางโทษสำหรับการกระทำนั้นเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถด้วย[๔๗]

มาตรา ๑๕๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๐๙ หรือปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างถูกยึดใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท แต่ถ้าผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ผู้ขับรถ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

มาตรา ๑๕๓ ผู้โดยสารผู้ใดโดยสารรถโดยมีเจตนาไม่ชำระค่าขนส่งหรือชำระค่าขนส่งไม่ครบถ้วนตามอัตราที่กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๑๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๒๒ มาตรา ๑๒๓ หรือมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๕๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถผู้ใดไม่นำรถเข้าหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่งตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถซึ่งนำรถเข้าหยุดหรือจอดเพื่อรับส่งผู้โดยสารหรือขนถ่ายสินค้า ณ สถานีขนส่งผู้ใดไม่ชำระค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีขนส่งให้แก่สถานีขนส่งตามมาตรา ๑๒๕ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๕๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถผู้ใดโดยทุจริตหรือจงใจออกใบรับรองตรวจสภาพรถโดยไม่ตรงตามความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีและปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท และนายทะเบียนกลางมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถนั้นเสียได้

---

[๔๗] มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๕๙ ผู้ใดเรียกเก็บค่าขนส่ง ค่าบริการรับจัดการขนส่ง ค่าบริการเกี่ยวกับการดำเนินการของสถานีขนส่ง หรือค่าบริการอย่างอื่นผิดไปจากอัตราที่คณะกรรมการกำหนด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใด

(๑) ใช้ใบอนุญาตหรือเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้แก่ผู้อื่น

(๒) ใช้เครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้สำหรับรถคันหนึ่งกับรถอีกคันหนึ่ง

(๓) ยินยอมให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาตหรือเครื่องหมายอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทางราชการออกให้แก่ตน

(๔) เปลี่ยนแปลงหรือปิดบังทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ซึ่งแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถ หรือ

(๕) ใช้รถที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา ๘๘ ให้ผิดไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้รับยกเว้น

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายในกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบกในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสาร และนายตรวจตามมาตรา ๑๑๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดเปลี่ยนแปลง ย้าย ทำลาย หรือกระทำให้เสียหายด้วยประการใด ๆ แก่เครื่องหมายหรือสิ่งอื่นใดที่ทางราชการได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๖๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้ เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๖๔ ในระหว่างที่ยังมิได้มีกฎกระทรวง ข้อกำหนด หรือระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กฎกระทรวง ข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศใด ๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ และพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้คงใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๑๖๕[๔๘] บรรดาใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ และถ้าจะต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

บรรดารถที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามีการแก้ไขดัดแปลงโครงรถหรือขนาดสัดส่วนของตัวถังกว้างหรือยาวกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อยู่แล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และการแก้ไขดัดแปลงนั้นกระทำได้โดยชอบตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ให้ถือว่าเป็นรถที่ถูกต้องตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗๑

มาตรา ๑๖๖ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง และเจ้าของรถที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ ปฏิบัติการให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๖๗ รถที่ได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไว้แล้วก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังไม่ถึงกำหนดเสียภาษีครั้งถัดไป ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบกำหนดเวลาที่ได้เสียภาษีไว้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้รถตามวรรคหนึ่ง ซึ่งจะชำระภาษีครั้งแรกตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องชำระภาษีคราวละกี่งวดก็ได้

มาตรา ๑๖๘ คำขออนุญาตใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และถ้าคำขออนุญาตดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมคำขออนุญาตเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๑๖๙ ในเขตท้องที่จังหวัดใดในระหว่างที่ยังไม่มีขนส่งจังหวัด ให้อำนาจและหน้าที่ของขนส่งจังหวัด เป็นอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนกลาง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

---

[๔๘] มาตรา ๑๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส. โหตระกิตย์
รองนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

บัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕[๔๙]

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และการขนส่งส่วนบุคคล ให้จัดเก็บภาษีประจำปี ดังนี้

น้ำหนักรถเป็นกิโลกรัม	รถที่ใช้ในการขนส่งประจำทาง	รถที่ใช้ในการขนส่งไม่ประจำทาง	รถที่ใช้ในการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก	รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคล
ไม่มากกว่า ๕๐๐ กิโลกรัม	๓๐๐ บาท	๔๕๐ บาท	๓๐๐ บาท	๑๕๐ บาท
ตั้งแต่ ๕๐๑ ถึง ๗๕๐ กิโลกรัม	๔๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๔๐๐ บาท	๓๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๗๕๑ ถึง ๑,๐๐๐ กิโลกรัม	๕๐๐ บาท	๗๕๐ บาท	๕๐๐ บาท	๔๕๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๐๐๑ ถึง ๑,๒๕๐ กิโลกรัม	๖๐๐ บาท	๙๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๘๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๒๕๑ ถึง ๑,๕๐๐ กิโลกรัม	๗๐๐ บาท	๑,๐๕๐ บาท	๗๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๕๐๑ ถึง ๑,๗๕๐ กิโลกรัม	๙๐๐ บาท	๑,๓๕๐ บาท	๙๐๐ บาท	๑,๓๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๑,๗๕๑ ถึง ๒,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๑๐๐ บาท	๑,๖๕๐ บาท	๑,๑๐๐ บาท	๑,๖๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๒,๐๐๑ ถึง ๒,๕๐๐ กิโลกรัม	๑,๓๐๐ บาท	๑,๙๕๐ บาท	๑,๓๐๐ บาท	๑,๙๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๒,๕๐๑ ถึง ๓,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๕๐๐ บาท	๒,๒๕๐ บาท	๑,๕๐๐ บาท	๒,๒๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๓,๐๐๑ ถึง ๓,๕๐๐ กิโลกรัม	๑,๗๐๐ บาท	๒,๕๕๐ บาท		๒,๔๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๓,๕๐๑ ถึง ๔,๐๐๐ กิโลกรัม	๑,๙๐๐ บาท	๒,๘๕๐ บาท		๒,๖๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๔,๐๐๑ ถึง ๔,๕๐๐ กิโลกรัม	๒,๑๐๐ บาท	๓,๑๕๐ บาท		๒,๘๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๔,๕๐๑ ถึง ๕,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๓๐๐ บาท	๓,๔๕๐ บาท		๓,๐๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๕,๐๐๑ ถึง ๖,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๕๐๐ บาท	๓,๗๕๐ บาท		๓,๒๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๖,๐๐๑ ถึง ๗,๐๐๐ กิโลกรัม	๒,๗๐๐ บาท	๔,๐๕๐ บาท		๓,๔๐๐ บาท
ตั้งแต่ ๗,๐๐๑ กิโลกรัม ขึ้นไป	๒,๙๐๐ บาท	๔,๓๕๐ บาท		๓,๖๐๐ บาท

(๒) รถตาม (๑) ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า หรือใช้พลังงานทดแทน พลังงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือพลังงานอย่างประหยัด ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้จัดเก็บภาษีประจำปีในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

(๓) รถตาม (๑) ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติซึ่งเป็นก๊าซไฮโดรคาร์บอนที่ประกอบด้วยก๊าซมีเทนเป็นส่วนใหญ่เป็นเชื้อเพลิง ให้จัดเก็บภาษีประจำปี ดังนี้

(ก) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวเพียงอย่างเดียว ให้จัดเก็บในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

(ข) ระบบเชื้อเพลิงที่ใช้ก๊าซธรรมชาติดังกล่าวร่วมหรือสลับกับน้ำมันเชื้อเพลิงให้จัดเก็บในอัตราสามในสี่ของอัตราที่กำหนดไว้ตาม (๑)

[๔๙] บัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๐

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางต่อเส้นทางหนึ่ง	ฉบับละ	๑๕,๐๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง	ฉบับละ	๔,๐๐๐	บาท
(๓) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก	ฉบับละ	๑,๕๐๐	บาท
(๔) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล	ฉบับละ	๑,๕๐๐	บาท
(๕) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ			
(ก) ตลอดปี	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(ข) เฉพาะคราว	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๖) ใบอนุญาตประกอบการรับจัดการขนส่ง	ฉบับละ	๕,๐๐๐	บาท
(๗) ใบอนุญาตจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่ง	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐	บาท
(๘) ใบอนุญาตผู้ขับรถและใบอนุญาตนายตรวจ	ฉบับละ	๒๐๐	บาท
(๙) ใบอนุญาตผู้เก็บค่าโดยสารและใบอนุญาตผู้บริการ	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๑๐) ใบอนุญาตจัดตั้งสถานตรวจสภาพรถ	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๑) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๑๒) การโอนทะเบียนรถ	ครั้งละ	๒๐๐	บาท
(๑๓) แผ่นป้ายเลขทะเบียนรถและเครื่องหมาย	แผ่นละ	๑๐๐	บาท
(๑๔) คำขออนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๑๕) คำขออื่น ๆ	ฉบับละ	๒๐	บาท
(๑๖) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตแต่ละฉบับ		

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการขนส่งได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และสภาพการณ์ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก บทบัญญัติทั้งหลายที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัย สมควรปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการขนส่งเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓[๕๐]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากผลแห่งการประกาศใช้พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้ส่งผลกระทบถึงบรรดารถบรรทุกขนส่งสินค้า ของผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคล คือ

ก. รถบรรทุกที่ใช้รถมีน้ำหนักรถต่ำกว่าหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัมทั่วพระราชอาณาจักรสำหรับประกอบการภายในครอบครัว ต่างได้รับความเดือดร้อนอย่างยิ่ง เพราะต้องไปยื่นขอจดทะเบียนขนส่งส่วนบุคคล และต้องใช้ใบอนุญาตขับขี่ของกรมการขนส่งทางบกนอกเหนือไปจากใบอนุญาตของกรมตำรวจที่มีอยู่แล้ว ก่อให้เกิดความเดือดร้อน เพราะรถบรรทุกขนาดเล็กเหล่านี้หาจำต้องใช้ความชำนาญเชี่ยวชาญเป็นพิเศษไม่ เนื่องจากเป็นรถที่ส่วนมากใช้ในธุรกิจส่วนตัว ภายในครัวเรือนและใช้ในการขนส่งพืชผลของเกษตรกร จึงสมควรได้รับการยกเว้นไม่ต้องไปจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก และการใช้ใบขับขี่ของกรมการขนส่งทางบก

ข. สำหรับรถบรรทุกขนาดใหญ่ ซึ่งได้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามใบอนุญาตนั้น การจำกัดท้องที่ทำการขนส่งนั้น ย่อมก่อให้เกิดความไม่สะดวกและเป็นธรรม เพราะผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลก็ย่อมหมายถึงประกอบธุรกิจส่วนตัวนั่นเอง ท้องที่ที่กำหนดให้แน่นอนย่อมเป็นเครื่องกีดขวางการปฏิบัติงาน เพราะการที่จะบรรทุกสินค้าของตนไปส่งยังที่ต่าง ๆ การที่จะต้องไปขออนุญาตเป็นครั้งคราวนั้นย่อมก่อให้เกิดภาวะสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เป็นการเพิ่มราคาทุนโดยไม่จำเป็น

ค. โดยทั่วไปการตรวจสภาพรถมักล่าช้า เมื่อนำรถไปขอรับการตรวจแล้วแต่ปรากฏว่ารถมีจำนวนมาก ตรวจสภาพไม่ทันหากนำไปวิ่งขนส่งก็จะต้องถูกจับกุม และมีโทษสูง และการที่จอดรอการตรวจสภาพเป็นระยะนาน ๆ นั้น ย่อมทำให้เศรษฐกิจกระทบกระเทือน จึงสมควรกำหนดเวลาตรวจไว้ และหากความล่าช้าเป็นเพราะความผิดของพนักงานหรือผู้มีอำนาจตรวจสภาพก็ไม่สมควรเอาโทษแก่ผู้ประกอบการขนส่งที่ขอตรวจสภาพไว้แล้ว เพราะโทษมีกำหนดสูง

ง. การต่อใบอนุญาตตามบทเฉพาะกาลของใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งได้รับอนุญาตไว้แล้ว ก่อนใช้พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ขนาดและส่วนซึ่งพนักงานตรวจสภาพตามกฎหมายเก่า ทั้งของกรมตำรวจและกรมการขนส่งทางบก ไม่เป็นระเบียบเดียวกัน และมีมาตรฐานต่างกัน ฉะนั้น การขอต่อใบอนุญาตใหม่จึงไม่สมควรนำเหตุผลของการผิดขนาดและส่วนมา

---

[๕๐] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๙๗/ตอนที่ ๑๖๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๓

เป็นข้อปฏิเสธ การขอต่อใบอนุญาตเก่านั้นอาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙[๕๑]

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๕ อัตราภาษีรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ไม่ใช้บังคับแก่รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีรถประจำปีไว้แล้ว หรือที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ สำหรับภาษีรถประจำปีที่เสียไว้แล้ว หรือที่ค้างชำระนั้น

มาตรา ๖ รถที่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีรถประจำปีไว้แล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ หากเป็นรถที่ไม่ได้รับการลดภาษีรถประจำปีตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๘๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ ให้เสียภาษีรถประจำปีสำหรับปีต่อไป ดังต่อไปนี้

(๑) ปีที่หนึ่ง ให้เสียในอัตรากึ่งหนึ่งของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

(๒) ปีที่สอง ให้เสียในอัตราสามในสี่ของอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

(๓) ปีต่อไป ให้เสียในอัตราตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีรถตามมาตรา ๘๕

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันมีรถจำนวนมากใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ทำให้เกิดความจำเป็นในการสั่งน้ำมันดีเซลหรือก๊าซเข้ามาในราชอาณาจักร ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้มีการเพิ่มจำนวนรถที่ใช้น้ำมันดีเซลหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง และเพื่อเป็นการประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว สมควรแก้ไขพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไม่อนุมัติพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๙[๕๒]

---

[๕๑] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๑๕/ฉบับพิเศษ หน้า ๓๑/๓๑ มกราคม ๒๕๒๙

[๕๒] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๓/ตอนที่ ๗๕/หน้า ๑๑/๖ พฤษภาคม ๒๕๒๙

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๐[๕๓]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงกับประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการยอมรับใบอนุญาตขับรถภายในประเทศซึ่งกันและกัน และโดยที่ประเทศไทยอาจทำความตกลงในทำนองเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งความตกลงดังกล่าวจะมีผลให้ผู้มีใบอนุญาตขับรถที่ออกโดยพนักงานเจ้าหน้าที่หรือสมาคมยานยนต์ ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลของประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือจากรัฐบาลของประเทศที่ประเทศไทยมีความตกลงด้วย สามารถใช้ใบอนุญาตขับรถนั้นขับรถในประเทศไทยได้ ฉะนั้น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่กับต่างประเทศตามความตกลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๕[๕๔]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ โดยเฉพาะผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถส่วนมากมักนิยมเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เกิดอุบัติเหตุสร้างความสูญเสียแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนบนท้องถนนเป็นอันมาก สมควรมีบทบัญญัติกำหนดความผิดและกำหนดโทษเกี่ยวกับการเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในขณะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว และให้อำนาจผู้ตรวจการ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่นหรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในขณะปฏิบัติหน้าที่รับการตรวจหรือทดสอบถึงเหตุดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕[๕๕]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

---

[๕๓] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๔/ตอนที่ ๒๗๐/ฉบับพิเศษ หน้า ๕๓/๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐

[๕๔] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๑๔/หน้า ๑๔/๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

[๕๕] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๐๙/ตอนที่ ๓๘/หน้า ๙/๕ เมษายน ๒๕๓๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปรากฏว่าอุบัติเหตุที่เกิดจากรถที่ใช้ในการขนส่งวัตถุอันตราย ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก แต่โดยที่พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังไม่มีบทบัญญัติควบคุมการขนส่งวัตถุอันตรายไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม สมควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งวัตถุอันตรายเสียใหม่เพื่อความปลอดภัยในการขนส่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๓๗[๕๖]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีผู้นำรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน หรือรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักรถไม่เกินหนึ่งพันหกร้อยกิโลกรัม ซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ไปใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างในลักษณะที่เป็นการแก่งแย่งแข่งขันกับผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง โดยมิได้รับอนุญาตให้ประกอบการขนส่งจากนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และโดยที่บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกได้บัญญัติยกเว้นไว้มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งโดยรถยนต์ดังกล่าว เป็นเหตุให้ทางราชการไม่สามารถเข้าควบคุมและจัดระเบียบการขนส่งได้ จึงเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๓๗[๕๗]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๔ บรรดาใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ และถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้นำความในมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

---

[๕๖] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๒๖ ก/หน้า ๑/๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๗

[๕๗] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๑/ตอนที่ ๒๘ ก/หน้า ๑/๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๗

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ได้กำหนดให้ใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถมีอายุเพียงหนึ่งปี ทำให้ผู้ประกอบอาชีพเป็นผู้ประจำรถจะต้องมาต่อใบอนุญาตทุก ๆ หนึ่งปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่สั้นมาก ทำให้เกิดความไม่สะดวกเสียเวลาและค่าใช้จ่ายแก่ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องเดินทางมาต่อใบอนุญาตทุก ๆ ปี โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางไปทำงานในจังหวัดอื่น การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจึงเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวโดยไม่จำเป็น จึงสมควรให้มีการขยายอายุของใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถเพิ่มขึ้นจากหนึ่งปีเป็นสามปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๒[๕๘]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่าง ๆ นั้น มีสาเหตุมาจากการที่ผู้ขับรถเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น เสพยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ขับรถติดต่อกันนานเกินไปจนทำให้ผู้ขับรถเกิดความตึงเครียด ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงอันเนื่องมาจากกรณีดังกล่าว สมควรกำหนดห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้หรือยินยอมให้ผู้ขับรถซึ่งมีอาการหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ขับรถที่ใช้ในการขนส่ง และกำหนดให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลและป้องกันมิให้ผู้ขับรถที่มีอาการหรือกระทำการเช่นว่านั้นขับรถที่ใช้ในการขนส่งด้วย รวมทั้งสมควรกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถปฏิบัติหน้าที่ขับรถได้ไม่เกินสี่ชั่วโมงติดต่อกัน เพื่อไม่ให้เกิดความตึงเครียดจนเกินไป นอกจากนั้นสมควรกำหนดให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถโดยไม่ได้รับใบอนุญาต และได้กระทำการใด ๆ อันเป็นความผิดที่กำหนดไว้สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถที่กระทำความผิดดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒[๕๙]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ยังมิได้บัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน

---

[๕๘] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๒๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

[๕๙] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๒๐ ก/หน้า ๒๓/๒๕ มีนาคม ๒๕๔๒

ตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อที่จะให้มีการจัดสรรภาษีรถที่จัดเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ นอกจากนี้โดยที่ถ้อยคำเกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นในกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีใช้อยู่หลายคำตามรูปแบบของราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอยู่หลากหลาย โดยเมื่อจัดตั้งราชการส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่ ก็จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกทุกครั้ง เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการจัดสรรภาษีรถ ดังเช่นในกรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลนี้เป็นต้น ฉะนั้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับจัดสรรภาษีรถ และเพื่อปรับปรุงถ้อยคำเกี่ยวกับราชการส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมถึงราชการส่วนท้องถิ่นทุกประเภท จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕[๖๐]

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แก้ไขคำว่า “เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบทหรือผู้แทน” เป็น “อธิบดีกรมทางหลวงชนบทหรือผู้แทน” และคำว่า “ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร”

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๖[๖๑]

---

[๖๐] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๕ รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้นายทะเบียนประกาศหมายเลขทะเบียนพร้อมทั้งจำนวนภาษีค้างชำระไว้ ณ ที่ทำการนายทะเบียนและในสถานที่ที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๒) ให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถทำความตกลงกับนายทะเบียนในการชำระภาษีค้างชำระภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้มีประกาศตาม (๑) โดยให้ได้รับยกเว้นเงินเพิ่ม หากมีภาษีค้างชำระเกินกว่าสามปี ให้คิดภาษีค้างชำระเพียงสามปี และให้ผ่อนชำระเป็นงวดได้ ตามระเบียบที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถที่มิได้ดำเนินการตาม (๒) ต้องเสียภาษีค้างชำระทั้งหมด พร้อมทั้งเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ

(๔) เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) รถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือรถที่ค้างชำระภาษีรถประจำปีไม่ถึงสามปี แต่ต่อมาภายหลังค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปีให้ถือว่าทะเบียนรถเป็นอันระงับไป และให้เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถมีหน้าที่ส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถต่อนายทะเบียน และนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อบันทึกหลักฐานการระงับทะเบียนรถภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตาม (๒) หรือนับแต่วันค้างชำระภาษีติดต่อกันครบสามปี แล้วแต่กรณี

ให้นำมาตรา ๘๖/๒ มาตรา ๘๖/๓ วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๘๖/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถผู้ใดไม่ส่งคืนแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถและนำหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถมาแสดงต่อนายทะเบียนตามความใน (๔) ให้นำโทษตามมาตรา ๑๔๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีเจ้าของรถเป็นจำนวนมากละเลยหรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษีรถประจำปี ทำให้มีภาษีรถประจำปีค้างชำระเพิ่มขึ้นทุกปี และเมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าของรถก็เกิดข้อโต้แย้งในภาระภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระ สมควรปรับปรุงมาตรการในการจัดเก็บภาษีรถประจำปีที่ค้างชำระให้ได้ผลอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

---

[๖๑] ราชกิจจานุเบกษา/เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๔๘ ก/หน้า ๙/๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๐[๖๒]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์ราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปัญหาทางด้านมลภาวะทางอากาศที่เพิ่มมากขึ้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอื่นทดแทนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง สนับสนุนการใช้พลังงานอย่างประหยัด และการใช้พลังงานสะอาดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อันจะเป็นการช่วยให้มีการใช้พลังงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าและก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศ สมควรส่งเสริมการใช้รถที่ใช้พลังงานดังกล่าวโดยกำหนดให้มีอัตราภาษีประจำปีสำหรับรถเหล่านี้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗[๖๓]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติบางประการเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีการผลิตรถในปัจจุบันที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปมาก และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกทั้งเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ใช้บริการการตรวจสภาพรถให้ได้รับความเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๗[๖๔]

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

---

[๖๒] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๑/๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

[๖๓] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๓ ก/หน้า ๑๐/๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗

[๖๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๑/ตอนที่ ๘๗ ก/หน้า ๓๑/๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๕ บรรดาภาษีประจำปีของรถของหน่วยงานตามมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างชำระไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันระงับไป

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการ ทำให้มีหน่วยงานของรัฐรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นเพิ่มเติมจากหน่วยงานทางราชการที่มีอยู่เดิม อีกทั้งหน่วยงานทางราชการเดิมบางหน่วยก็ได้มีการปรับเปลี่ยนฐานะหรือรูปแบบการดำเนินการใหม่ อันมีผลทำให้หน่วยงานนั้น ๆ มิได้มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานตามที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลและยกเว้นภาษีรถประจำปี อย่างไรก็ดี เนื่องจากหน่วยงานที่เกิดขึ้นหรือปรับเปลี่ยนใหม่นั้นมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวได้รับยกเว้นการขออนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล และยกเว้นภาษีรถประจำปี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

กมลฤทัย/แก้ไข
๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖
ชาญ/ตรวจ
๖ มิถุนายน ๒๕๕๖
วศิน/แก้ไข
๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๘